ନିମାପଡ଼ା ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ

THE NIMAPARA AUTONOMOUS COLLEGE

ଋତମ୍ଭରା

THE RUTAMBHARA

NIMAPADA AUTONOMOUS COLLEGE
ESTD.-1963

ଅଧ୍ୟକ୍ଷା

ଶ୍ରୀମତୀ ଅମିତା ମହାନାୟକ

ସମ୍ପାଦକ

ଡ. ରବୀନ୍ଦ୍ର ନାଥ ପାଢ଼ୀ

ସମ୍ପାଦନା ମଣ୍ଡଳୀ

ଡ. ଅରୁଣ କୁମାର ଦାଶ

ଡ. ମମତା ସାହୁ

ସାହିସ୍ତା ପରୱିନ୍

ପ୍ରତିମା ଦାଶ

ଏସ୍.ତୃପ୍ତି ତପସ୍ୱିନୀ

ସୁଶାନ୍ତ ଜେନା

THE NIMAPARA AUTONOMOUS COLLEGE
THE RUTAMBHARA

Published by :

Smt. Amita Mahanayak
Principal

Editor :
Dr. Rabindra Natha Padhi

Editorial Board :
Dr. Aruna Kumar Dash
Dr. Mamata Sahoo
Sahista Parween
Miss Pratima Das
Miss SushreeTrupti Tapaswini
Mr. Susanta Jena

The Publisher, the Editor and the Editorial Board are not responsible for the views expressed by the writers in their articles.

Printed at :

Sri Patitapaban Press
Nimapara, Puri, Phone- (06758) 250267

Dr. Hari Babu Kambhampati
Governor, Odisha

RAJ BHAVAN
BHUBANESWAR - 751 008

October 17, 2025

MESSAGE

I am pleased to learn that **Nimapara Autonomous College, Nimapara** is bringing out its annual magazine “Rutumbhara” for the academic session 2025–26.

An institutional magazine serves as a vibrant platform for students and faculty to express their ideas, creativity and aspirations. It reflects the academic spirit, cultural vibrancy and collective achievements of the institution. I am confident that “Rutumbhara” will not only showcase the literary and artistic talents of the students but also inspire them to strive for greater excellence in their academic pursuits.

I extend my warm greetings and best wishes to the Principal, faculty members, students, and alumni of Nimapara Autonomous College for the successful publication of this magazine.

(Hari Babu Kambhampati)

MOHAN CHARAN MAJHI
CHIEF MINISTER, ODISHA

सत्यमेव जयते

LOKASEVA BHAVAN
BHUBANESWAR

MESSAGE

I am delighted to know that Nimapara Autonomous College is bringing out its annual magazine "RUTUMBHARA" for the session 2025–26.

A college magazine is not merely a compilation of writings — it is a reflection of the institution's creative spirit, intellectual energy, and collective aspirations. It provides a valuable platform for students to express their thoughts, ideas, and imagination, while nurturing their literary and artistic talents.

Institutions like Nimapara Autonomous College have been playing a significant role in shaping the youth of our State into responsible, enlightened, and compassionate citizens. I am confident that "RUTUMBHARA" will continue to inspire students to pursue excellence, embrace values, and contribute meaningfully to society.

I extend my best wishes to the principal, faculty members, and students for the successful publication of this magazine and for all future endeavours of the college.

May "RUTUMBHARA" continue to blossom as a symbol of creativity, knowledge, and youthful enthusiasm.

(MOHAN CHARAN MAJHI)

SMT. PRAVATI PARIDA
DEPUTY CHIEF MINISTER
Women & Child Development,
Mission Shakti, Tourism.

Telephone :
PBX No. :
Mobile No. :

D.O. No. ..../DCMWCDMST.
BHUBANESWAR
Date 14/10/2025

MESSAGE

It gives me immense pleasure to learn that Nimapara Autonomous College, Nimapara is bringing out the annual edition of its college magazine "RUTUMBHARA" for the session 2025–26.

A college magazine is not merely a publication; it is a reflection of the institution's academic vitality, creativity, and collective aspirations. It provides a meaningful platform for students to express their thoughts, showcase their talents, and nurture the habit of critical and creative thinking.

I commend the efforts of the editorial team, faculty, and students who have contributed to making this edition a reality. May "RUTUMBHARA" continue to inspire young minds to strive for excellence, uphold values, and contribute positively to society.

I extend my best wishes for the successful publication of the magazine and for the continued progress and glory of Nimapara Autonomous College, Nimapara.

(Pravati Parida)

ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶୀ ସୂରଜ
ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ (ସ୍ୱାଧୀନ)
ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା, କ୍ରୀଡ଼ା ଓ ଯୁବ ସେବା,
ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା, ସାହିତ୍ୟ ଓ ସଂସ୍କୃତି, ଓଡ଼ିଶା

ଦୂରଭାଷ -କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ : ୦୬୭୪-୨୫୩୬୯୧୬
ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା................./ଏମ୍‌ଓଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଇଏସ୍‌ଓୱାଇଏସ୍‌ଓଏଲ୍‌ଏଲ୍‌ଓସି
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ବାର୍ତ୍ତା

ନିମାପଡ଼ା ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଏହାର ବାର୍ଷିକ ପତ୍ରିକା "ରତ୍ନମ୍ବରା' ପ୍ରକାଶ କରୁଥିବା ଜାଣି ବହୁତ ଆନନ୍ଦିତ । "ରତ୍ନମ୍ବରା' ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଧ୍ୟାପକ, ଅଧ୍ୟାପିକା, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଓ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାରସ୍ପରିକ ସଂପର୍କକୁ ଅଧିକ ନିବିଡ଼ କରାଇବା ସହିତ ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରତି ଥିବା ରୁଚି ଓ ଏହାର ପରିପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ।

ସାହିତ୍ୟ-ସଂସ୍କୃତି-ପରମ୍ପରାକୁ ଉଜ୍ଜୀବିତ କରିବା ଦିଗରେ "ରତ୍ନମ୍ବରା' ଏକ ମାଧ୍ୟମ ପାଲଟିବ ବୋଲି ଆଶାବାଦୀ। ଛାତ୍ର ଜୀବନକୁ କଲମ ମାଧ୍ୟମରେ ପରିସ୍ଫୁଟନ କରିବାରେ ଏହି ପତ୍ରିକା ଏକ ବଡ଼ ମାଧ୍ୟମ ହେବ ।

ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶନ ଅବସରରେ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଓ ଶିକ୍ଷା କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜଣାଇବା ସହ ଏହାର ସର୍ବ ସଫଳତା କାମନା କରୁଅଛି।

ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶୀ ସୂରଜ

(ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶୀ ସୂରଜ)

ପ୍ରତିବର୍ଷ ପରି ଚଳିତ ବର୍ଷ (୨୦୨୫-୨୬) ମଧ୍ୟ ଆମ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ମୁଖପତ୍ର 'ରତମ୍ଭରା' ପ୍ରକାଶିତ ହେବାକୁ ଯାଉଛି। ଏହାର ସୁପରିପ୍ରକାଶ ଓ ସଂସ୍କରଣର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜଣାଉଛି। ଏଥିପାଇଁ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ସମସ୍ତ ଅଧ୍ୟାପକ, ଅଧ୍ୟାପିକା, ଅଣଶିକ୍ଷକବୃନ୍ଦ ଓ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇବା ସହ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଉଛି।

ଶିକ୍ଷା କେବଳ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରେ ସୀମିତ' ନୁହେଁ, ଏହା ଜୀବନ ଗଢିବାର ଏକ ଅବିରତ ପ୍ରକ୍ରିୟା। ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ହେଉଛି ଜ୍ଞାନ, ଚିନ୍ତନ ଓ ସୃଜନଶୀଳତାର ଓ ମାନବୀୟ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଗଢିବାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ତପୋଭୂମି। ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ କେବଳ ପରୀକ୍ଷାରେ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହେବା ନୁହେଁ, ବରଂ ଜୀବନକୁ ସୁସଂଗଠିତ, ଉତ୍ତମ ଚରିତ୍ରଗଠନ ଓ ନିଜ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ସମୃଦ୍ଧ କରିବାର ପ୍ରୟାସ ଜାରି ରଖିବା ଉଚିତ।

'ରତମ୍ଭରା' ହେଉଛି ସମସ୍ତଙ୍କର ଚିନ୍ତନ, ସ୍ୱପ୍ନ ଓ ସୃଜନଶୀଳତାର ଦର୍ପଣ। ଏହାର କଳେବରକୁ ସମୃଦ୍ଧ କରିଛି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ, ଅଧ୍ୟାପକ, ଅଧ୍ୟାପିକାମାନଙ୍କ ଗଳ୍ପ, କବିତା, କଳା, ବାଣିଜ୍ୟ ଓ ବିଜ୍ଞାନର ଆଲୋଚନା ମୂଳକ ଲେଖା।

ଏହି ପତ୍ରିକାକୁ ବାସ୍ତବ ରୂପରେଖ ଦେବାରେ ଯେଉଁ ଅଧ୍ୟାପକ, ଅଧ୍ୟାପିକାମାନେ କଠିନ ପରିଶ୍ରମ କରିଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଉଛି। ଶେଷରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଭବିଷ୍ୟତ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଓ ସଫଳ ହେଉ ଏହା ହିଁ ମୋର ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରାର୍ଥନା।

ଶ୍ରୀମତୀ ଅମିତା ମହାନାୟକ

ଅଧ୍ୟକ୍ଷା

ସଂପାଦକୀୟ ....

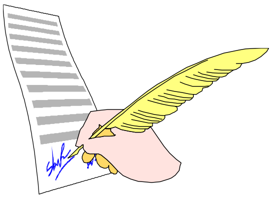

ସଂସାରରେ ଜନ୍ମ ନେବାଠାରୁ ମୃତ୍ୟୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ପିତାମାତା, ବନ୍ଧୁ, ଗୁରୁଜନ ଏପରିକି ପ୍ରକୃତିର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଜିନିଷରୁ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିଥାଏ। କ୍ଷୁଦ୍ର ପରିବାର, ଅନ୍ୟତ୍ର ରହଣୀ, ଅଧିକ ସମୟ ମୋବାଇଲରେ ମନୋନିବେଶ, କୋମଳମତୀ ଶିଶୁଟିକୁ ପ୍ରଥମରୁ ଉତ୍ତମ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିଥାଏ। ଫଳରେ ଆମେ ଶିଶୁଟିକୁ ବଡ଼ ହେବାପରେ ଆଉ ଆକଟ କରି ଭଲ ବାଟରେ ନେଇ ପାରୁନାହୁଁ। ୟୁଟ୍ୟୁବ୍ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ୱେବ୍ ସାଇଟର ଚିତ୍ର ଓ ସଂଳାପ ଦେଖି ଦେଖି ପିଲାଟି ବଡ଼ ହୋଇ ସେଇ କଥାକୁ ସମାଜର ଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କଠାରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥାଏ। ସମୟର ତାଳ ଦେଇ ମନୁଷ୍ୟ ଚରିତ୍ର ବଦଳୁଛି ତଥା ଚାଲିଚଳନ ଆଚାର ବ୍ୟବହାରର ବ୍ୟାପକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖାଯାଉଛି। ବୟୋଜ୍ୟେଷ୍ଠ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପଦେଶ ଶୁଣିବା ପାଇଁ ବା ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟଶୈଳୀକୁ ଆପଣେଇବା ପାଇଁ କାହା ପାଖରେ ଆଉ ସମୟ ନାହିଁ, ରକ୍ତ ମାଂସର ମନୁଷ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରମାନବ ବନିଯାଇଛି। ପୁସ୍ତକ ଅଧ୍ୟୟନ, ଲିଖନ ଆଉ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଦେଖାଯାଉନାହିଁ। ମୋବାଇଲର ୟୁଟ୍ୟୁବ୍‌ରୁ ଭିଡ଼ିଓ ପାଠପଢା ଦେଖି ପିଲାମାନେ ସ୍କୁଲ, କଲେଜର ପରୀକ୍ଷା ଦେବାପାଇଁ ଯାଉଛନ୍ତି। ପୁସ୍ତକ ବିକ୍ରି ଓ ପ୍ରକାଶନ ମାତ୍ରା ହ୍ରାସ ଘଟିଛି, ଅଧିକାଂଶ ପୁସ୍ତକଭଣ୍ଡାରରେ ଏବେ ଖାତା, କଲମ, କିଛି ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ବହି, ଅଫିସ୍ ଷ୍ଟେସନାରୀ ଇତ୍ୟାଦି ବିକ୍ରି ହେଉଛି। ସ୍କୁଲ ଓ କଲେଜ ଲାଇବ୍ରେରୀରେ କିଛି ହାତଗଣତି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ପାଠ ପଢିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି। ଆମେ ଜାଣୁ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ନିଜ ଜୀବନରେ ପରାକାଷ୍ଠା ଦେଖାଇଛନ୍ତି କେବଳ ପିତାମାତା, ଗୁରୁଗୁରୁଜନଙ୍କ ପ୍ରଭାବରେ। ଆମ ପରିବେଶ ବି ଅନେକ କଳାକାର, ଡାକ୍ତର, ଇଂଜିନିୟର, ଶିକ୍ଷକ, ସମାଜସେବୀ ଗଢିଲାବେଳେ ଆଉକାହାକୁ ଚୋର ଓ ଆତଙ୍କବାଦୀ ବନେଇ ଦେଇଛି। ତେଣୁ ଜଣେ ଅଧ୍ୟାପକ ଓ ଅଧ୍ୟାପିକା ନିଜେ ଯେତେବେଳେ ଶିକ୍ଷାଦାନ କରୁଛନ୍ତି, ତା’ ପୂର୍ବରୁ ନିଜ ମନ ଭିତରୁ ସମସ୍ତ ନକରାତ୍ମକ ଭାବନା ତ୍ୟାଗ କରିବା ଉଚିତ୍। ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଗୁରୁ ରାମକୃଷ୍ଣ ପରମହଂସ ଜଣେ ରୋଗୀକୁ ମିଠା ନଖାଇବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ସାତ ଦିନ ସମୟ ନେଇଥିଲେ, କେବଳ ନିଜେ ମିଠା ଖାଇବା ଛାଡିବା ପାଇଁ। ଆସନ୍ତୁ, ଆମେ ଶିକ୍ଷକ ସମାଜ ଏକ ଶୈକ୍ଷିକ ସମାଜ ସୃଷ୍ଟି କରିବା, ନିଜେ ଚରିତ୍ରବାନ ହୋଇ ଅହଂଭାବ ତ୍ୟାଗ କରି ମେଧାବୀ ଛାତ୍ର ନୁହେଁ ବରଂ ଚରିତ୍ରବାନ ଛାତ୍ର ସୃଷ୍ଟି କରିବା। ଇଣ୍ଟରନେଟ ସେବା, କୃତିମ ପ୍ରଜ୍ଞା, ଉନ୍ନତ ଯୁଦ୍ଧାସ୍ତ୍ରରେ ଆମେ ସିନା ଦ୍ରୁତଭାବରେ ପ୍ରଗତି ଲାଭ କରୁଛୁ ମାତ୍ର ତାହା ଅନ୍ତରର ଶାନ୍ତି, ସୃଜନଶୀଳ ସାମର୍ଥ୍ୟ ହରାଉଛି। ଯେଉଁଦିନ ସମାଜ ନୈତିକ ବଳ ଉପରେ ଅଧିକ ଭରଷା କରିବ, ସେଦିନ ଆମ ଶିକ୍ଷା ଶିଖର ଛୁଇଁବ।

ଶେଷରେ, ସଠିକ ସମୟରେ ଏହି ମୁଖପତ୍ର ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବାରୁ ସମସ୍ତ ଲେଖକ ଲେଖିକା, ସମ୍ପାଦନା ମଣ୍ଡଳୀ, ପ୍ରେସ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷକୁ ମୋର ସାଧୁବାଦ ଜଣାଉଛି। ସର୍ବପରି ଅଧ୍ୟକ୍ଷା ଶ୍ରୀମତୀ ଅମିତା ମହାନାୟକଙ୍କ ଆଗ୍ରହ ଓ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାରେ ଋତମ୍ଭରାର ପ୍ରକାଶନ ହେଉଥିବାରୁ, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ, ଅଧ୍ୟାପକ, ଅଧ୍ୟାପିକା ଓ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ସାହ ଭରିଯାଇଛି। ଶେଷରେ ଏ ମୁଖପତ୍ରର ସର୍ବ ସଫଳତା ପାଇଁ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଠାରେ କାମନା କରୁଛି।

Ó`ÿê¨¨tÿ

Lÿ. Óó.	ÓÎ		ÓÎæ	¨Ïæ
S'ÿ¿ ¯ÿµÿæS:				
୦୧.	କ୍ୱାଣ୍ଟମ ଟନେଲିଂ- ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ ୨୦୨୫ ନୋବେଲ୍ ପୁରସ୍କାର	❖	ଅମିତା ମହାନାୟକ	୦୧
୦୨.	ଓଡ଼ିଶାର ସଂସ୍କୃତି	❖	ବିଦୁସ୍ମିତା ବିଶ୍ୱାଳ	୦୩
୦୩.	ଆନନ୍ଦର ପରିଭାଷା ଏବଂ ଆନନ୍ଦର ଉତ୍ପତ୍ତିସ୍ଥଳ	❖	ଅଞ୍ଜନା ମହାନ୍ତି	୦୫
୦୪.	ଆପେକ୍ଷିକ ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ଆଧାତ୍ମିକତା	❖	ରଜତ କୁମାର ମାନସିଂହ	୦୭
୦୫.	ନାରୀ ସଶକ୍ତିକରଣ ବନାମ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଭାରତୀୟ ନାରୀ	❖	ବବିତା ମହାପାତ୍ର	୦୯
୦୬.	କର୍ମ ହିଁ ଭଗବାନ	❖	ଶୁଭସ୍ମିତା ବେହେରା	୧୧
୦୭.	ଧନ ସାଥିରେ ଯାଏନାହିଁ	❖	ପ୍ରେମ ସ୍ୱରୂପ ଦାଶ	୧୨
¨'ÿ¿ ¯ÿµÿæS :				
୦୧.	ଅଘଟଣ	❖	ରବୀନ୍ଦ୍ର ନାଥ ପାଢ଼ୀ	୧୩
୦୨.	ତୁମେ ସାଥୀ ଯେବେ ଦେଖା ହୋଇଥିଲ	❖	ସ୍ୱପ୍ନା ବେହେରା	୧୩
୦୩.	ତୁମେ	❖	ପ୍ରବୀର କୁମାର ବେହେରା	୧୪
୦୪.	ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ	❖	ମଞ୍ଜିଲି ଦାଶ	୧୪
୦୫.	ପ୍ରକୃତି	❖	ସ୍ନିଗ୍ଧା ସ୍ୱରୂପା ବାରିକ	୧୫
୦୬.	ପ୍ରଥମ ଦେଖା	❖	ବବିତା ସାଇଁ	୧୫
୦୭.	ଶିକ୍ଷକ ସମାଜ	❖	ବିଷ୍ଣୁପ୍ରିୟା ସାହୁ	୧୬
୦୮.	ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ	❖	ଗାୟତ୍ରୀ ଦଳାଇ	୧୬
୦୯.	ହଜାର ରାତିର ସ୍ୱପ୍ନ	❖	ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରସାଦ ସାହୁ	୧୭
୧୦.	ବର୍ଷା ଲୁହ ହୋଇ ଝରୁଛି	❖	ମଧୁସ୍ମିତା ବେହେରା	୧୮
୧୧.	ଦୁନିଆ	❖	ପ୍ରିୟଙ୍କା ପ୍ରିୟଦର୍ଶୀନି ସାଇଁ	୧୮
୧୨.	ପ୍ରକୃତି ମା'	❖	ପୂଜାରାଣୀ ବେହେରା	୧୯
୧୩.	ଜୀବନର ଅଭିନୟ	❖	ଅଳକା ପ୍ରିୟଦର୍ଶୀନି ମାଝୀ	୧୯
୧୪.	ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ	❖	ଦୁର୍ଗା ପ୍ରସାଦ ମିଶ୍ର	୨୦
୧୫.	ମନର ବାଣୀ	❖	ବିଷ୍ଣୁ ଚରଣ ମହାନ୍ତି	୨୦
୧୬.	ମୋ ହୃଦୟର ଜଗନ୍ନାଥ	❖	ଅଙ୍କିତା ଗ୍ରହାଚାର୍ଯ୍ୟ	୨୧
୧୭.	ବାପା ତୁମ ପାଇଁ	❖	ମାନସୀ ଖୁଣ୍ଟିଆ	୨୧
୧୮.	ଏକ ଝିଅର ଜୀବନ	❖	ସ୍ମିତିପ୍ରଜ୍ଞା ମିଶ୍ର	୨୨
୧୯.	ବନ୍ଧୁତା	❖	ଗୀତା ସାଇଁ	୨୨
୨୦.	ସହର ପୋଷାକେ ମୋ ଗାଁ	❖	ଜ୍ଞାନ ରଞ୍ଜନ ମାଝୀ	୨୩
୨୧.	ନାରୀ	❖	ନମିତା ଦାଶ	୨୩
୨୨.	ମୋ ମାଟିର ସୁଗନ୍ଧ	❖	ସଙ୍ଗୀତା ସାହୁ	୨୪
୨୩.	ଜୀବନ	❖	ଗୌତମ ମାହାରି	୨୪

Sl. No.	Title	Author	Page No.
PROSE			
01.	THE SECRET LIVES OF URBAN WILDLIFE: NATURE'S SURVIVORS IN THE CONCRETE JUNGLE	❖ Pradeep Kumar Dash	25
02.	SIGNIFICANCE OF LESSON PLANNING FOR A TEACHER	❖ Swapnarani Mishra	27
03.	THE ART OF LOVE	❖ Jyotirmayee Acharya	30
04.	ESCAPING THE MIDDLE-INCOME TRAP: INDIAï¿½S RACE AGAINST ECONOMIC STAGNATION	❖ Silpika Moharana	31
05.	REIMAGINING INDIA'S HIGHER EDUCATION UNDER NEP 2020	❖ Diptimayee Dash	35
06.	GENDERED INTERPRETATIONS OF MYTH IN INDIAN LITERATURE	❖ Sahista Parween	38
07.	EFFECT OF MARINE TRANSGRESSION IN COASTAL AREA PURI	❖ Mamatarani Swain	44
08.	THE CRIMSON DREAM: 68 YEARS OF GREEN SERENITY	❖ Subhransu Sekhar Sahoo	45
09.	ROOTS OF WISDOM: INDIAN KNOWLEDGE SYSTEM AND STUDENT MORALITY	❖ Jnana Ranjan Mohanty	46
10.	IRON METALLOGENY RELATED TO IRON ORE SUPERGROUP OF ORISSA	❖ Manas Ranjan Swain	48
POETRY			
01.	WHISPERS OF HOPE	❖ Pushpita Rajaguru	50
02.	ECHOES OF KARMA	❖ Smruti Ranjan Paikaray	51
03.	BE A PUPIL	❖ Asit Kumar Mohanty	53
04.	SCREEN AND STUDY	❖ Dikshya Mohapatra	55
05.	THE FIRE CALLED MOTHER	❖ Gopal Dhanuka	56

❖❖❖

କ୍ୱାଣ୍ଟମ ଟନେଲିଂ- ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ ୨୦୨୫ ନୋବେଲ୍ ପୁରସ୍କାର

✍ ଶ୍ରୀମତୀ ଅମିତା ମହାନାୟକ
ଅଧ୍ୟକ୍ଷା

ଅକ୍ଟୋବର ୭, ୨୦୨୫ । ସେଦିନ ସିଡେନ୍‌ରେ ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନର ନୋବେଲ୍ ସମ୍ମାନ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ସମ୍ମାନର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥିଲେ ତିନିଜଣ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନୀ ଜନ୍‌କ୍ଲାର୍କ (John Clarke, University of California), ମିଶେଲ୍ ହେନ୍ରି ଡେଭୋରେଟ୍ (Michel H. Devoret, Yale University) ଏବଂ ଜନ୍ ମାର୍ଟିନିସ୍ (John M. Martinis, University of Callifornia) । ଏହି ଘୋଷଣା ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନ ଜଗତରେ ଏକ ଚହଳ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନି ।

ସେମାନଙ୍କର ଗବେଷଣାର ବିଷୟବସ୍ତୁ କ'ଣ ?

ଦୀର୍ଘଦିନର ଗବେଷଣା ମଧ୍ୟରୁ ସେମାନେ ପ୍ରମାଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ କ୍ୱାଣ୍ଟମ (ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ, ପ୍ରୋଟନ୍ ଇତ୍ୟାଦି) ଜଗତରେ ଯେପରି 'କ୍ୱାଣ୍ଟମ୍ ଟନେଲିଂ' (Quantum Tunnelling) ଏବଂ ଶକ୍ତିର ଅଣୁସ୍ତରୀକରଣ (Energy Quantisation) ଆଚରଣ ଦେଖାଯାଇଥାଏ ସେହିପରି ବୃହତ୍ ଜଗତ (Macroscopic World)ରେ ମଧ୍ୟ ଉପରୋକ୍ତ ଆଚରଣ ଦେଖାଯାଇପାରେ ।

କ୍ୱାଣ୍ଟମ୍ ଟନେଲିଂ କ'ଣ ?

ସରଳଭାଷାରେ ବୁଝିବାକୁ ଗଲେ, ମନେକର ଏକ ବଲ୍‌କୁ ଏକ ପାହାଡର ତଳୁ ଉପରକୁ ଠେଲିଦିଆଯାଏ । ଯଦି ବଲ୍‌ରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ଶକ୍ତି ନଥାଏ ତେବେ ବଲ୍‌ଟି ପାହାଡର ଶୀର୍ଷକୁ ନଯାଇ ତଳକୁ ଖସି ଆସିବ । ଏହା ସାଧାରଣ ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନ (Classical Physics) ର ନିୟମ । କିନ୍ତୁ କ୍ୱାଣ୍ଟମପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନ (Quantum Physics) କୁହେ ଯେ ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର କଣିକା (ଯେପରି ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍) ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଶକ୍ତି ନ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ପାହାଡର ଅପର ପାର୍ଶ୍ୱକୁ ନ ଚଢି ସୁଡଙ୍ଗ (Tunnel) ସୃଷ୍ଟି କରିଯାଇପାରେ । ଏଠାରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ ପାଇଁ ପାହାଡ ଏକ ଉଚ୍ଚ ଶକ୍ତିରୂପକ ବାଧା (High Ppotential Barrier) । ଏହି ଅସାଧାରଣ ଘଟଣାକୁ କୁହାଯାଏ, କ୍ୱାଣ୍ଟମ୍ ଟନେଲିଂ(Quantum Tunnelling) ।

'କ୍ୱାଣ୍ଟମ ଟନେଲିଂ'ର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଉଦାହରଣ ହେଉଚି ରେଡିଓ ଆକ୍ଟିଭ (Radio Active) ପଦାର୍ଥରୁ ବିକିରଣ ହେଉଥିବା ଆଲ୍‌ଫା କଣିକା (α-Particle) । ଏକ ଅସ୍ଥିର (Unstable) ୟୁରାନିୟମ୍ (Uranium) ପରମାଣୁର ଉଚ୍ଚଶକ୍ତି ସମ୍ପନ୍ନ ପ୍ରାଚୀର (Potential Barrier) ଭେଦକରି ସ୍ୱଳ୍ପଶକ୍ତି ବିଶିଷ୍ଟ ଆଲ୍ଫା କଣିକାମାନ ବାହ୍ୟଜଗତକୁ ବିକିରଣ ହୋଇପାରନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ଏକ ବଳିଷ୍ଠ ଉଦାହରଣ ହେଉଛି ସୂର୍ଯ୍ୟର ଅନ୍ତରୀଣ (Core)ରେ 'କ୍ୱାଣ୍ଟମ ଟନେଲିଂ' ଦ୍ୱାରା ହାଇଡ୍ରୋଜେନ୍ ନିଉକ୍ଲିଅସ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଫିଉଜନ୍ (Fusion) ପ୍ରକ୍ରିୟା ଘଟାଇଥାନ୍ତି । ସେହିପରି ଟନେଲ୍ ଡାୟୋଡ୍ (Tunnel Diode) ସ୍କାନିଙ୍ଗ୍ ଟନେଲିଂ ମାଇକ୍ରୋସ୍କୋପ (Scanning Tunnelling Microscope) ପରିଯନ୍ତ୍ର ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ଟନେଲିଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି ।

କ୍ଲାର୍କ ଡେଭୋରେଟ୍ ଓ ମାର୍ଟିନିସ୍ ପରୀକ୍ଷା କ'ଣ ?

ଏହି ତିନିଜଣ ପଦାଥବିଜ୍ଞାନୀ ସେମାନଙ୍କ ଗବେଷଣାଗାରରେ ଏକ ବିଶେଷ ବିଦ୍ୟୁତ ସର୍କିଟ ତିଆରି କରିଛନ୍ତି । ଏହି ବିଦ୍ୟୁତ ସର୍କିଟ୍‌ରେ ଦୁଇଟି ସୁପରକଣ୍ଡକ୍ଟର(Super Conductor) ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଅତି ପତଳା ଅବରୋଧ (Resistance) ଦିଆଯାଇଛି, ଯାହାକୁ ଜୋସେଫସନ୍ ଜଙ୍କସନ୍ (Josephson Junction) କୁହାଯାଏ । ଏହା ବିଦ୍ୟୁତ୍ କୁପରିବାହୀ(Insulator) ଅଟେ । ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନର ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବିଦ୍ୟୁତ ସ୍ରୋତ (Electric Current) ଏହା ମଧ୍ୟଦେଇ ପ୍ରବାହ କରିପାରିବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍‌ର ଯୋଡି (Cooper Pairs) ଏହି ଅବରୋଧକୁ 'ଟନେଲିଂ' କରି ଅତିକ୍ରମ କରୁଛନ୍ତି ଓ ପ୍ରବାହିତ ହେଉଥିବା ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ପ୍ରବାହକୁ ଅତିପରିବାହୀ ପ୍ରବାହ (Super Current) କୁହାଯାଏ । ଏହି ପରୀକ୍ଷଣ (Experiment)ରୁ ପ୍ରମାଣ ହେଲା "କ୍ୱାଣ୍ଟମ୍ ଟନେଲିଂ" ଆଚରଣଟି କେବଳ ଏକ ସୂକ୍ଷ୍ମକଣିକା (Quantum) ଦେଖାଏନାହିଁ, ବରଂ ଅନେକଲକ୍ଷ କଣିକାର ସମାହାର ଏକ ବୃହତ୍ ସିଷ୍ଟମ୍ (Macroscopic System) ଏହି ଆଚରଣ ଦେଖାଇପାରୁଛି ।

ଏହି ଆବିଷ୍କାର ଯୋଗୁଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ହେଲା ଯେ କ୍ୱାଣ୍ଟମ୍ ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଜଗତର ନୁହେଁ, ସ୍ଥୂଳଜଗତରେ ମଧ୍ୟ ଘଟିପାରେ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇପାରେ ଏହା ମାନବଜ୍ଞାନ ଓ ଆବିଷ୍କାର ଶକ୍ତିର ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ପ୍ରମାଣ ।

ଏହା କାହିଁକି ଏତେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ?

ଏହି ଆବିଷ୍କାର ଦ୍ୱାରା ଅନେକ ସୁଫଳ ମିଳିବାର ସମ୍ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ପ୍ରଥମତଃ କ୍ୱାଣ୍ଟମ ବିଜ୍ଞାନର ସୀମା ବିସ୍ତାରିତ ହେଲା । ଦ୍ୱିତୀୟରେ 'କ୍ୱାଣ୍ଟମ କମ୍ପ୍ୟୁଟର' ଗଠନର ଭିତ୍ତିପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲା । ଶେଷରେ ନୂତନ ପ୍ରକାରର ଦିଗ ଉନ୍ମୋଚିତ ହେଲା ।

ସାଧାରଣରେ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ ଯେ ଅଦୃଶ୍ୟ କ୍ୱାଣ୍ଟମ ଜଗତ ଓ ଦୃଶ୍ୟମାନ ସାଧାରଣ ଜଗତ ମଧ୍ୟରେ ସୀମା (Boundary) ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ହୋଇପାରିବ କି ? ଏହାର ଉତ୍ତର ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ 'ନା'(No) ବୋଲି କହିପାରିବା । ଏହି ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଦେଖାଇଦେଲେ ଯେ ଏକ ବୃହତ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା (Macrosystem) 'କ୍ୱାଣ୍ଟମଟନେଲିଂ' ଆଚରଣ ଦେଖାଇପାରେ ଯାହାକୁ ଆମେ କେବଳ କ୍ୱାଣ୍ଟମଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭବ ବୋଲି ଭାବୁଥାଉ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଅତି ସ୍ୱଳ୍ପ ଶକ୍ତି (Energy)ର ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲେ ବୃହତ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ସ୍ୱୟଂ ଅନ୍ୟ ଏକ ଶକ୍ତି ସ୍ତର (Energy Level) କୁ ଯାଇପାରେ । ଏହାକୁ ଶକ୍ତି ଅଣୁସ୍ତରୀକରଣ (Energy Quantisation) କୁହାଯାଏ । 'କ୍ୱାଣ୍ଟମ୍ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଗଠନର ଏହାହିଁ ମୂଳତତ୍ତ୍ୱ' ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଯୁଗରେ ଏହାର ପ୍ରୟୋଗ:-

'କ୍ୱାଣ୍ଟମ ଟନେଲିଂ' ଓ ସୁପରକଣ୍ଡକ୍ଟର ଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସର୍କିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଭବିଷ୍ୟତର 'କ୍ୱାଣ୍ଟମ କମ୍ପ୍ୟୁଟର' ଗଠନର ଆଧାର । ସାଧାରଣ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ବାଇନାରୀ ବିଟ୍ ('0' ଓ '1') ରେ କାମକରେ । କିନ୍ତୁ କ୍ୱାଣ୍ଟମ କମ୍ପ୍ୟୁଟର କ୍ୟୁବିଟ୍ ଦ୍ୱାରା କାମକରେ ଯେଉଁଠି '0' ଓ '1' ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ରହିପାରନ୍ତି । ଏହାଦ୍ୱାରା ଗଣନା (Calculation)ର ଗତି ଦ୍ରୁତରେ ହୋଇଥାଏ । ଆଗାମୀ ଦିନରେ ଏହାର ପ୍ରଯୁକ୍ତି ଡାକ୍ତରୀ, ରାସାୟନିକ ଅନୁସନ୍ଧାନ, ନିରାପଦ ଯୋଗାଯୋଗ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ବୈପ୍ଳବିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିପାରିବ ।

ସମସ୍ୟା ଓ ଚାଲେଞ୍ଜ:-

'କ୍ୱାଣ୍ଟମ ଟନେଲିଂ' ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅତି ସୂକ୍ଷ୍ମସ୍ତରରେ ଘଟିଥାଏ । ଏକ ବୃହତ୍ ସିଷ୍ଟମରେ ଏହାର ପ୍ରୟୋଗବେଳେ ଅନେକ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡିଥାଏ । ପ୍ରଥମ ଚାଲେଞ୍ଜ ହେଲା 'ଟନେଲିଂ' ଆଧାରିତ ଉପକରଣ (ଯେପରି ଟନେଲ୍‌ଡାୟୋଡ୍ କିମ୍ବା କ୍ୱାଣ୍ଟମ ବିଟ୍)ର ସ୍ଥିରତା(Stability) । ସାଧାରଣ ତାପମାନରେ ଏମାନେ ସ୍ଥିର ନୁହଁନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଅତ୍ୟଧିକ ଶୀତଳ ତାପମାନ (Absolute Zero Temperature) ଦରକାର ପଡେ । ବାହ୍ୟ ତାପ, କମ୍ପନ, ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ ନଏଜ୍ (Noise) ଇତ୍ୟାଦିର ପ୍ରଭାବ 'କ୍ୱାଣ୍ଟମ ସଂହତି' (Quantum Coherence)କୁ ଭାଙ୍ଗିଦେଇପାରେ । କ୍ୱାଣ୍ଟମ ଗଣନାର ଏହା ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ବାଧା ।

ଟନେଲିଂ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ସୁପର କଣ୍ଡକ୍ଟିଂ ବା ନାନୋମାଟେରିଆଲ୍ ତିଆରି କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ଲଭ । ଏହି ସିଷ୍ଟମ ଗୁଡିକର ନିର୍ମାଣ ଓ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବାର ଖର୍ଚ୍ଚ ଖୁବ୍ ଅଧିକ । ତଥାପି ଏତେସବୁ ଚାଲେଞ୍ଜ ଭିତରେ ଏହି ବିଜ୍ଞାନୀମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଆଗାମୀ ପିଢ଼ିପାଇଁ ଏକ ସୁଦୃଢ ଭିତ୍ତିଭୂମି ସ୍ଥାପନ କରିପାରିବ ।

କ୍ୱାଣ୍ଟମ ଟନେଲିଂର ଇତିହାସ :-

କ୍ୱାଣ୍ଟମ ଟନେଲିଂ ବିଷୟଟି ନୂତନ ନୁହେଁ । ୧୯୩୦ ଦଶକରୁ ଏହା ଉପରେ ଅନେକ ତଥ୍ୟ ଜଣାଥିଲା । ଗାମୋଙ୍କ ରେଡିଓ ଆକ୍ଟିଭ ବିକିରଣ (Radioactive Decay)ର ତଥ୍ୟ ଏହି ରହସ୍ୟକୁ ଉନ୍ମୋଚନ କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେତେବେଳେ ଏହି ତିନି ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନୀ 'କ୍ୱାଣ୍ଟମ ଟନେଲିଂ'କୁ ବଡ଼ ବିଦ୍ୟୁତ ସର୍କିଟ୍‌ରେ ପ୍ରମାଣ କଲେ, ତାହା ସାଧାରଣ ରୂପରେ ମାନବ ଜଗତ ସହ ଯୋଡି ହୋଇଗଲା । ଏହାଦ୍ୱାରା କ୍ୱାଣ୍ଟମ ବିଜ୍ଞାନ (Quantum Science) ଆଜି ଆଉ ରହସ୍ୟମୟ ନରହି ପ୍ରୟୋଗ ବିଜ୍ଞାନ (Applied Science)ରେ ପରିଣତ ହେଲା ।

ଶେଷରେ:- ଏହି ତିନି ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନୀମାନଙ୍କ ଆବିଷ୍କାର ମନୁଷ୍ୟର ଚିନ୍ତାଧାରାରେ ଗଭୀର ଆଲୋଡନ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ଏହା ଦେଖାଇଛି ଯେ ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ପଦାର୍ଥର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୁହେଁ ତାହାର ନିୟମ (Principles) ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରେ ।

ପ୍ରତିଟି ଅଣୁ ଓ ପରମାଣୁରେ ଏକ ଅଜଣା ସମ୍ଭାବନା ଲୁକ୍କାୟିତ ଥାଏ, ଯାହାକି ଭବିଷ୍ୟତରେ ମାନବର କଲ୍ୟାଣ ସାଧନ କରିଥାଏ । ଏହି ବର୍ଷର ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନର ନୋବେଲ୍ ପୁରସ୍କାର ବିଶ୍ୱକୁ ଏକ ନୂତନ କ୍ୱାଣ୍ଟମ ଯୁଗରେ ପ୍ରବେଶ କରାଇଛି । ଦ୍ରୁତତର କମ୍ପ୍ୟୁଟର, ନିଖୁଣ ମାପଯନ୍ତ୍ର, ନିରାପଦ ଯୋଗାଯୋଗ ଓ ସଠିକ୍ ତଥ୍ୟର ସ୍ୱପ୍ନ ସାକାର ହେବାର ସମୟ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଛି ।

❖❖❖

ଓଡ଼ିଶାର ସଂସ୍କୃତି

✍ **ବିଦୁସ୍ମିତା ବିଶ୍ୱାଳ**
+୩ ୧ମ ବର୍ଷ ଛାତ୍ରୀ, ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ

ଭାରତର ସଭ୍ୟତା ଖୁବ୍ ପ୍ରାଚୀନ । ଯୁଗେ ଯୁଗେ କେତେ ମୁନିଋଷି ଓ ମହାପୁରୁଷ ଏ ମାଟିରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରି ଏହାର ସଂସ୍କୃତିକୁ ପରିପୃଷ୍ଟ କରିଛନ୍ତି । ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ଆଧାର ହେଉଛି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା । ଭାରତୀୟମାନଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଓ ସାମାଜିକ ଆଦର୍ଶ ତଥା ବିଜ୍ଞାନ, ସାହିତ୍ୟ, ସଙ୍ଗୀତ, ଚିତ୍ରକଳା, ସ୍ଥାପତ୍ୟ, ଧର୍ମ, ଶିକ୍ଷା ଇତ୍ୟାଦି ସମସ୍ତ ସାଂସ୍କୃତିକ ବିଭବ ମୂଳରେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଭାବଧାରା ନିହିତ । ଏହି ଉଚ୍ଚ ଆଦର୍ଶବୋଧ ପାଇଁ ଭାରତୀୟମାନେ ଏକ ବିଶିଷ୍ଟ ଜାତିରୂପେ ବିଶ୍ୱରେ ପରିଚିତ । ଆମ ଓଡ଼ିଶାର ସଂସ୍କୃତି ଏହି ମହାନ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ।

ସଂସ୍କାର ସମ୍ପନ୍ନ ସାମଗ୍ରିକ ଜୀବନର ପାରମ୍ପରିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ହେଉଛି ସଂସ୍କୃତି । ଅର୍ଥାତ୍ ସାମାଜିକ ଜୀବନର ପରମ୍ପରା ଆଦର୍ଶ ଓ ରୀତିନୀତିକୁ ଆମେ ସଂସ୍କୃତି ବୋଲି କହିପାରିବା । କୁହାଯାଏ ଯେଉଁ ଜାତିର ଚିନ୍ତାଧାରା, ଜ୍ଞାନ, ସୃଜନୀଶକ୍ତି ଓ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ଯେତେ ବିସ୍ତୃତ ସେ ଜାତିର ସଂସ୍କୃତି ସେତେ ଉନ୍ନତ । ଓଡ଼ିଶା ମଧ୍ୟ ଆପଣାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଦର୍ଶ ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ନେଇ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ଖ୍ୟାତିଲାଭ କରିଛି । ଓଡ଼ିଶାର ସଭ୍ୟତା ସଂସ୍କୃତି ଅତି ଉଚ୍ଚ କୋଟୀର ।

ଓଡ଼ିଶା ବା ଉତ୍କଳ ସଂସ୍କୃତିକୁ ସମୃଦ୍ଧ କରିଛି ଏହାର ଐତିହାସିକ ଘଟଣାବଳୀ । ଓଡ଼ିଶା ତା'ର ଓଡ଼ିଆ ଜାତିର ବୀରତ୍ୱ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦେଇ ଅନ୍ୟପାଖରେ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କରିବା ଯୋଗୁଁ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ଖ୍ୟାତିଲାଭ କରିଛି । ଏହି ଓଡ଼ିଶାରେ ସମ୍ରାଟ ଅଶୋକ ଚଣ୍ଡାଶୋକରୁ ଧର୍ମାଶୋକରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲେ । ସମଗ୍ର ବସୁଧାକୁ ଗୋଟିଏ କୁଟୁମ୍ବ ଭାବି ସମୁଦାୟ ମାନବଜାତିର ସୁଖ କାମନା କରିବା ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କୃତିର ମୂଳ ଆଦର୍ଶ ।

ଓଡ଼ିଶାର ସଂସ୍କୃତି ସହିତ ପର୍ବପର୍ବାଣି ଗୁଡ଼ିକ ଅତିବ ମନୋହର । କଥାରେ ଅଛି ଓଡ଼ିଆମାନେ ବାର ମାସରେ ତେର ପରବ ପାଳନ କରିଥାନ୍ତି । ଆନନ୍ଦ ଉତ୍ସବ ସହିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପର୍ବକୁ ପାଳନ କରନ୍ତି । ଜଗତର ହିତ ସାଧନ କରିବା ହେଉଛି ଏହି ପୂଜାପାର୍ବଣର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ସତ୍ୟ, ନିଷ୍ଠା, ପବିତ୍ରତା ଆଦିର ବିକାଶ, ଘଟିବା ସହିତ ସମାଜରେ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ମିତ୍ରତା, ଭାଇଚାରା ଆଦି ବୃଦ୍ଧି ପାଏ । ମହାପ୍ରସାଦ, ମକର ଚାଉଳ, ଆମ୍ବ ବଉଳ, ତୁଳସୀ ଇତ୍ୟାଦି ଦେଇ ବନ୍ଧୁ ହେବା ଓଡ଼ିଶାର ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ପରମ୍ପରା । ଓଡ଼ିଶାବାସୀମାନେ କେବଳ ଆନନ୍ଦ ଉତ୍ସବ ପାଇଁ ପର୍ବପର୍ବାଣି ପାଳନ କରନ୍ତି ତାହା ନୁହେଁ କୃଷିର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ନୀରୋଗ ହେବାପାଇଁ ଏବଂ ପ୍ରକୃତିର ସହାନୁଭୂତି ଲାଭ ପାଇଁ ସାରାବର୍ଷ ଧରି ନାନାଦି ପର୍ବପାଳନ କରନ୍ତି । ଏହି ମର୍ମରେ ଟଲଷ୍ଟୟ କହିଛନ୍ତି-

"A Nation is known by its common festivals. Festival is mirror of cultural mind of a human race."

ଓଡ଼ିଶାବାସୀମାନେ ମକର ସଂକ୍ରାନ୍ତି, ବସନ୍ତ ପଞ୍ଚମୀ, ହୋଲି, ପଣାସଂକ୍ରାନ୍ତି, ରଜ, ନୂଆଖାଇ, ଦୁର୍ଗାପୂଜା, ଦୀପାବଳି, ବୋଇତ ବନ୍ଦାଣ, ଧନୁ ସଂକ୍ରାନ୍ତି, ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ମାଣବସା ଇତ୍ୟାଦି ପର୍ବ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅତି ଆନନ୍ଦ ଉଲ୍ଲାସରେ ପାଳନ କରିଥାନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ରହିଥିବା ଶିଳାଲିପି ଓ ମନ୍ଦିରର କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ ବିଶ୍ୱ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଅଟେ । କୋଣାର୍କର ସୂର୍ଯ୍ୟମନ୍ଦିର, ପୁରୀର ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର, ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଲିଙ୍ଗରାଜ ମନ୍ଦିର ଓ ରାଜାରାଣୀ ମନ୍ଦିରର କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ ବିସ୍ମୟକର ଏବଂ ରହସ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ମଧ୍ୟ । ଏହି ମନ୍ଦିରର କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଖୋଦିତ ମୂର୍ତ୍ତି ଏବଂ ଚିତ୍ରକଳାକୁ ସ୍ୱଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଦିନ ଶହଶହ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ମହାପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ ହେଉଛନ୍ତି ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ଆରାଧ୍ୟ ଦେବତା । ଏହି ମନ୍ଦିର ବିଶ୍ୱ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ଚାରିଧାମ ମଧ୍ୟରୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଧାମ ଅନ୍ୟତମ । ତେଣୁ ଓଡ଼ିଶା ହେଉଛି ଏକ ମହାନ ଧାର୍ମିକ, ପରମ୍ପରା, ସାଂସ୍କୃତିକ ଓ କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜ୍ୟ । ଓଡ଼ିଶାର ପୁରପଲ୍ଲୀରେ ଆଜି ମଧ୍ୟ ଖେଚଡ଼ି, ପଖାଳ, ବଡିଚୁରା, ବେସର ପତ୍ରପୋଡା, ମହୁଡା, ରସଗୋଲା, ଛେନାପୋଡ ଭଳି ସୁସ୍ୱାଦୁ ଓ ପୁଷ୍ଟିକରଖାଦ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରିୟ । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ୫୬ ଭୋଗ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାର ସଂସ୍କୃତିକୁ ରୁଦ୍ଧିମନ୍ତ କରିଛି । କବିଙ୍କ ଭାଷାରେ:-

"ଗରିମା ମୟ ମୋ ଜାତି ଇତିହାସ
ବୀରତ୍ୱର ଗାଥା ଗାଏ
ସଂସ୍କୃତି ମହାନ୍ ପରମ୍ପରା ତାର
ଜୀବନର କଥା କହେ ।"

× × × × × ×

ଓଡ଼ିଶାର ଭାଷା ସାହିତ୍ୟ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟତମ ଭାଷାଗୁଡିକର ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟତମ । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରଚିତ ମହାଭାରତ, ରାମାୟଣ, ଭାଗବତ ତଥା ବହୁ ପୁରାଣ କାବ୍ୟ କବିତା ଓଡ଼ିଶାର ସଂସ୍କୃତିକୁ ସମୃଦ୍ଧ

କରିଛି । ଆମ କଳା ଓ ସଂସ୍କୃତି ପାଇଁ ବିଶ୍ୱ ଦରବାରରେ ପରିଚିତ । ଓଡ଼ିଶାର କାରୁଶିଳ୍ପ ମଧ୍ୟ ଅତି ଉଚ୍ଚକୋଟୀର, ଯେପରିକି ସୁନା, ରୂପାର ତାରକସି କାମ, ମୃଣ୍ମୟ ଶିଳ୍ପ, ଶିଙ୍ଗରୁ ତିଆରି ବିଭିନ୍ନ ପଦାର୍ଥ ଚାନ୍ଦୁଆ ଇତ୍ୟାଦି ବିଶ୍ୱ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।

ଓଡ଼ିଶାର ବସ୍ତ୍ରଶିଳ୍ପ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ଆଦରଲାଭ କରିଛି । ସମ୍ବଲପୁର, ବ୍ରହ୍ମପୁର ଓ ନୂଆପାଟଣାର ହାତବୁଣା ବସ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଆ କାରିଗରୀର ପରିଚୟ, ବୟନ ଶିଳ୍ପରେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଚୀନକାଳରୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧିଲାଭ କରିଥିଲା । ବସ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ବାଣିଜ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିଦେଶ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଧନରେ ବାନ୍ଧି ରଖିଛି ବୟନଶିଳ୍ପ ।

ଓଡ଼ିଶା ନୃତ୍ୟ ଓ ସଙ୍ଗୀତର ଅନ୍ୟତମ ବିଭବ । ଓଡ଼ିଶାର ନୃତ୍ୟ ଓଡ଼ିଶୀ ନୃତ୍ୟ ଭାରତୀୟ ଅଥବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଶର ନୃତ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ଗ୍ରହଣ କରିଛି । ଓଡ଼ିଶୀ ନୃତ୍ୟ ଦେଶ ବିଦେଶରେ ବହୁତ ପ୍ରିୟ ହୋଇପାରିଛି । ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକ ପରମ୍ପରାକୁ ନେଇ ମଧ୍ୟ ବହୁ ନୃତ୍ୟ ଗଢି ଉଠିଛି । ଯେପରିକି ସମ୍ବଲପୁରୀ, ଛଉ, ଦଣ୍ଡ, ପାଇକ, ରଣପା ଓ ଗୋଟିପୁଅ ଲୋକନୃତ୍ୟ ବହୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ପାଲା, ଦାସକାଠିଆ, ଯାତ୍ରା, ରାସଲୀଳା ପ୍ରଭୃତି ମାଧ୍ୟମରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ବହୁକାଳରୁ ସୁପ୍ରଚାରିତ ହୋଇ ଓଡ଼ିଶାର ସାଂସ୍କୃତିକ ଜୀବନକୁ ଉନ୍ନତ କରିଛି । ନୃତ୍ୟକଳା ଦ୍ୱାରା ଓଡିଶାର ସଂସ୍କୃତି ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଲାଭ କରିଛି ।

ଓଡ଼ିଶାର ସଂସ୍କୃତି ଓ ସଭ୍ୟତା ଅତି ଉଚ୍ଚକୋଟୀର ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞାନର ପ୍ରସାର ଫଳରେ ଓଡ଼ିଶାର ସାମାଜିକ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ଜୀବନର ନାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଛି । ପୂର୍ବରୁ କେତେକ ପର୍ବପର୍ବାଣି ହୋଇଛି । ସାହିତ୍ୟ, ସଙ୍ଗୀତ, ନୃତ୍ୟ, ଶିଳ୍ପ, ଚିତ୍ରକଳା ଓ ରୀତିନୀତିରେ ମଧ୍ୟ ବହୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଛି । ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରବାହରେ ଆପଣାର ମୌଳିକତାକୁ ବଜାୟ ରଖି ବିକାଶ ପଥରେ ଅଗ୍ରସର ହେବା ଆମର ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

❖❖❖

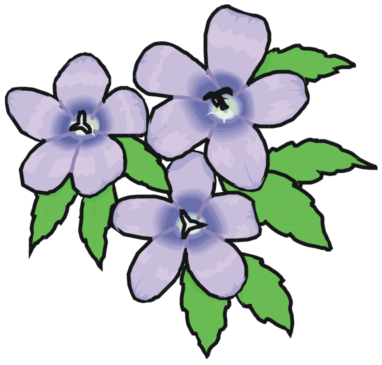

ଗୋଟିଏ ହାତରେ ପାଞ୍ଚଟି ଅଙ୍ଗୁଳି କେହି ନୁହେଁ କାହା ପରି ।
ପାଞ୍ଚଜଣ ଯାକ ଏକ ମନ ହେଲେ ପରବତ ଦେବେ ଟାଳି ।।

ଆନନ୍ଦର ପରିଭାଷା ଏବଂ ଆନନ୍ଦର ଉତ୍ପତ୍ତିସ୍ଥଳ

ଡ. ଅଞ୍ଜନା ମହାନ୍ତି
ବିଭାଗୀୟ ମୁଖ୍ୟ, ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ ବିଭାଗ

ଆନନ୍ଦ ଶବ୍ଦଟି ମଣିଷ ପାଇଁ ନୂଆ ନୁହେଁ । ଆମେ ପ୍ରତିଦିନ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହି ଶବ୍ଦଟି ବାରମ୍ବାର ବ୍ୟବହାର କରିଥାଉ । ଆନନ୍ଦ ଏକ ଆପେକ୍ଷିକ ଶବ୍ଦ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହା ଗୋଟିଏ ମନୁଷ୍ୟଠାରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମନୁଷ୍ୟ ପାଇଁ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ । କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଧନ, ସମ୍ପତ୍ତି, କାମ, ଲୋଭ ଓ ମୋହର ପୂରଣ ହେଲେ ସେମାନେ ଆନନ୍ଦ, ଅନୁଭବ କରୁଥିବା ବେଳେ ଆଉ କେହି ସରଳ, ନିରାଡମ୍ବର, ସତ୍ୟ, ଧର୍ମ ଓ ନ୍ୟାୟ ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଆନନ୍ଦକୁ ପ୍ରକୃତ ଆନନ୍ଦ କରିଥାନ୍ତି । ସେହିପରି ବିଭିନ୍ନ ସଂସ୍କୃତିରେ ବାସ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆନନ୍ଦର ପରିଭାଷା ମଧ୍ୟ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ । ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କଲାବେଳେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିର ଶାରିରୀକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟେ । ଏହା ମନୁଷ୍ୟକୁ ସୁଖ, ଶାନ୍ତି ଓ ବଂଚି ରହିବାର ଇଚ୍ଛା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ଏବଂ ତା ଜୀବନ ପାଇଁ ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ମୂଲ୍ୟବାନ ହୋଇଥାଏ । ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କଲାବେଳେ କେହି ଜୋର୍‌ରେ ହସନ୍ତି କିମ୍ବା ସ୍ମିତହାସ୍ୟ କରନ୍ତି ଓ ଆଉ କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଆନନ୍ଦରେ କାନ୍ଦିବା ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ମଧ୍ୟ ଦେଖିଥାନ୍ତି ।

ଅନୁରାଗ, ସ୍ନେହ, ପ୍ରେମ ଓ ଭଲ ପାଇବାର ପରିଣାମ ମଧ୍ୟ ଆନନ୍ଦ ହୋଇପାରେ । ବ୍ୟକ୍ତିର ଶାରୀରିକ ସୁସ୍ଥତା ମଧ୍ୟ ଆନନ୍ଦ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଆନନ୍ଦ ଜୀବନର ସନ୍ତୋଷକୁ ବୁଝାଇଥାଏ । ଭଲ ଅଭିଜ୍ଞତା ଓ ଅନୁଭବ ସୁଖ ଦେଇଥାଏ । ପରିବାର, ସମାଜ ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ସୁସମ୍ପର୍କ ରହିଲେ ବ୍ୟକ୍ତି ଆନନ୍ଦ ନାମକ ଆବେଗକୁ ଅନୁଭବ କରିଥାଏ । ମନୁଷ୍ୟ ତାର ଜୀବନ ବ୍ୟାପି ସାଧନା ଓ ଦକ୍ଷତା ପାଇଁ ସନ୍ତୋଷ ମିଳିଥାଏ । ବ୍ୟକ୍ତିର ଆବେଗିକ ଜୀବନର ଏକ ପ୍ଲାବନ ଓ ପ୍ରବାହ ଯୋଗୁଁ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭୂତ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆବେଗ, ଅନେକ ସକାରୀ ଆବେଗର ସମାହାର ଫଳରେ ଜାତ । "ଆନନ୍ଦ" ବ୍ୟକ୍ତିର ଏକ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା ଅଟେ । ଏହା ଏକ ସୁଖକର, ଉତ୍ତମ, ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନର ପରିଣାମ ଅଟେ । ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ ପରି ସକାରୀ ଆବେଗର ଶରୀର ଉପରେ ହୃତପିଣ୍ଡ ଓ ଧମନୀ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟକୁ ପ୍ରଭାବକୁ ପ୍ରତିହତ କରିଥାନ୍ତି । ଆନନ୍ଦ ବ୍ୟକ୍ତିର ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମୂଳକ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ପରିଣାମ ଅଟେ । ଜୀବନ ଗତିପଥରେ ବ୍ୟକ୍ତି ହାସଲ କରୁଥିବା ବିଭିନ୍ନ ସଫଳତା ଓ କୃତୀର ଏହା ପରିଣାମ । ଜୀବନ ପ୍ରତି ସକାରୀ ମନୋଭାବ ଓ ସକାରୀ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ମନରେ ଆନନ୍ଦ ଜାତ କରାଇଥାଏ । ମନୁଷ୍ୟ ତାର ଜୀବନରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ରହିଲେ ନିଜ ପ୍ରତି ଓ ଜୀବନ ପ୍ରତି ତା'ର ସକାରୀ ମନୋଭାବ ଜାତ ହୁଏ ।

ଆନନ୍ଦର ପ୍ରକୃତି

ଆନନ୍ଦର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଚରିତ୍ର ମାନେ ହେଲେ ସକାରତ୍ମକ ଚିନ୍ତନ, ସକାରତ୍ମକ ଭାବନା ଓ ସକାରୀ ମାନସିକତା । ପ୍ରକୃତ ଆନନ୍ଦ ଭୌତିକ ଓ ବସ୍ତୁବାଦୀ ସୁବିଧାରୁ ମିଳିନଥାଏ । ସେହି ଆନନ୍ଦ କ୍ଷଣସ୍ଥାୟୀ ହୋଇଥାଏ ।

ବସ୍ତୁବାଦୀ ଦୁନିଆରେ ବହୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅର୍ଥ ଆନନ୍ଦ ଦେଇଥାଏ, କିନ୍ତୁ ଅର୍ଥ ଓ ସମ୍ପତ୍ତି ତଥା ସୁଖ ସମ୍ଭୋଗ ଯେଉଁ ଆନନ୍ଦ ଦିଏ ତାହା ପ୍ରକୃତ ଆନନ୍ଦ ନୁହେଁ । ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯୋଗ୍ୟତା, ଦକ୍ଷତା, କୁଶଳତାର ସୁବ୍ୟବହାର କରି ସଫଳ ହେଲେ ବ୍ୟକ୍ତି ବହୁତ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରେ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସା ବଳରେ ଜଣେ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ ପଡିଥିବା ରୋଗୀକୁ ବଞ୍ଚାଇ ପାରିଲେ ଯେଉଁ ଆନନ୍ଦ ମିଳେ ତା'ଠାରୁ ବଳି ଆନନ୍ଦ କିଛି ନଥାଇପାରେ ।

Seligman ଙ୍କ ମତରେ ପ୍ରକୃତ ଆନନ୍ଦ ହେଉଛି ଆତ୍ମସୁଖ ଏବଂ ଆନନ୍ଦର ମିଶ୍ରଣ । ଏହି ଆନନ୍ଦ ଜୀବନର ସଫଳତା, ଲକ୍ଷ୍ୟ ବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣ ହେଲେ ଅନୁଭୂତ ହୋଇଥାଏ । Diener ଙ୍କ ମତରେ ପ୍ରକୃତ ଆନନ୍ଦରେ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ସକାରୀ ଆବେଗିକ ଅନୁଭବ ଓ ନିମ୍ନ ମାତ୍ରାରେ ନକାରାତ୍ମକ ଆବେଗିକ ଅନୁଭବ ଥାଏ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ସ୍ତରର ଜୀବନର ସନ୍ତୋଷ ମଧ୍ୟ ଥାଏ ।

ଆନନ୍ଦର ଉତ୍ପତ୍ତିସ୍ଥଳ

ଜୀବନରେ ସର୍ବଦା ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାର ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାନବ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । ଏହି ପରିଶ୍ରେଣୀରେ ଆନନ୍ଦର ଉତ୍ପତ୍ତି କିପରି ହୁଏ ଏବଂ ଏହା କିପରି ମିଳେ ଜାଣିବା ନିତ୍ୟାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ମନୁଷ୍ୟ ବୁଝିବା ଉଚିତ୍ ଯେ ସମୟ, ସାମର୍ଥ୍ୟ ଓ ସୁଯୋଗର ଠିକ୍ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ସଫଳତା ମିଳିଥାଏ ଏବଂ ସଫଳତା ହିଁ ଆନନ୍ଦର ଚାବିକାଠି । ଆନନ୍ଦର ଉତ୍ପତ୍ତି ସ୍ଥଳ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ, କାରଣ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମନୋଭାବ, ଅତୀତର ଅଭିଜ୍ଞତା, ଆବେଗ ଓ ଆଶା, ଆକାଂକ୍ଷା, ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥାଏ । ବ୍ୟକ୍ତି କେଉଁଥିରୁ ଆନନ୍ଦ ପାଇବ ତାହା ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ପିତା ମାତା ମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ମନୋଭାବ

ଓ ପିଲାକୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ତଥା ଶିଶୁ ପାଳନ ପଦ୍ଧତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ। ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ଠୁଳ କରିବା ଯଦି ପିତାମାତାଙ୍କ ଓ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଇଁ ଆନନ୍ଦର ପରିଭାଷା ହୋଇଥାଏ। ପିଲା ମଧ୍ୟ ସେହି ରାସ୍ତାରେ ଯାଇ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ଆନନ୍ଦରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥାଏ।

ବିଂଶ ଏବଂ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ସକାରାତ୍ମକ ମନୋବିଜ୍ଞାନୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଆନନ୍ଦର କେତେକ ଉତ୍ପତ୍ତି ସ୍ଥଳ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଗେ ଆଲୋଚନା କରିବା।

ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଣ ଓ ଜୀବନ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ

ବ୍ୟକ୍ତି ତାର ନିଜ ସମ୍ପର୍କରେ ଧାରଣା ବା ସେ ନିଜ ସମମ୍ପର୍କରେ କଣ ଭାବେ ତା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ। ଯଦି ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜେ ଭାବେ ଯେ ସେ ଭଲରେ ଅଛି, ସୁଖଷର ଅଛି। ସେତିକି ସୁଖ, ସୁବିଧା ମିଳିଛି ତାହା ତା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ତେବେ ସେ ଆନନ୍ଦରେ ନିଶ୍ଚୟ ରହିପାରିବ। ବ୍ୟକ୍ତି ତା' ନିଜକୁ ସେମିତି ବିଶ୍ଳେଷଣ କରେ, ସେହି ଅନୁସାରେ ସେ ଆନନ୍ଦ ପାଏ। ମନୁଷ୍ୟ ନିଜ ସମ୍ପର୍କରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଆଶାବାଦୀ ହେଲେ ଆନନ୍ଦକୁ ଖୋଜିବାକୁ ପଡେ ନାହିଁ।

ନିଜ ଜୀବନ ସମ୍ପର୍କରେ ସନ୍ତୋଷ ଲାଭ କରିବା

ଏହା ଏକ ଆନନ୍ଦର ପ୍ରଧାନ ଉପାଦାନ। ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତ ନିଜକୁ ସମାଲୋଚନା କରିଥାନ୍ତି, ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ନେଇ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନଥାନ୍ତି, ଏହି ଅସନ୍ତୋଷ ଯୋଗୁଁ ତାଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦ ମିଳିନଥାଏ। ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରେ ଯେ ସେ ନିଜ ଜୀବନକାଳ ଭିତରେ ଖୁବ୍ ଭଲ କାମ କରିଛି ଓ ତାର ଜୀବନ ଧନ୍ୟ ହୋଇଛି। ତେବେ ସେ ଆନନ୍ଦ ପାଇପାରିବ। ଏହା ଏକ ଆପେକ୍ଷିକ ଶବ୍ଦ ହୋଇଥିବାରୁ ଏକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତି ଏକାପ୍ରକାର ସଫଳତା ଲାଭ କରିଥିଲେ ବି ଜଣେ ଆନନ୍ଦ ପାଇଥାଏ ଏବଂ ଆଉ ଜଣେ ଆନନ୍ଦ ପାଇନଥାଏ।

ସୁଖ ଦାୟକ ଓ ଦୁଃଖ ଦାୟକ ଆବେଗିକ ଅନୁଭୂତି ମଧ୍ୟରେ ସନ୍ତୁଳନ କରିବା

ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ସୁଖରେ ଓ ଅସୁଖକର ଆବେଗିକ ଅନୁଭବ ମଧ୍ୟରେ ଗତି କରିଥାଏ, କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହା ଭିତରେ ସନ୍ତୁଳନ ରକ୍ଷାକରେ ତା'ର ଆନନ୍ଦର ଉତ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥାଏ। ଏହାକୁ ମନୋବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଆତ୍ମ ସୁଖର ଆବେଗ ସ୍ତର କହିଥାନ୍ତି।

ଆମେ ପ୍ରତିଦିନ ଆମ ବ୍ୟସ୍ତ ବହୁଳ ଜୀବନ ମଧ୍ୟରେ କିଛି ସୁଖକର ଓ କିଛି ଅସୁଖକର ଆବେଗ ଅନୁଭବ କରିଥାଉ। ଭଲ କାମ କଲେ କିଛି ପ୍ରଶଂସା ମିଳିଥାଏ ଏବଂ ବିଫଳତା ପାଇଁ ଆମକୁ ନିନ୍ଦା ମିଳିଥାଏ। ଆନନ୍ଦ ପାଇବାକୁ ହେଲେ ଏହି ଦୁଇ ବିପରୀତ ମୁଖ୍ୟ ଆବେଗ ମଧ୍ୟରେ ଆମକୁ ସନ୍ତୁଳନ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡିଥାଏ।

ତୃପ୍ତି

ଆମେ ଆମକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଣ କରି ଲାଭ କରିଥିବା ବିଶ୍ୱାସ ଏବଂ ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ଗୁଡିକ ପୂରଣ ହେବାର ଆତ୍ମ ଅନୁଭବ ଆମକୁ ଆନନ୍ଦ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ। ବ୍ୟକ୍ତି ତାର ନିଜର ଦକ୍ଷତା, ସଫଳତା, କୃତି ସମ୍ପର୍କରେ ତୃପ୍ତିଲାଭ କହିଥାଏ। ସେତେବେଳେ ତାକୁ ପ୍ରକୃତ ଆନନ୍ଦ ମିଳିଥାଏ। ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜର ଆତ୍ମ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଆବଶ୍ୟକତା ଗୁଡିକୁ ସୀମିତ କରିଥାଏ, ଯାହା ମିଳେ ସେଥିରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଏ, ତାହାକୁ ପ୍ରକୃତ ତୃପ୍ତି ମିଳିଥାଏ। ଏହା ଆନନ୍ଦର ପ୍ରକୃତ ଉପାଦାନ ଅଟେ। ଆମେ ଆମର ଦୃଷ୍ଟି ଭଙ୍ଗୀକୁ ଯେଉଁ ବାଟରେ ନେବେ। ସେହି ବାଟରେ ଯିବା ଯାହା ଆମ ପାଖରେ ଅଛି ସେଥିରୁ ଆମେ ତୃପ୍ତି ପାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ତେବେ ଆମର ପ୍ରକୃତ ଆନନ୍ଦର ଅଭାବ ରହିବ ନାହିଁ।

❖❖❖

ସମୟ ଅଟଇ ସମ୍ପଦ ସାର, ଜୀବନ ଅଟଇ ପାଣିର ଗାର ॥

ଆପେକ୍ଷିକ ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା

✍ ରଜତ କୁମାର ମାନସିଂହ
ସହ-ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ, ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନ ତଥା ଉପନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ବିଭା. ଓଡିଶା

ଆଲୋକର ଗତି ଏକ ସେକେଣ୍ଡକୁ ୧୮୬୦୦୦ ମାଇଲ ଏବଂ ଏହାକୁ ଅସୀମ ବେଗ ବୋଲି କୁହାଯାଏ। ଏହି ବେଗରେ ଜଣେ ବିଷୁବରେଖା ଦେଇ ପୃଥିବୀକୁ ଏକ ସେକେଣ୍ଡରେ ସାତଥର ପରିକ୍ରମା କରିପାରିବ। ଆଲୋକର ଗତିବେଗ ସହିତ ତୁଳନା କରି କୌଣସି ପଦାର୍ଥର ଗତିବେଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଏ। ତେଣୁ ଗତି ମଧ୍ୟ ଏକ ଆପେକ୍ଷିକ ସତ୍ୟ । ପ୍ରଖ୍ୟାତ ଗାଣିତିକ ଓ ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନବିତ୍ ଡକ୍ଟର ଜେ ବ୍ରାଉନ୍ସ୍କି ହିସାବ କରି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଯଦି ଜଣେ ଆଲୋକ ବେଗରେ ପୃଥିବୀ ପରିକ୍ରମା ପାଇଁ ଗତି କରନ୍ତି ତେବେ ସେ ଯେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଗତି ଆରମ୍ଭ କରିଥିବେ ଠିକ୍ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଗତି ଆରମ୍ଭ କରିଥିବା ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିଯିବେ । ଅତଏବ ଏଠାରେ ସମୟର ସ୍ଥିତି ଆଦୌ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଗତି ମଧ୍ୟ ସ୍ଥିର ଭଳି ଜଣାଯିବ। ଏହା ଏକ ଗାଣିତିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ। ଜଣେ ମହାକାଶ ଚାରୀ ଆଲୋକ ବେଗରେ ଗତିକରି ଫେରିଆସିଲା ବେଳକୁ ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ତା'ର ସମବୟସ୍କ ବନ୍ଧୁ ତାଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଯଥେଷ୍ଟ ବୃଦ୍ଧ ହୋଇଯାଇଥିବେ । ରେଳଷ୍ଟେସନରେ ବିଳମ୍ବରେ ଆସୁଥିବା ରେଳଗାଡିକୁ ଦୁଇଜଣ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥିଲେ । ଜଣେ ରେଳଧାରଣାକୁ ଚାହିଁ ବିରକ୍ତିରେ ହାତଘଣ୍ଟାକୁ ବାରମ୍ବାର ଚାହୁଁଥିବାବେଳେ ଅନ୍ୟଜଣକ ଜଣେ ସୁନ୍ଦରୀ ତରୁଣୀ ସହିତ ବେଶ ହସଖୁସିରେ ବାର୍ତ୍ତାଳାପ କରୁଥିଲେ । ବିଳମ୍ବରେ ଗାଡି ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ପ୍ରଥମ ଜଣକ ଦୀର୍ଘ ଶ୍ୱାସ ଛାଡି କେତେ ଡେରି ହୋଇଗଲା ? ବୋଲି ପ୍ରଶ୍ନ କରୁଥିବ, ମାତ୍ର ଅନ୍ୟ ଜଣକ ଭାବୁଥିବ 'କେତେ ଶୀଘ୍ର ଗାଡି ଆସିଗଲା' ପ୍ରଥମ ଜଣକ ପାଇଁ ସମୟ ଅତିଦୀର୍ଘ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଜଣକ ପାଇଁ ଅତି ସାମାନ୍ୟ ବୋଲି ମନେ ହେବ। ଏଠି ସମୟ ଆପେକ୍ଷିକ।

୧୯୦୫ ମସିହାରେ ଡକ୍ଟର ଆଲବର୍ଟ ଆଇନ୍ ଷ୍ଟାଇନ୍ ସମୟ, ବ୍ୟବଧାନ (ମହାଶୂନ୍ୟ) ଓ ଗତିକୁ ନେଇ ଯେଉଁ ନୂତନ ତଥ୍ୟ ଉଦ୍ଭାବନ କଲେ ତାହା ବିଜ୍ଞାନ ଜଗତ ପାଇଁ ଏକ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ଓ ବୈପ୍ଲବିକ ପଦକ୍ଷେପ ଥିଲା ଏବଂ ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନରେ ଏକ ନୂତନ ଇତିହାସ ସୃଷ୍ଟିକଲା। ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ଆପେକ୍ଷିକ ତତ୍ତ୍ୱ କୁହାଯାଏ। ଏହି ତତ୍ତ୍ୱ ଅନୁସାରେ ଦୂରତା, ବ୍ୟବଧାନ ଓ ଗତିବେଗକୁ ଚରମ ବାସ୍ତବତା ବୋଲି କୁହାଯାଇନପାରେ। ଏଗୁଡିକ ସତ୍ୟ ମାତ୍ର ଏ ସବୁର ମୂଳ ଏକ ଚରମ ବାସ୍ତବତା ସହିତ ତୁଳନା କରି ଏଗୁଡିକୁ ଆପେକ୍ଷିକ ସତ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ। ଦୁଇଟି ପଦାର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଖାଲି ସ୍ଥାନକୁ ଦୂରତା କୁହାଯାଏ । ବ୍ୟବଧାନ ହିଁ ମହାଶୂନ୍ୟର ଅଂଶବିଶେଷ। ଅନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ତୁଳନାରେ ଗୋଟିଏ ପଦାର୍ଥର ଦୂରତା ବା ବ୍ୟବଧାନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇପାରେ ମାତ୍ର କୌଣସି ପଦାର୍ଥର ସ୍ଥିତି ନଥିଲେ ଦୂରତା ଆସିବ କେଉଁଠୁ ? ଯେତେବେଳେ ସବୁକିଛି ଖାଲି ହୋଇଯିବ ଖାଲି ସ୍ଥାନ ବୋଲି କାହାକୁ ଚିହ୍ନଟ କରାଯିବ ? ସମୟ ମଧ୍ୟ ଦୁଇଟି ଘଟଣା ଘଟିବାର ବ୍ୟବଧାନକୁ ବୁଝାଏ। ମାତ୍ର କୌଣସି ଘଟଣା ନଘଟିଲେ ସମୟର ସ୍ଥିତି ଆସିବ କେଉଁଠୁ ? ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ସମୟରେ ପୃଥିବୀର ଘୂର୍ଣ୍ଣନ ସହିତ ଓ ପୃଥିବୀର ଘୂର୍ଣ୍ଣନ ଗ୍ରହ, ନକ୍ଷତ୍ର ସୌରଜଗତ ଓ ଛାୟାପଥ ସହିତ ସମ୍ପର୍କିତ । ଏହି ସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନିଉଟନ୍‌ଙ୍କ ଉଦ୍ଭାବନ ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା। ଆପେକ୍ଷିକ ତତ୍ତ୍ୱ ଅନୁସାରେ ଦୂରତା, ବ୍ୟବଧାନ ଓ ସମୟର ସ୍ଥିତି ସତ୍ୟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପରମ ସତ୍ୟ ନୁହେଁ, ଆପେକ୍ଷିକ ସତ୍ୟ। ଚରମ ବାସ୍ତବତା ସହିତ ସମ୍ପର୍କିତ । ଗତି ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଚରମ ବାସ୍ତବତା ନୁହେଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଆପେକ୍ଷିକ ସତ୍ୟ। ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବେଗକୁ ବୁଝାଏ।

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଚାର କଲେ ଆପେକ୍ଷିକ ତତ୍ତ୍ୱ ବେଦ ବେଦାନ୍ତର ନିର୍ଯ୍ୟାସ ବୋଲି ମନେ ହେବ ଏବଂ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା ପ୍ରତି ବିଜ୍ଞାନର ସ୍ୱୀକୃତି ଉପଲବ୍ଧ ହେବ। ବେଦାନ୍ତ ଅନୁସାରେ ବିଶ୍ୱବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ଯାହା ଦୃଶ୍ୟମାନ ତାହା ଠିକ୍ ସେୟା ନୁହେଁ । ଯାହା ଦୃଶ୍ୟମାନ ସେ ସବୁ ଆମ ପାଇଁ ସତ୍ୟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପରମ ସତ୍ୟ ନୁହେଁ ବରଂ ଚରମ ବାସ୍ତବତା ପରମ ବ୍ରହ୍ମ ପରମାତ୍ମା ଆଦୌ ନଥିଲେ ଏସବୁର ସ୍ଥିତି ମଧ୍ୟ ନଥାନ୍ତା। ମାଟି ନଥିଲେ ମାଠିଆର ସ୍ଥିତି କିମ୍ବା ସୁନା ନଥିଲେ ଗଳାହାରର ସ୍ଥିତି ଯାହା ପରମବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଭୌତିକ ଜଗତର ସ୍ଥିତି ଠିକ୍ ସେୟା ।

ଏହାଛଡା ବିଜ୍ଞାନ ସ୍ୱୀକାର କରେ ଯେ, କୌଣସି ବସ୍ତୁର ସ୍ଥାୟିତ୍ୱ ନାହିଁ। ଏହା କାଳକ୍ରମେ ଧ୍ୱଂସପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ସୃଷ୍ଟିର ମୂଳସ୍ଥିତି ଅଣୁ ପରମାଣୁରେ ପରିଣତ ହେବ। ଅହରହ ନୂତନ ବସ୍ତୁ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି ଏବଂ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ବସ୍ତୁ ଧ୍ୱଂସ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ମୂଳଉତ୍ସ ସହିତ ମିଶିଯାଉଛି । ତେଣୁ ମୂଳଉତ୍ସ ସ୍ରଷ୍ଟାଙ୍କର ରହସ୍ୟମୟ ପ୍ରକଟନ। ବସ୍ତୁଜଗତ ଚରମ ବାସ୍ତବତାର ଏକ ପ୍ରହେଳିକାମୟ ସ୍ଥିତି କୁହାଯାଇପାରେ । ତେଣୁ ସମଗ୍ର ସୃଷ୍ଟି ପରମବ୍ରହ୍ମଙ୍କର ଏକ ମାନଚିତ୍ର।

ଏହା ହିଁ ଆଧାତ୍ମିକ ଜଗତର 'ମାୟା' (ମା-ଯାହା ନାହିଁ, ୟା - ଯାହା ଅଛି) । ତେଣୁ ଏ ସୃଷ୍ଟି 'ଅଛି', 'ନାହିଁ'ର ଏକ ଭେଳିକି ଏବଂ ବୈଦିକ ମତ ଅନୁସାରେ ଅନିର୍ବଚନୀୟ । ଏହି ତଥ୍ୟ ଆଇଜେନ୍ ବର୍ଗଙ୍କ ଅନିଶ୍ଚିତତା ନିୟମ ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ । ଏହି ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଅଧଃ ଆଣବିକ କଣିକା (ଇଲେକ୍ ?ଟ୍ରନ, ନିଉଟ୍ରନ୍ ଓ ପ୍ରୋଟନ୍) ଓ ବସ୍ତୁଜଗତର ପ୍ରକୃତିକୁ ବିଶ୍ଲେଷଣ କଲେ ଉଭୟଙ୍କ ଭିତରେ କୌଣସି ପ୍ରଭେଦ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେବନାହିଁ । ସତ୍ୟାନୁସନ୍ଧାନୀମାନେ ଚରମ ବାସ୍ତବତା ଓ ବସ୍ତୁଜଗତର ପ୍ରକୃତିକୁ ବିଶ୍ଲେଷଣ କଲେ ଉଭୟଙ୍କ ଭିତରେ କୌଣସି ତଫାତ୍ ଦେଖନ୍ତି ନାହିଁ।

ସୃଷ୍ଟି ତତ୍ତ୍ୱ ଅନୁଯାୟୀ, 'ଫେଣ, ଫୋଟକା ଓ ତରଙ୍ଗ ସମୁଦ୍ରର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ରୂପ । ଏଗୁଡିକ ସମୁଦ୍ର ସହ ଅଭିନ୍ନ ହେଲେ ମଧ ଏମାନଙ୍କ ମଧରେ କ୍ରିୟା – ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ମିଳନ – ବିରାଗ-ସଂଘର୍ଷ ଦେଖାଯାଏ । ମାତ୍ର ସତ କଥାଟି ହେଲା ସମୁଦ୍ରଠାରୁ ସେମାନେ ଜନ୍ମଲାଭ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଦେଖା ଦେଇ ଶେଷର ସମୁଦ୍ର ମଧରେ ମିଳାଇ ଯାଆନ୍ତି । ସମୁଦ୍ର ସତ୍ୟ ହେଲେ ଅନ୍ୟ ସବୁ ସତ ଭଳି ଜଣାପଡନ୍ତି ମାତ୍ର" । ସମୁଦ୍ର ପରମ ସତ୍ୟ ହେଲେ ଫେଣ, ଫୋଟକା ଓ ତରଙ୍ଗ ଆପେକ୍ଷିକ ସତ୍ୟ ।

ଏହି ସବୁ କାରଣରୁ ସମୟ, ଦୂରତା ଇତ୍ୟାଦିର ସ୍ଥିତି ଆପେକ୍ଷିକ ଓ ଅବାସ୍ତବ ଏବଂ ପରମବ୍ରହ୍ମଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ମାୟା । ଏସବୁକୁ ବିଚାରକୁ ନେଲେ ଆଇନ୍‌ଷ୍ଟାଇନ୍‌ଙ୍କ ଆପେକ୍ଷିକ ତତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରାଚୀନ ଆଧାତ୍ମିକ ଚିନ୍ତାଧାରାର ଆଧୁନିକ ରୂପ କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ ।

ଯେଉଁ ବୈଜ୍ଞାନିକ ମାନେ ଅଣୁପରମାଣୁ ସମ୍ପର୍କରେ ବିଶେଷ ଗବେଷଣା କରିଛନ୍ତି ସେମାନେ ଅଣୁଜଗତରେ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ କ୍ରିୟା ଅବଲୋକନ କରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଯାହାକୁ ସତ୍ୟ ବୋଲି ଭାବିଥିଲେ ତାହା ବାସ୍ତବରେ ସତ୍ୟ ନୁହେଁ ଓ ସେମାନେ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଅଣୁଗୁଡ଼ିକ ତରଙ୍ଗ ଭଳି ଆଚରଣ କରୁଛନ୍ତି । ତରଙ୍ଗ ସବୁ ଅଣୁ ପାଲଟି ଯାଉଛନ୍ତି । ବସ୍ତୁତ୍ୱ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇଯାଉଛି ଏବଂ ଏହି ଶୂନ୍ୟରୁ ପୁଣି ବସ୍ତୁ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି । ସେମାନେ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ସମୟ ଗୋଟାଏ କଳ୍ପନା, ବ୍ୟବଧାନ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ –କାରଣ ନିୟମ ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ । ଏଠି 'ଅଛି', 'ନାହିଁ' ର ଖେଳ ଚାଲିଛି । ଏଇତ ଭଗବାନଙ୍କର ଲୀଳା ଯାହାକୁ 'ମାୟା' କୁହାଯାଏ । ଏଠାରେ ଚତୁର୍ଥ ପରିସରର ସଂକେତ ରହିଛି ଯାହା ଅବୋଧ ଓ ରହସ୍ୟମୟ । ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଆଧାତ୍ମିକତାକୁ ଅନୁଶୀଳନ କରି ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ କହିଛନ୍ତି, 'ସମୟ, ଦୂରତା ଓ କାରଣ ସ୍ୱଚ୍ଛ କାଚ ସଦୃଶ ଏବଂ ଏହି କାଚ ଦେଇ ଚରମ ବାସ୍ତବତା ବା ପରମ ସତ୍ୟକୁ ଦେଖୁହେବ । ମାତ୍ର ଏହି ପରମ ସତ୍ୟ ନିକଟରେ ସମୟ ଓ ବ୍ୟବଧାନର ସ୍ଥିତି ଆଦୌ ନାହିଁ କିମ୍ବା କାରଣର ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ, କାରଣ ତାହାହିଁ ସବୁକିଛିର ଏକମାତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ – କାରଣ । ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଆଧାତ୍ମିକତା ମିଳିତ ଭାବରେ ସୃଷ୍ଟିର ସମସ୍ତ ରହସ୍ୟ ଉନ୍ମୋଚନ କରିପାରିବେ ଏଥିରେ ସଂଦେହର ଅବକାଶ ନାହିଁ।

❖❖❖

ପାଠରେ ଯା'ର ଶରଧା ବେଶି, ମନ ଖୋଲି ସିଏ ପାରଇ ହସି ।
ବିଦ୍ୟା ଅଟଇ ମହାଧନ, ବାଳକେ କର ଉପାର୍ଜନ ॥

ନାରୀ ସଶକ୍ତିକରଣ ବନାମ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଭାରତୀୟ ନାରୀ

✍ ଶ୍ରୀମତୀ ବବିତା ମହାପାତ୍ର
ଅଧ୍ୟାପିକା, ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ

ନାରୀ ଏକା ଧାରାରେ ଜାୟା, ଜନନୀ ଓ ଭଗିନୀ। ଯଥାର୍ଥରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ନାରୀ, ମାଟି, ନାରୀ, ମାଆ। ନାରୀ ନଈ, ନାରୀ ନାଆ, ନାରୀ ତୁଠ, ନାରୀ ଘାଟ। ନାରୀ ଫଗୁଣ, ନାରୀ ଦଂଶନ। ସେ ଶକ୍ତି ସ୍ୱରୂପିଣୀ ଓ ସୃଷ୍ଟିକାରିଣୀ। ସେଥିପାଇଁ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ନାରୀ ସକଳ ସମ୍ମାନର ଅଧିକାରିଣୀ। ନାରୀ-ବିନା ସମାଜରେ ସାମଗ୍ରିକ ଉନ୍ନତି କଳ୍ପନା କରିହେବ ନାହିଁ। ନାରୀର କଲ୍ୟାଣରେ ଦେଶ ଓ ଜାତିର କଲ୍ୟାଣ। ଯଥାଥରେ ମହର୍ଷି ମନୁ କହିଥିଲେ-

"ଯତ୍ର ନାର୍ଯ୍ୟସ୍ତୁ ପୂଜ୍ୟନ୍ତେ
ରମନ୍ତେ ତତ୍ର ଦେବତାଃ"

ନାରୀ ଓ ପୁରୁଷ ସୃଷ୍ଟିର ଦୁଇଟି ଧାରା। ସଂସାରକୁ ସତ୍ୟ-ସୁନ୍ଦର-ସନାତନ କରିବା ପାଇଁ ନାରୀ ଓ ପୁରୁଷକୁ ଈଶ୍ୱର ସ୍ଥାପନା କରିଛନ୍ତି। ନାରୀକୁ ପ୍ରକୃତି ଓ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ପୁରୁଷ କୁହାଯାଏ। କାହିଁକି ? ନାରୀର ଡିମ୍ବାଶୟ ଅଛି। ସେ ଧାରଣ କରେ ଓ ଜନ୍ମ ଦିଏ। ମାଟିକୁକର୍ଷଣ କରି ମଞ୍ଜି ପୋତିଲେ ଯେମିତି ଗଜା ହୁଏ- ନାରୀ ଅବିକଳ ଏକ ଉର୍ବରମାଟିମୁଠା। ମାଟି ଗଛର ଯତ୍ନ ନିଏ। ଗଜାକୁ ପାଣି, ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରି ତାକୁ ପଲ୍ଲବିତ କରାଏ। କ୍ଷୁଦ୍ର ଦୂବକୁ ଦେବତା କରାଇପାରେ ନାରୀ। ପୁରୁଷ କେବଳ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଦାନ କରେ। ଧାରଣ କରିପାରେ ନାହିଁ କି ପାଳନ କରିପାରେ ନାହିଁ। ଏହି ଦୁଇସତ୍ତାଙ୍କ ସହବାସରେ ସଂସାର ହସିଉଠେ।

ପ୍ରାଚୀନ ଓଡିଆ ନାରୀର ସ୍ଥିତି ଏବଂ ଆଧୁନିକ ନାରୀ ବନାମ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ନାରୀଙ୍କ ଭିତରେ ତୁଳନାତ୍ମକ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଗଲେ ଦେଖିବା ଯେ ସମୟର ସ୍ରୋତରେ ପୁରୁଣା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭାଙ୍ଗି ନୂଆ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଜନ୍ମ ହେଉଚି। ପୁରୁଣା ସାମାଜିକ ନାରୀମାନଙ୍କର ଜୀବନ ଶୈଳୀ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ମୂଲ୍ୟହୀନ ହୋଇପଡିଛି। ପରମ୍ପରା ନାମରେ ଯାହା ଆମକୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ସୂତ୍ରରେ ମିଳୁଛି। ଆଜିର ମଣିଷ ତାହାଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହେଁ। ଆମେ ଯଦି ଦେଖିବା ପ୍ରାଚୀନ ଓଡିଆ ସମାଜଟି ଏକ ପଲ୍ଲୀଭିତ୍ତିକ ସମାଜ। ଏ ସମାଜରେ ବଞ୍ଚିରହିବାର ସଂଘର୍ଷହିଁ ମୁଖ୍ୟ କଥା। ପରମ୍ପରା ନାମରେ ଏକାଧିକ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ କବଳିତ ପଲ୍ଲୀସମାଜରେ ନାରୀର ଜୀବନ ଧାରାଟି ଆଦୌ ସ୍ୱଚ୍ଛଳ ନଥିଲା। ଗୃହରେ ସନ୍ତାନ ପାଳନ, ପାକଶାଳା ପରିଚାଳନା ସହ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା। ପରିବାରର ମଙ୍ଗଳ ମନାସି ପତିପୁତ୍ରାଦି ପାଇଁ ଏକାଧିକ ଓଷା, ବ୍ରତ ଓ ଉପବାସ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା। ନାରୀର ସ୍ୱାଧୀନତା ସୀମିତ ଥିଲା। ପତି ହିଁ ଥିଲା ପରିବାରର ପୁରୋଧା। ପରିବାରର ଦୁର୍ଘଟଣା, ରୋଗବ୍ୟାଧି, ଆର୍ଥିକ ବିପର୍ଯ୍ୟ୍ୟାପ୍ତ ପାଇଁ ନାରୀକୁ ନିନ୍ଦା ସହିବାକୁ ପଡୁଥିଲା। ପୁତ୍ରର ବିବାହ ପରେ ଯଦି ଆକସ୍ମିକ ଭାବରେ ବୃଦ୍ଧ ପିତାମାତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଯାଉଥିଲା। ଏହିପରି ଭାବରେ ସକାଳରୁ ସଞ୍ଜ ନାରୀର ଜୀବନ ଦୁଃଖର ପ୍ରବାହ ଭିତରେ ଗତିକରେ।

ବିବାହ ଏକ ଦୁର୍ଘଟଣା ପରି କୁମାରୀ ଜୀବନରେ ଆସୁଥିଲା। ଏକ ନିଶ୍ଚିତ ସୁଖ, ସ୍ନେହର ପରିବାର ଭିତରୁ ଅଜଣା ଦୁଃଖର ଦୁନିଆ ଭିତରକୁ ତା'ର ଯାତ୍ରା ଆଦୌ ଉତ୍ସାହଜନକ ନଥିଲା। ବାହାଘର ପୂର୍ବରୁ ଓ ବିବାହ ତିଥିରେ ସେ ଆତ୍ମୀୟମାନଙ୍କୁ ସମ୍ବୋଧି କାନ୍ଦୁଥିଲା। ଝିଅଟି କାନ୍ଦୁନଥିଲା ତ କାନ୍ଦୁଥିଲା ଗାଆଁ। କାନ୍ଦୁଥିଲେ ଗଛବୃକ୍ଷ, ପକ୍ଷୀ ଓ ପ୍ରଜାପତି। କାନ୍ଦୁଥିଲା ନଈତୁଠ, ନୀଳକଇଁ ଓ ଭାଦ୍ରବର ଖୁଦୁରକୁଣୀ, କାନ୍ଦୁଥିଲା ରଜଦୋଳି, ଖପରାଡିଆଁ, ପୁଚିଖେଳ ଓ କୁମାରପୁନେଇଁ। ଆଜି ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ନାରୀର ବିବାହ ଜୀବନ ପୂର୍ବାପେକ୍ଷା ଯଥେଷ୍ଟ ଉର୍ବର ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଅତୀତରେ ଆମର ମା' ଭଉଣୀମାନେ କିପରି ବିପର୍ଯ୍ୟର ସାମ୍ନା କରୁଥିଲେ ଏହା ବୋଧେ ଆଜିର ପ୍ରେକ୍ଷାପଟ୍ଟରେ ଅନେକ ବିଶ୍ୱାସ କରିନପାରନ୍ତି। ପୁରାଣ ବର୍ଣ୍ଣିତ କେତେଗୋଟି ନାରୀ ଚରିତ୍ରକୁ ଦେଖି ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ ଯଥା- ବାତ୍ସଲ୍ୟର ବନ୍ଦୀଶାଳାରେ ଜଳୁଥିବା ଦୀପଶିଖା, ତଅପୋଇ- ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପଡି ନିଜର ସୁରକ୍ଷା କିପରି କରାଯାଇପାରେ ଏହା ତା'ର ଉଦାହରଣ। ବାପାଙ୍କ ପାଖରେ ସୁନାଚାନ୍ଦ ପାଇଁ ଜିଦ୍ କରୁଥିବା ଝିଅ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ବଂଚି ରହିବା ପାଇଁ ବନସ୍ତରେ ଛେଳି ଚରେଇଛି। ଏଠାରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାର କଥା ଯେ ଧନୀ ସାଧବର ଏକ ମାତ୍ର ଝିଅ ତଅପୋଇ ଯାର, ସାତଜଣ, ସ୍ନେହମୟ ଭାଇ, ସେ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ସଂଘର୍ଷ କରୁଛି। ଓଡିଶାର ପଲ୍ଲୀଜୀବନରେ ତଅପୋଇ ପରି ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟମୟ ପରିବାରର କନ୍ୟା ଜୀବନରେ ଯଦି ଏପରି ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଆସିପାରିଛି ତା' ହେଲେ ସାଧାରଣ ପରିବାରର କନ୍ୟାମାନେ କିପରି ଜୀବନ ଅତିବାହିତ କରୁଥିବେ ଏଥିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ। ସେହିପରି ଏକ ବିଡମ୍ବିତ ନିଃସଙ୍ଗ ବତୀଖୁଣ୍ଟ "ଖୁଲଣା ସୁନ୍ଦରୀ"- ଖୁଲଣା ସୁନ୍ଦରୀ କୁସଂସ୍କାର ପୁଷ୍ଟ ଓଡିଆ ଜନଜୀବନର ପ୍ରତିବିମ୍ବ।

ନାରୀକୁ ବିପର୍ଯ୍ୟୟର ବନ୍ଦୀଶାଳାରୁ ମୁକୁଳେଇବା ପାଇଁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛନ୍ତି ଓଡିଶାର ଲୋକଦେବତା । ନାରୀର ଅସୁରୀ ଓ ଈଶ୍ୱରୀ ସତ୍ତା ଖୁଲଣା ସୁନ୍ଦରୀରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ।

ପୀଡାର ପ୍ରଲମ୍ବିତ ପର୍ବ "ମୁକୁତା ଦେଇ"-ଲୁହ କିପରି ନିର୍ମାଲ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୋଇପାରେ ତା'ର ଉଦାହରଣ 'ମୁକୁତା ଦେଇ' ତଅପୋଇ, ଖୁଲଣା ସୁନ୍ଦରୀ ଓ ମୁକୁତା ଦେଇ ସମସ୍ତେ ଅଭିଜାତ ବର୍ଗର ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଯଦି ଏପରି ପୀଡିତ ଜୀବନାଯାପନ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା, ତେବେ ସାଧାରଣ ନାରୀର ସ୍ଥିତି ଏଥିରୁ ଅନୁମେୟ । ନାରୀ ପୁତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ନହେବା ଥିଲା ଏକ ସାମାଜିକ କଳଙ୍କ । ନାରୀର ସୌଭାଗ୍ୟ ତା'ର ପୁତ୍ରପ୍ରାପ୍ତି ସହ ଯୋଡି ହୋଇଥିଲା । ଅତଏବ କେତେ କେତେ ତଅପୋଇ, ଖୁଲଣା ସୁନ୍ଦରୀ, ମୁକୁତା ଦେଇ ଘରୋଇ ହିଂସାର ଶିକାର ହୋଇ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଥିବେ । ବଣରେ ଛେଳି ଚରାଇ ବୁଲୁଥିବେ । ଘାସ, ପତର, ଖାଇ ବଞ୍ଚିଥିବେ, ତାହା ଏଥିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଆମ୍ଭେ ଯଦି ପ୍ରାଚୀନ ଓଡିଆ ସାହିତ୍ୟକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ତେବେ ଦେଖିବା ଯେ, ନାରୀକୁ କେନ୍ଦ୍ରରେ ରଖି ବିଭିନ୍ନ ରଚନାମାନ ଲେଖା ଯାଇଛି । ନାରୀର ପ୍ରେମ, ପ୍ରଣୟ ଓ ପରମାର୍ଥ ଭାଜନା ଦ୍ୱାରା ଏସବୁ ସାହିତ୍ୟ ରଚିତ । କବି ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ଲେଖାକୁ ଯଦି ଆମେ ଆଲୋଚନା କରିବା ସେଥିରେ ନାରୀ ଚରିତ୍ରର ପାରମ୍ପରିକତା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଏ । ଷୋଡଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ପଞ୍ଚସଖାଙ୍କ ସାହିତ୍ୟରେ ବଳରାମ ଦାସଙ୍କ 'ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରାଣ' ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଓଡିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ସଂୟସିଦ୍ଧ ନାରୀ ଚରିତ୍ର ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ସ୍ୱାମୀର ବାରଣ ସତ୍ତ୍ୱେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଠାକୁରାଣୀ ଶ୍ରୀୟା ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ଘରକୁ ଯାଇଛନ୍ତି । ନିଜର ସ୍ୱାଭିମାନର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଓ ରାଜଭୋଗକୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତ୍ୟାଗ କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ଯେ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ଜଣେ ନାରୀ ପୁରୁଷ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଖୋଲାଖୋଲି ଭାବରେ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରିଛନ୍ତି । ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ସାହିତ୍ୟରେ ନାରୀରା ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରେମ -ପ୍ରଣୟ, ପରକୀୟା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା । ପ୍ରାଚୀନ ସାହିତ୍ୟରେ ନାରୀ ଚରିତ୍ରଗୁଡିକ ଯେଉଁ ସବୁ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଦେଇ ଗତି କରିଛନ୍ତି, ମଧ୍ୟଯୁଗରେ ନାରୀମାନେ ସେସବୁକୁ ଉପେକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟର ପ୍ରଣୟପାଲିଙ୍କୁ ଭାଙ୍ଗି ରାଧାନାଥ ରାୟ କାରୁଣ୍ୟର ଲୁହବୁନ୍ଦା ପାଠକଙ୍କୁ ଭେଟିଦେଲେ । ତାଙ୍କ କାବ୍ୟର ନାରୀ ଚରିତ୍ରଗୁଡିକ ନିଜର ଇପ୍‌ସିତ ପ୍ରେମକୁ ହରେଇ ଲୁହର କୋକେଇରେ ଜଳିଛନ୍ତି । ରାଧାନାଥଙ୍କ ନାରୀଚରିତ୍ର ନିଜ ନିଜର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର ସ୍ୱାଧୀନତା ଯୋଗୁଁ ନାରୀର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ ହୋଇଛି ତାଙ୍କ କାବ୍ୟରେ । ଗୌରୀ ପ୍ରେମ ପାଇଁ ଘର ଛାଡିଛି ।ଏକାନ୍ତ ଜୀବନ ଅତିବାହିତ କରିବ ବୋଲି ପ୍ରେମିକ ସହ ଘୋର ବଣରେ ଘର ବାନ୍ଧିଛି । ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗା ନିଜର ସତୀତ୍ୱ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଛି । ସେହିଭଳି ଉଷା, ନନ୍ଦିକା, ପାର୍ବତୀ ନାରୀ ଅସ୍ମିତା ଓ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧର ନୂତନ ପରିଭାଷା ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ନାରୀର ଭବିଷ୍ୟତରେନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସଂୟବର ଦ୍ୱାରା ନୁହେଁ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ତ୍ୱ ଦ୍ୱାରା ହେବା ଉଚିତ ବୋଲି ଉଷା କାବ୍ୟର ନାୟିକା ଉଷା ଘୋଷଣା କରିଛି । ପ୍ରେମପାଇଁ ପିତ୍ରାଳୟ ଓ ପିତାର ଜୀବନକୁ ତୁଚ୍ଛ କରି ନନ୍ଦିକା ପ୍ରେମିକ ପାଖରେ ପ୍ରତାରିତ ହୋଇଛି । ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ନାରୀ ସାମ୍ନାରେ ଏକ ଆହ୍ୱାନ ଆସିଛି । 'ପାର୍ବତୀ' ରାଧାନାଥ ରାୟଙ୍କର ଆଉଜଣେ ପ୍ରଗତିଶୀଳା ନାୟିକା । ସ୍ୱାମୀର ମହାପାପକୁ ସହ୍ୟ ନକରି ସେ ତାକୁ ହତ୍ୟା କରିଛି । ଭଂଜୀୟ ବର୍ଣ୍ଣନା ଚାତୁରୀ ଓ ଦେହବିଳାସ ପାଖରୁ କାରୁଣ୍ୟ ଓ କଳଙ୍କର ବନ୍ଦୀଶାଳାରେ ନାୟିକାମାନଙ୍କର ନୀରବ ଲୁହର ଝଡ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି ରାଧାନାଥ ରାୟ । କାବ୍ୟନାୟିକାମାନଙ୍କୁ କିଛି କିଛି ସ୍ୱାଧୀନତା ଓ ଅସ୍ମିତା ପ୍ରଦାନ କରି ରାଧାନାଥ ଏକ ବୃହତ୍ତର ନାରୀ ସମସ୍ୟା ଧର୍ମୀ ଜୀବନ ବୃତ୍ତ କାବ୍ୟଧାରାରେ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ପଥ ପରିଷ୍କାର କରିଛନ୍ତି । ନ'ଅଙ୍କ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ କେବଳ ଓଡିଆଙ୍କ ଭାତହାଣ୍ଡି ଭାଙ୍ଗିନାହିଁ ବରଂ ଓଡିଆ ନାରୀକୁ ବାରଙ୍ଗନା ସଜେଇ ଦେଇଛି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ନବବିବାହିତା ନାରୀ ଶାଶୁ ନଣନ୍ଦଙ୍କ ଗଂଜଣା ସହିନପାରି ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରୁଛି । ସ୍ୱାମୀ ଦାଦନରେ ଯାଉଥିବା କଲିକତା, ରେଙ୍ଗୁନ୍, ସାହୁକାର, ମହାଜନ ସୁଧ ବଦଳରେ ଲୁଟି ଚାଲିଥିବ କୁଳବଧୂର ଦେହ । ତୁଳସୀ ଚଉରାମୂଳେ ଲୁହର ଦୀପ ଜାଳିଲେବି ସ୍ୱାମୀ ଫେରୁନଥିବ । ଉଡିଯାଉଥିବ କାଉ, ହଳଦୀବସନ୍ତ ବସୁନଥିବେ ଆଉ ବାଡ଼ିଆଡ଼େ । ସବୁସ୍ୱପ୍ନ ବାସିଚୂଲୀର ପାଉଁଶ ପରି ମନେହେଉଥିବ । ସବା ଖାଇ ବୋଲି ଗାଳି ଦେଉଥିବ ଶାଶୁ । ଅଗଣିତ ଓଡ଼ିଆ ନାରୀ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଦେହଜୀବୀ ସାଜିବା ଓ ଆତ୍ମ ହତ୍ୟା କରିବା ନଅଙ୍କ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଓଡିଆ ସମାଜର ବାସ୍ତବ ଘଟଣା ଭାତହାଣ୍ଡି ଯେପରି ଭାଙ୍ଗି ଖପରା ହେଉଛି-ନାରୀ ସେମିତି ଭାଙ୍ଗିଯାଇଛି ।

ଭାରତୀୟ ନାରୀମାନଙ୍କର ଚେତନାର ଉଦ୍ରେକ ପାଇଁ ପଶ୍ଚିମର ନାରୀବାଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଭାବରେ କରିଛି । ନାରୀର ସମାଜ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିଜର ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ଲଢେଇ କରିଛି । ନାରୀ ଠିକ୍ ପୁରୁଷ ପରି ଜଣେ ମଣିଷ, ପୁରୁଷ ପରି ତା'ର ସମାନ ଅଧିକାର ସମାଜରେ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ପରମ୍ପରା ଓ ଇତିହାସ ରେ ନାରୀକୁ ଯଥାନ୍ୟାୟ ମିଳିନଥିବାରୁ ନାରୀ ଏହାକୁ ସମ୍ମାନ କରେନାହିଁ । ନାରୀ ନିର୍ମାଣକରେ ତା'ର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ, ତା'ର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ହିଁ ତା'ର ଅସ୍ମିତା । ଏହି ଅସ୍ମିତା ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ସଂଘର୍ଷ ହିଁ ନାରୀ ସଶକ୍ତିକରଣର ସ୍ୱରୂପ । ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଭାରତ ତଥା ଓଡିଶାରେ ନାରୀ ଜୀବନରେ ଯେପରି ସଶକ୍ତିକରଣ ସମ୍ଭବ ହୋଇଛି, ସେହିପରି ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ମୁଣ୍ଡ ଟେକିଛି । ବଜାରୀକରଣ

ଅର୍ଥନୀତି ଓ ଉପଭୋକ୍ତା ସଂସ୍କୃତିର ବିକାଶ ଯୋଗୁଁ 'ନାରୀ' ଏକ ଆନନ୍ଦ ସାମଗ୍ରୀ ଭାବରେ ବଜାରବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପଶିଆସିଛି । ନାରୀ ଆଜି ସଶକ୍ତିକରଣ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତା'ର ଜୀବନଧାରାରେ ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟାମାନ ବୃଦ୍ଧିପାଇଛି । ଯେପରିକି ଛାଡପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି, ଯୌତୁକ ପରିମାଣରେ ବୃଦ୍ଧି, ପରକୀୟା ପ୍ରୀତି ଓ ଏହାର କୁପରିଣାମ, ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷିତା ନାରୀମାନଙ୍କର ବେକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି, କୁମାରୀ କନ୍ୟା ପ୍ରତି ପାରିବାରିକ ଅବହେଳା, କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୌନ ଉତ୍ପୀଡନ, ଘରୋଇ ହିଂସା, ଦାମ୍ପତ୍ୟ ସଂଘର୍ଷ, ସନ୍ତାନ ପାଳନର ବାଧ୍ୟବାଧକତା ଇତ୍ୟାଦି ।

ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରାଚୀନ ପୁରାଣ ପୃଷ୍ଠାକୁ ଯଦି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଏ, ତେବେ ସେତେବେଳର ନାରୀମାନଙ୍କର ଜୀବନଧାରାରେ ଆତ୍ମମର୍ଯ୍ୟାଦା ଓ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତାର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଦେଖାଯାଇଥାଏ, ସେମାନେ ନିୟତିର ପ୍ରତିକୂଳରେ ନିଜକୁ ନିର୍ମାଣ କରିପାରୁଥିଲେ ତାହା ହିଁ ସେମାନଙ୍କ ସଶକ୍ତିକରଣର ସ୍ୱରୂପ । ସେମାନେ ଶୃଙ୍ଗାରୀ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ସଂସାରୀ । ପ୍ରେମ ପରକୀୟା ଅପେକ୍ଷା ବାତ୍ସଲ୍ୟ ମାତୃତ୍ୱରେ ତା'ର ତମାମ ଜୀବନ ସମର୍ପିତ । ତେଣୁ ସର୍ବଦା ଜନନୀ ସ୍ୱର୍ଗଠାରୁ ଗରିୟସୀ । ପୁଣି ପ୍ରେମ ଓ ତ୍ୟାଗ ବଳରେ ପୁରୁଷକୁ ଜୟ କରିବା ଭାରତୀୟ ନାରୀ ହିଁ ଜାଣେ ସେଥିପାଇଁ ତ ଈଶ୍ୱର ଅଇଁଠା ଫଳ ଖାଆନ୍ତି । ଜଣେଶବରୁଣୀ ଠାରୁ । କିନ୍ତୁ ସେହି ଭାରତୀୟ ନାରୀ ବର୍ତ୍ତମାନର ସମାଜରେ କିପରି ଦାମ୍ପତ୍ୟର ସିନ୍ଦୂର ପିନ୍ଧି ପ୍ରେମିକ ପାଇଁ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଛି, ଦେହକୁ ମାଧ୍ୟମ କରି ନିଜକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରୁଛି, ତେଣୁ ସେଥିପାଇଁ ତ କୁହାଯାଏ,

"ସ୍ୱାମୀ ବାହାରକୁ ସିନ୍ଦୂର ହୋଇ ଜଳେ
ପ୍ରେମିକ ହୃଦୟରେ ରୁଧିର ହୋଇ ଝରେ ।"

× × × × × ×

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଯୁଗକୁ ସାଧାରଣତଃ ବିଜ୍ଞାନର ଯୁଗ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । କାରଣ ଏଯୁଗର ସଭ୍ୟତା ସଂସ୍କୃତି ପୂର୍ବକାଳଠାରୁ ବେଶି ଉନ୍ନତ, ହୋଇଛି ବୋଲି ମନେ କରାଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଏହା ସତୀତ୍ୱ ଧର୍ମ, ଆଧୁନିକ ନାରୀର ବିକାଶ ନା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଏହା ବୁଝାପଡୁ ନାହିଁ । ସୁତରାଂ ବିଶ୍ୱରରେ ସତୀତ୍ୱ ମୂଲ୍ୟବାନ ହେଲେ ହେଁ ଏ ଯୁଗରେ ତା'ର ସାମାଜିକ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବା ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ମୂଲ୍ୟ ଜମାରୁ ନାହିଁ କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ ।

❖❖❖

କର୍ମ ହିଁ ଭଗବାନ

✍ ଶୁଭସ୍ମିତା ବେହେରା
ଛାତ୍ରୀ, +୩ ୨ୟ ବର୍ଷ

ରାମପୁର ନାମରେ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମଟିଏ ରହିଥିଲା । ସେହି ଗ୍ରାମରେ ଏକ ପୁରୁଣା ଶିବ ମନ୍ଦିରଟିଏ ରହିଥିଲା । ସେଠାରେ ଯଦୁ ଓ ହରି ନାମରେ ଦୁଇଜଣ ବନ୍ଧୁ ରହୁଥିଲେ । ଉଭୟ ଈଶ୍ୱର ବିଶ୍ୱାସୀ ଥିଲେ । ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ପ୍ରଗାଢ ଭକ୍ତିଭାବ ରହିଥିଲା, ଯାହାକୁ ଦେଖି ଗ୍ରାମବାସୀବୃନ୍ଦ ତାଙ୍କର ବହୁତ ସମ୍ମାନ କରୁଥିଲେ । ଯଦୁ ଯେ କି କେବଳ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଧରି ମନ୍ଦିରରେ ବସି ରହୁଥିଲା ଓ ଠାକୁରଙ୍କୁ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନା କରୁଥିଲା । ସେ କଦାପି କିଛି କର୍ମ କରୁନଥିଲା ସେ କେବଳ କହୁଥିଲା ଯେ ଠାକୁର ଅଛନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ସାହା ହେବେ । ଅନ୍ୟପଟରେ ହରି ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନାକରିବା ସହିତ ନିଜର ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଅକ୍ଳାନ୍ତ ପରିଶ୍ରମ କରୁଥିଲା । ଯାହା ଫଳରେ ସେ ଦିନେ ଓକିଲ ହୋଇପାରିଲା । ଯେତେବେଳେ ଏହି କଥାକୁ ଯଦୁ ଶୁଣିଲା, ସେ ମନ୍ଦିରକୁ ଧାଇଁ ଯାଇ ସେଠାରେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ନିନ୍ଦା କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଯେ ତୁମେ ଜଣେ ମାୟାବୀ ଓ ଠକ । ହରି ପରି ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତୁମର ପୂଜାକୁ ଅତି ନିଷ୍ଠାର ସହ କରୁଥିଲି, କିନ୍ତୁ ତୁମେ ମତେ ଆଜି ଠକିଦେଇଛ । ଏହା କହି ରାଗରେ ତମ ତମ ହୋଇ ସେଠାରୁ ପଳାଇଆସିଲା । ଆଉ ସେହି ଦିନଠାରୁ ସେ ମନ୍ଦିରକୁ ଗଲାନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ଏହି କଥା ଶୁଣିଲେ, ଯଦୁକୁ ଯାଇ କହିଲେ, ଦେଖ ତୁ ତ କଦାପି କର୍ମ କରୁନାହୁଁ, ଠାକୁରଙ୍କୁ କାହିଁକି ନିନ୍ଦା କରୁଛୁ, ହରି ସବୁବେଳେ କର୍ମ କରୁଥିଲା ଯାହାଫଳରେ ସେ ଆଜି ଜଣେ ଓକିଲ ହୋଇପାରିଛି । ଶେଷରେ ଯଦୁ ଏହା ଶୁଣିସାରି ନିଜର ଭୁଲକୁ ବୁଝିପାରିଲା । ତା' ପରେ ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଇ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଭୁଲ ମାଗିଛି । ତା' ପରଠାରୁ ସେ କର୍ମ କରିଛି ଓ ସଫଳତା ମଧ୍ୟ ହାସଲ କରିପାରିଲା ।

❖❖❖

ଧନ ସାଥିରେ ଯାଏ ନାହିଁ

ପ୍ରେମ ସ୍ୱରୂପ ଦାଶ
ଛାତ୍ର, +୩ ୧ମ ବର୍ଷ କଳା

ଶ୍ରୀ ଗୁରୁ ନାନକଦେବ ମହାରାଜଙ୍କ ଏକ ଭକ୍ତ ଥିଲା - ଦୁନୀଚନ୍ଦ । ଲାହୋରରେ ରହୁଥିଲା ସେ । ଯେତେବେଳେ ତା ପାଖରେ ଏକ କୋଟି ଟଙ୍କା ଜମା ହୋଇଯାଉଥିଲା, ସେ ତା ଘର ଉପରେ ଏକ ନୂଆ ପତାକା ଲଗାଇ ଦେଉଥିଲା । କେତେ ନୂଆ ପତାକା ତା ଘର ଉପରେ ଉଡୁଥିଲା । ଦିନେ ଗୁରୁ ମହାରାଜ ତା ଘରକୁ ଗଲେ ଓ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ କହିଲେ -ଦୁନୀଚନ୍ଦ ଏ ପତାକାଗୁଡ଼ିକ କାହିଁକି ଲଗାଇଛ ? ଦୁନୀଚନ୍ଦ କହିଲା - ମହାରାଜ ଯେତେବେଳେ ନୂଆ ଏକ କୋଟି ଟଙ୍କା ଜମା ହୋଇ ଯାଉଛି, ମୁଁ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ପତାକା ଘର ଉପରେ ଲଗାଇ ଦେଉଛି । ଗୁରୁ ମହାରାଜ ପତାକା ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲେ ଓ ଧୀରେ ଧୀରେ ମୁରୁକି ହସିଲେ । ଅନ୍ୟ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ । ଭୋଜନ କଲେ । ଫେରିଯିବାକୁ ବାହାରିଲାବେଳେ ଦୁନୀଚନ୍ଦକୁ ଗୋଟିଏ ପଟକୁ ନେଇ ଯାଇ କହିଲେ - ଦୁନୀଚନ୍ଦ, ମୋର ଗୋଟିଏ କାମ କରିବ ? ଦୁନୀଚନ୍ଦ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ କହିଲା - ମୁଁ ତ ଆପଣଙ୍କ ଦାସ । ଆଜ୍ଞା କରନ୍ତୁ । ଗୁରୁ ମହାରାଜ ନିଜ ଝୁଲାରୁ ଗୋଟିଏ ଛୁଞ୍ଚି ବାହାର କରି ତାକୁ ଦେଇ କହିଲେ – ମୋର ଏହି ଛୁଞ୍ଚିକୁ ତୁମ ପାଖରେ ରଖି ନିଅ, ମୁଁ ଆସନ୍ତା ଜନ୍ମରେ ନେଇ ନେବି । ଏହାକୁ ସମ୍ଭାଳି ରଖୁଥିବ । କେଉଁଠି ହଜାଇ ଦେବ ନାହିଁ । ଦୁନୀଚନ୍ଦ ସେ ଛୁଞ୍ଚି ନେଇ ସମ୍ଭାଳି ରଖିଲେ । ଗୁରୁ ମହାରାଜ ତାକୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଇ ଚାଲିଗଲେ । ସେ ଯିବା ପରେ ଦୁନୀଚନ୍ଦ ପତ୍ନୀ ପଚାରିଲା - ଗୁରୁଜୀ ତୁମକୁ ଅଲଗା ଡାକି ନେଇ କଅଣ କହୁଥିଲେ ? ଦୁନୀଚନ୍ଦ କହିଲା - ସେ ଗୋଟିଏ ଛୁଞ୍ଚ ସମ୍ଭାଳି ରଖିବାକୁ ଦେଇଛନ୍ତି ।

କହିଲେ, ଆସନ୍ତା ଜନ୍ମରେ ତୁମଠାରୁ ନେଇ ନେବି । ଆସନ୍ତା ଜନ୍ମରେ ? ପତ୍ନୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲା । ଦୁନୀଚନ୍ଦ କହିଲା - ଏହା ତ କହିଲେ ସେ । କିନ୍ତୁ ଆସନ୍ତା ଜନ୍ମକୁ ତୁମେ ଏ ଛୁଞ୍ଚି ନେବ କିପରି ? ମୃତ୍ୟୁ ସମୟରେ ତ କେହି କିଛି ସାଥିରେ ନେଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଗୁରୁ ମହାରାଜଙ୍କ ଅଭିପ୍ରାୟ କିଛି ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର । ତୁମେ ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲ ନାହିଁ କାହିଁକି ? -ପତ୍ନୀ କହିଲା ।

ଦୁନୀଚନ୍ଦ କହିଲା - ଏହା ତ ପଚାରିବାକୁ ଭୁଲିଗଲି ।

-ପତ୍ନୀ କହିଲା - ତେବେ ଚଞ୍ଚଳ ଯାଅ, ତାଙ୍କୁ ପଚାର, ତାଙ୍କର ଅଭିପ୍ରାୟ କଅଣ ?

ଦୁଇଜଣଯାକ ଗୁରୁ ମହାରାଜଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଦୌଡ଼ିଲେ, କିଛି ସମୟ ପରେ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ତାଙ୍କ ଚରଣରେ ମୁଣ୍ଡ ଲଗାଇ ଦୁନୀଚନ୍ଦ କହିଲା – ମହାରାଜ ! ଆପଣଙ୍କ କଥା ମୁଁ ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଆପଣ କହିଲେ ଯେ ଏହି ଛୁଞ୍ଚି ଆପଣ ଆସନ୍ତା ଜନ୍ମରେ ମୋଠାରୁ ନେବେ । କିନ୍ତୁ ଆସନ୍ତା ଜନ୍ମକୁ ମୁଁ ଏହି ଛୁଞ୍ଚିକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେବି କିପରି ?

ଗୁରୁ ମହାରାଜ ହସି ହସି କହିଲେ – ସେମିତି ନେଇଯିବ ଦୁନୀଚନ୍ଦ, ଯେମିତି ତୁମର କୋଟି କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ନେଇଯିବ । ପତ୍ନୀ କହିଲା – କିନ୍ତୁ ମହାରାଜ ! ଏହି କୋଟି କୋଟି ଟଙ୍କା ତ ସାଥୀରେ ଯିବ ନାହିଁ ? ଗୁରୁ ମହାରାଜ ହସି ହସି କହିଲେ – ଯଦି ନ ଯିବ ତେବେ ଜମା କରୁଛ କାହିଁକି ? ଯାହାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି ତାଙ୍କୁ ବାଣ୍ଟି ଦିଅ । ତୁମର ଏହି ଶୁଭକର୍ମ ତୁମ ସାଥୀରେ ଯିବ । ବୈଭବ କେବେ କାହାର ସାଥୀରେ ଯାଇ ନାହିଁ, ତୁମ ସାଥୀରେ ବି ଯିବ ନାହିଁ ।

❖❖❖

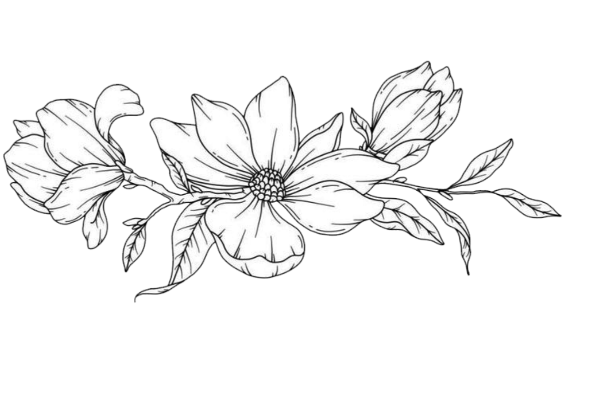

❖❖❖

ଅଘଟଣ

ଡ. ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ପାଢୀ
ପ୍ରାଧ୍ୟାପକ, ଉଦ୍ଭିଦ ବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗ

କୃଷ୍ଣ ଚୂଡ଼ା ରଙ୍ଗରେ
କେତେବେଳୁ ଲେସି
ହୋଇଗଲାଣି ଅନ୍ଧାର
ପ୍ରଜାପତି ମାନେ
ଉଡ଼ିବା ଭୁଲି ଗଲେଣି
ଦିଗବଳୟ ଆରପଟୁ
ସଂଜ ହେଲେ
ଉଡ଼ି ଆସୁନାହାନ୍ତି
ଘର ବାହୁଡ଼ା ପକ୍ଷୀ
ବୁଡି ଆସୁଥିବା ସୂର୍ଯ୍ୟ
ବନୁ ନାହିଁ ଆଉ ରାଜସାକ୍ଷୀ
ବେଳାଭୂମିର ବାଲିଘର ସବୁ
ଅଜଣା ସୁନାମିରେ
ଅସ୍ତିତ୍ୱ ହୀନ
ସେଦିନର ସକାଳ ଖରା
ଏବେ ପାଦ ସାରା
ଫୋଟକା ଚିହ୍ନ
ବର୍ଷା କେବେଠୁ
ଭୁଲି ସାରିଛି ନୃତ୍ୟ
କୋଇଲିମାନେ
ଭୁଲି ସାରିଛନ୍ତି
ନିଜ ସ୍ୱରର ଗୀତ
ଏବେ ନିଦ ମାନେ ସପ୍ନ ହୀନ
ନିଜ ବୟସ୍କ ଛବି
ଦର୍ପଣରେ ଅଚିହ୍ନା ପୁରୁଷ
ସମୟ କିନ୍ତୁ ନିଗିଡେଇ
ସାରିଛି ବୟସ
ଲିଭେଇ ସାରିଥିବା
ଶୂନ୍ୟ କାଗଜରେ
କେବଳ ଯାହା
ସାଇତି ରଖିଛି
ଅୟୁତ ଅୟୁତ ଅବଶୋଷ ।

❖❖❖

ତୁମେ ସାଥି ଯେବେ ଦେଖା ହୋଇଥିଲ

ସ୍ୱପ୍ନା ବେହେରା
ଛାତ୍ରୀ, ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ

ତୁମେ ସାଥି ଯେବେ ଦେଖା ହୋଇଥିଲ
ମନଦେଇଥିଲି ତୁମକୁ
ତୁମେ ସାଥି ଆଜି ଏକା ଛାଡି ଦେଲ
କେମିତି ଭୁଲିବି ମୁଁ ତାକୁ ।

ମନେ ଅଛି ସେହି ପ୍ରଥମ ଦେଖାରେ
ମନ ନେଇଥିଲ କିଣି
ଆଜି କାହିଁ ସାଥି ଏକା କରିଦେଲ
ବଞ୍ଚିବି କିପରି ପାରୁନି ଜାଣି ।

କଥା ଦେଇଥିଲ ତୁମେ ସାଥି ମୋର
ରହିବ ସାରା ଜୀବନ
ଏବେ କା ପ୍ରିତିରେ ହେଉଛ ପାଗଳ
ମତେ ତ ଜାଣି ପାରୁନ ।

ଯେବେ ତୁମେ ମତେ ଶୁଣ ଡାକୁଥିଲ
ଯାଉଥିଲି ମୁଁ ଦୂରେଇ
ଆଉଥରେ ମତେ ଡାକି ଦିଅ ସାଥି
ସବୁ ଛାଡି ଯିବି ଧାଇଁ ।

ସତ କୁହ ସାଥି ତମେ କେବେ ମତେ
ସତରେ ଭଲ ପାଇଛ ?
ଯଦି ମତେ ତମେ ଭଲ ପାଉଥିଲ
ମୋ ବିନା କେମିତି ଅଛ ?

ତମେ ସିନା ସାଥି ଛାଡି ଦେଇ ଗଲ
ନିଜ ସାର୍ଥରକ୍ଷା ପାଇଁ
ଏବେ ସେହି ସ୍ମୃତି ଅଛି ମୋ ମନରେ
କେବେ ମୁଁ ଭୁଲିବି ନାହିଁ ।

ହେ ମୋର ପ୍ରିୟର ପ୍ରେମିକ ପ୍ରବର
ସଦା ରୁହ ହସ ଖୁସିରେ
ଠାକୁରେ କରନ୍ତୁ ବାକି ଆୟୁଷ ମୋ
ଲାଗି ଯାଉ ତୁମ ଠାରେ ।

❖❖❖

ତୁମେ

✍ **ପ୍ରବୀର କୁମାର ବେହେରା**
ବିଭାଗୀୟ ମୁଖ୍ୟ, ଇତିହାସ ବିଭାଗ

ଚାଲୁଥିଲି ଏକା ଏକା ଜୀବନ ଚଲାପଥରେ
ତୁମସହ ଦେଖା ହେଲା ପବିତ୍ର ଶ୍ରୀ ଗୁଣ୍ଡିଚାରେ।
ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପୂଣ୍ୟ ଆଶିଷରେ
ଆମେ ଦୁହେଁ ଏକ ହେଲେ ବାହୁଡ଼ା ପୂର୍ବ ଦିନରେ।
ଜୀବନ ମୋ ଲାଗୁଥିଲା ସବୁଦିନ ଫିକା ଫିକା
ରଂଗ ଭରି ଦେଇ ତୁମ ପ୍ରେମ ଛିଟିକା
ବନିଗଲ ଅଭିମାନିନୀ ମୋ ଅବୁଝା ପ୍ରେମିକା
ରାଗ ରଷା ସବୁଥିଲା ମିଛିମିଛିକା।
ତୁମ ପ୍ରେମ ଯାଦୁରେ ସେଇଦିନୁ ଗଲି ହଜି
ଆସିଲ ଯେବେ ତୁମେ ଜୀବନେ ପରୀଟିଏ ସାଜି।
ଜୀବନ ମରୁଭୂମିରେ ତୁମେ ଜଳର ଭଣ୍ଡାର
ଅମାବାସ୍ୟା ଅନ୍ଧାରରେ ଛିଟା ଆଲୋକ।
ଜୀବନ କାନ୍‌ଭାସରେ ତୁମେ ଏକମାତ୍ର ରୁଚି
ତୁମ ହାତରେ ଅଛି ମୋର ହସଖୁସି ଆଜି।
ଶବ୍ଦ ସବୁ ଲାଗେ ତୁମପାଇଁ ଲୋଖିଲେ କବିତା
ଅବୁଝା ପ୍ରିୟା ତୁମେ ଜୀବନେ ଭରିଛି ପୂର୍ଣ୍ଣତା।
ଗର୍ବଲାଗେ ବଞ୍ଚିବାକୁ ନେଇ ତୁମ ପରିଚୟ
ତୁମ ବିନା ଜୀବନ ମୋ ହୋଇଯାଏ ଅସହାୟ।
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଆଶିଷେ ତୁମେ ହେଲ ମୋ ଜୀବନ ସାଥୀ।
ବାକି ଜୀବନ ପାଇଁ ସାଇତା ଥାଉ ତୁମ ପ୍ରୀତି।

❖❖❖

ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ

✍ **ମଞ୍ଜିଲି ଦାଶ**
ଛାତ୍ରୀ, ଓଡ଼ିଆ ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ବିଭାଗ

ଜିଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଜୀବନ ସଂଘର୍ଷମୟ,
ସକାଳୁ ରାତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାମରେ ଘୋରି ହୁଏ
ତଥାପି ଚାକିରୀରୁ ବାହାରି ଯିବାର ଭୟ
ହେଲେ ମନ ଖୁସି ତା'ର କାମରେ ତା ଥାଏ ଲୟ ॥

ଘର, ଅଫିସ୍‌ର ମଝିରେ ମୁଁ କଣଟି
ଯାହା ଦରମା ଆସେ ସେଥିରେ ମୁଁ ଖୁସି
ଘରର ଖର୍ଚ୍ଚ, ଦାଇତ୍ୱ କୁ ମୁଁ ବୁଝେ
ପରିବାର ଓ ମୋ କର୍ମକୁ ନୀତି ପୂଜେ ॥

କେତେ ଥକିକି ହାଡ ବି ଚୁନା ହୁଏ ଏଠି
ତଥାପି ସପ୍ନକୁ ମୋର ବଢାଏ ଆଗକୁ
ଛୁଟି ନାହିଁ ଏଠି ନିତି କାମ ମୋର ବଢେ
ତେଣୁ ଘର ଲୋକଙ୍କ ଆଗରେ ମୁଁ ଦୋଷୀ ॥

ସବୁ କଷ୍ଟକୁ ପାରି କରି
ଆଗକୁ ଚାଲେ ରାହା ଧରି
ନୂଆ ସକାଳ ଆସିବ ଜୀବନେ
କର୍ମ ଚାରୀ ଜୀବନ ସମ୍ମାନ ରେ ଭରେ ॥

❖❖❖

ପିତୃ ଭକ୍ତ ଗୁଣବାନ ଯେ ଗୃହେ ସନ୍ତାନ, ସେଇ ଗୃହ ସରଗର ପୁଣ୍ୟ ନିକେତନ ॥

ପ୍ରକୃତି

ସ୍ନିଗ୍ଧା ସ୍ୱରୂପା ବାରିକ
ଅଧ୍ୟାପିକା, ସଂସ୍କୃତ ବିଭାଗ

ଶୀତ ସକାଳ ସମୀରର ବଳ
ଥରଥର ହୁଏ ମନ ।
ଆମ୍ର ବଣରେ ବକୁଳାପ୍ରାଣରେ
କୋଇଲିର କୁହୁତାନ ॥
ସମୀର ପରଶେ ଏ ମନ ହରଷେ
ଗାଏ ଗୁଣୁଗୁଣୁ ଗାନ ।
ଶୁଷ୍କ କ୍ଷେତରେ ସୁନେଲି ରଙ୍ଗରେ
ଧାନ ହୁଏ ଛନଛନ ॥
ରଙ୍ଗୀନ ବସ୍ତ୍ରରେ ପୃଥିବୀ ବକ୍ଷରେ
କେତେ ନୂଆ ଫୁଲ ଫୁଟେ ।
ନିର୍ମଳ ଆକାଶେ ଚନ୍ଦ୍ରର ଜୋଛନା
କାହା ଭାଗ୍ୟେଅବା ଫୁଟେ ॥
ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ମନ ନିଏ ଟାଣି
ଘରେ ଘରେ ପିଠା ପଣା ।
ଛାର ଜୀବନରେ ଅନ୍ଧାର ବାଟରେ
କାହିଁ ହୁଅ ବାଟବଣା ॥
ଆଜି ଯାହା ଅଛି କାଲିକି ନଥିବ
ରହିଯିବ ଖାଲି ସ୍ମୃତି ।
ଆସିଥିଲ ଏକା ଚାଲିଯିବ ଏକା
ଧରି ନୂଆ ଅନୁଭୂତି ॥

❖❖❖

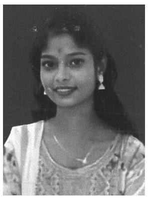

ପ୍ରଥମ ଦେଖା

ବବିତା ସ୍ୱାଇଁ
ଛାତ୍ରୀ, ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ

ତୁମେ ଆସନ୍ତନି ମୋ ପାଖକୁ,
ତୁମ କାନ୍ଧରେ ମୁଣ୍ଡ ଦେଇ ମୁଁ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି,
ମୋର ହୋଇ ଅସୁମାରୀ ସପ୍ନ ଦୁନିଆକୁ ।
ମନେ ପକେଇଲେ ସେଇ ପ୍ରଥମ ଦେଖାକୁ,
ତୁମ ପ୍ରଥମ ସ୍ପର୍ଶରେ
ମନର ପ୍ରଜାପତି ଆସି ଗୁଣୁଗୁଣୁ ହୋଇ କହିଲା,
ଯେମିତି ତୋ ଶୂନ୍ୟ ଥାଳିଟା ଆଜି ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଗଲା ।
ମନ କହୁଥିଲା ତୁମକୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ତୁମର ସ୍ପଷ୍ଟ ସ୍ପନ୍ଦନକୁ ଶୁଣିବାକୁ
ହେଲେ ତୁମ ମୋ ଭିତରେ ଥିବା ସେଇ ଲାଜର ପାଚେରିଟା
ମତେ ଟାଣି ଧରୁଥିଲା ପଛପଟୁ ।
ରାଜଧାନୀର ହୋଇ ରାଜରାସ୍ତାରେ
ତୁମ ହାତରେ ମୋ ହାତକୁ ଦେଇ ଚାଲିଲା ବେଳେ
ମୋ ମନର ମରୁଭୂମିରେ ଅନେକ ରଙ୍ଗ ବେରଙ୍ଗର ଫୁଲ ଫୁଟିଯାଉଥିଲା ।
ମନ କହୁଥିଲା, ମୋର ଏଇ ମୁକୁଳା କେଶରେ
ତୁମର ସେଇ ଚଗଲା ମନଟାକୁ ବାନ୍ଧି ରଖିବାକୁ ହେଲେ ତୁମେ କ'ଣ ଜାଣିଚ
ତୁମର ସେଇ ଚଗଲା ମନଟାକୁ ପାଇ
ମୋତେ ଅମାବାସ୍ୟାର ଅନ୍ଧକାର ବି
ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ଚନ୍ଦ୍ରମା ପରି ଲାଗିଲାଣି ।
ଛୋଟ ବେଳେ ମୁଁ ଭାବୁଥିଲି,
କୋଉ ତା' ଘୋଡାରେ ମତେ ବସେଇ ଅଜଣା ରାଇଜକୁ ନେଇଯିବ ।
ହେଲେ ଆଜି ବୁଝିଲି ତୁମେ ରାଜକୁମାର ହୋଇ ଆସିଲ ସତ,
ହେଲେ ମତେ ନ ନେଇ ମୋ ପଦ୍ମ ପୋଖରୀର ସବୁ ପଦ୍ମକୁ ନେଇଗଲ ।
ମୁଁ ଜାଣିଚି ତୁମ ନାଁ ର ଶଙ୍ଖାକି ସିନ୍ଦୁର ମୁଁ ମୋ ମଥାରେ ନାଇଁନି
ହେଲେ ତୁମ ପ୍ରେମର ଓଢଣୀକୁ
ମୁଁ ମୋ ମଥାରେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଦେଇସାରିଚି ।

❖❖❖

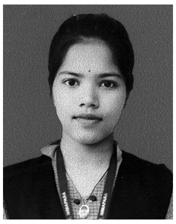

ଶିକ୍ଷକ ସମାଜ

ବିଷ୍ଣୁପ୍ରିୟା ସାହୁ
ଛାତ୍ରୀ, ରାଜନୀତି ବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗ

କିଏ ବା ବୁଝିବ
ଶିକ୍ଷକର ମନ
ତା'ର ମହାନ ଦାନ ବଦଳରେ
ମିଳେ ତାକୁ ସ୍ୱଳ୍ପ ବେତନ
କିଏ ବା ବୁଝିବ ଶିକ୍ଷକର ମନ
ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଉତ୍ସର୍ଗ ଯାହାର ଜୀବନ
କେବେ ସେ ଜୋକର
କେବେ ସେ ଫକୀର
କେବେ ପୁଣି ଯାଯାବର
ଶିକ୍ଷାଦାନ ପାଇଁ
ବୁଲୁଛି ଆଜି ସେ ବାର ଦୁଆର
କେବେ ସେ କାନ୍ଦୁଛି
କେବେ ସେ ହସୁଛି
ହେଲେ ଶିକ୍ଷାଦାନରୁ ନିଏ ନାହିଁ
କେବେ ସେ ବିରତି
ନିଜ ପରିବାର ଠୁ ବି ଅଧିକ ସମୟ
ଯିଏ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଦେଉଚି
ଆଜି ଏ ସମାଜ ତା'ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟନିଷ୍ଠା ଉପରେ
ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି
ଆଗରେ ସାର୍ ସାର୍
ପଛରେ ମାଷ୍ଟର ମାଷ୍ଟର
ବୋଲି ଶୁଣୁଛି
ଶିକ୍ଷକ ସମାଜ ଆଜି
ଟିକେ ସମ୍ମାନ ଖୋଜୁଛି
ଶିକ୍ଷକ ସମାଜ ଆଜି
ଟିକେ ସମ୍ମାନ ଖୋଜୁଛି ।

❖❖❖

ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ

ଗାୟତ୍ରୀ ଦଳାଇ
ଛାତ୍ରୀ, ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ

କର୍ମ ମୟ ଜୀବନରେ କର୍ମ ଚାଲିଥାଏ ସବୁଦିନ
ତେଣୁ ସଠିକ୍ କର୍ମ କରି ଆଗେଇଚାଲ ପ୍ରତିଦିନ ।
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପରି ଭାବର ଠାକୁର ନାହିଁ ଏ ସଂସାରେ
ସେଥିପାଇଁ ଭକ୍ତ ଭକ୍ତିରେ ଡାକେ ମୋ ଜଗା କାଳିଆରେ ।
ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ହେଉଛନ୍ତି ଅନନ୍ତ କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ମହାନାୟକ
ତାଙ୍କରି ପଥକୁ ଅନୁସରଣ କରି ଚାଲୁଛନ୍ତି ଏ ଜଗତଯାକ ଲୋକ ।
କୋଟି ଓଡିଆର ମଉଡମଣି ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ
ଜଗନ୍ନାଥ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ସଂସାରରେ କେହି ରହିବେନି ଅନାଥ ।
ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଚିନ୍ତନ କରୁଥାଏ ଯେ ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରତିମୂହୂର୍ତ୍ତରେ
ସେ କରୁଥିବା ଭୁଲ ବିଷୟରେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣିପାରେ ।
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଚାହିଁଲେ ଆଖିରୁ ଝରିପଡେ ଦୁଇଠୋପା ଲୁହ
ସେ ପରି ଭାବର ଠାକୁର ଆଉକେ ହେଇପାରିବ କହ ।
କର୍ମ ଅନୁସାରେ ଫଳ ମିଳେ ପ୍ରତିଦିନ
ସେ କଥା ଚିନ୍ତା ନକରି ଭଲ କର୍ମ କର ଆଜୀବନ ।
ମହାପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ କାହାକୁ ଦେଇଛନ୍ତି ରାଜଉଆସ
ଆଉ କାହାକୁ ଦେଇନାହାନ୍ତି ଚଳିବାକୁ ଆବାସ ।
ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ଡାକଦେଲେ ଥରେ ଭାବରେ
କାଳିଆ କୋଳେଇନେବ ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ମନରେ ।
ଈଶ୍ୱର ହେଉଛନ୍ତି ଏ ସଂସାରରେ ସବୁଠାରୁ ସୁନ୍ଦର
କେ କହିପାରିବ ତାଙ୍କ ମହିମା ଅପାର ।

❖❖❖

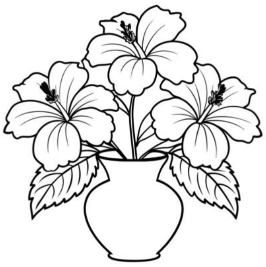

ହଜାରେ ରାତିର ସପ୍ନ

ଡ. ବିଷ୍ଣୁପ୍ରସାଦ ସାହୁ
ଅଧ୍ୟାପକ, ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ

ଆସ ଥରେ ସେଇଠିକି,
ଯାହାକୁ ପଛକରି ଚାଲିଗଲେ କେଇପାଦ ।
ଯେଉଁଠି,
ତିନି ପାଦ ଭୂମିରେ ମୁହଁ ମାଡ଼ି
ଶୋଇରହିଛି ଗୋଟେ ବଖୁରିଆ ଘର,
ଯୋଉଠି ତୁମେ ଆଉ ମୁଁ ଦୁହେଁ
ଗୋଟିଏ ପରାହତ ପ୍ରେମବୋଧର ପ୍ରତିନିଧି,
ଯୋଉ ମାଟିକାନ୍ଥରେ ଝୁଲି ରହିଛି
ଆମ ପ୍ରେମ ଜୀବନର ଅନାବୃତ ସ୍ଥାପତ୍ୟ,
ସେଇଠିକି ଆସଥରେ ।
ଥାଉ ପଛେ ତୁମ ଛାତିରେ ପୁଳାଏ ମାନ
ପୋଷ ପୋଷ ଲୁହ ଥାଉ ଆଖିରେ,
ତେଣିକି ଅପେକ୍ଷାରତ ମୁଁ
ଖାଲି ପ୍ରେମ ଟୋପେ ଝରିପଡୁ ଏ ମାଟିରେ ।

ଏଇ ଦେଖ,
ତୁମ ଆସିବାର ଖବର ପାଇ
ସାଇତି ରଖିଲିଣି
ମହଣେ ମଲ୍ଲୀ ଫୁଲର ମହକ ମୋ ଦେହରେ,
ଯେତେ ଯେତେ ଶ୍ଳୀଳ ଆଉ ଅଶ୍ଳୀଳର
ଦୋ ଦୋ ପାଞ୍ଚରୁ ମୁକୁଳି
ଏକାଧିକ ଦୃଶ୍ୟ ଆଉ ଅଦୃଶ୍ୟରେ ଥାପିଲିଣି ପାଦ,
ଗୋଟିଏ ଦୃଶ୍ୟକୁ ଆଖିରେ ତ
ଆରେକ ଦୃଶ୍ୟକୁ ମନଭିତରେ ମାନଦେଇ
ମୁଁ ପ୍ରତିକ୍ଷୀତ
ତୁମ ସମ୍ଭାବନାରେ ।

ଏଇ କଣ ?
ମଳୟ ଯାଗାରେ ବୈଶାଖର ଝାଞ୍ଜି !
କେଉଁ ଭଙ୍ଗା କବାଟର କେଁ କଟର ଶବ୍ଦରେ
ଭାଙ୍ଗିଗଲା ସପ୍ନ !!
ନୀରବରେ ନିଃଶ୍ୱାସ ନେଉଛି
ଅତୀତର ପ୍ରେମବୋଳା କୋରସ୍
ପ୍ରେମର ଏଇ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ପର୍ବରେ,
ହଠାତ୍ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ପୁଳା ପୁଳା ପାପବୋଧ
ରାମି ପାଖରେ ଏବେ ସମୁଦ୍ରେ ଶୋଷ ।

ଇଏ କି ଅସହାୟବୋଧ !
ସମସ୍ତ ଅସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କୁ ସାଣ ଦେ ରାମି,
ଅତୀତର ଆର୍ତ୍ତିକୁ ଆଞ୍ଜୁଳାଏ ଲୁହରେ ସାଉଣ୍ଟିନେଇ
ଦମ୍ଭ ଧର,
ସାମ୍ନାରେ ଯେ ତୋର ସଦ୍ୟତମ ଅପବାଦର ସର !

ଠିକ୍ କଥା !
ଗୋଟିଏ ପରିପକ୍ୱ ଜୀବନବୋଧର
ଚିତ୍ର ଆଙ୍କୁ ଆଙ୍କୁ
ଜ୍ୱଳନର ଜତୁଗୃହରେ ଛିଡାହେଲାଣି ରାମି
ହାୟ !
ପୁଣି ଗୋଟିଏ ମିଛ ଖୁସି, ସତ ଦୁଃଖ
ଗତାନୁଗତିକ ଜୀବନାୟନରେ ତାର
ଲୁତୁପୁତୁ ଦେହପୀଡ଼ା ।

ହଁ, ହଁ ତୁମକୁ କହୁଛି
ଆସ ଥରେ ସେଇଠିକି
ଦେଖିଯାଅ,
ଯେଉଁଠି ତୁମେ ଆଉ ମୁଁ ଦୁହେଁ
ଏବେ ମୂଲ୍ୟହୀନ ଅଭିସାର ।

❖❖❖

ବର୍ଷା ଲୁହ ହୋଇ ଝରୁଛି

✍ ମଧୁସ୍ମିତା ବେହେରା
ଛାତ୍ରୀ, ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ

କିଥାରେ ଅଛି ଜଳ ବହୁଳେ ସୃଷ୍ଟି ନାଶ
ଜଳ ବିହୁନେ ମଧ ସୃଷ୍ଟି ନାଶ”
ସେହିପରି ଜଳ ବହୁଳେ ଫସଲ ନଷ୍ଟ
ଏବଂ ଜଳ ବିହୁଳେ ମଧ ଫସଲ ନଷ୍ଟ।
ଗ୍ରୀଷ୍ମ କାଳରେ କୃଷକ ଚାହିଁ ବସେ ବର୍ଷାର ବାଟକୁ
ବର୍ଷା ଆସିଲେ କୃଷକ ଖୁଉସି ହୁଏ
ଚାରିଆଡେ ସବୁଜିମା ଖେଳିଯାଏ।
ବର୍ଷାକାଳରେ ବର୍ଷା ଆସେ ଚାରିଆଡେ
ଖୁସିର ଲହରି ଖେଳିଯାଏ।
ଏହା ଅଧିକ ହେଲେ ବନ୍ୟାର ରୂପ ନିଏ।
ଗ୍ରୀଷ୍ମ କାଳରେ ଯେଉଁ ବର୍ଷା କୃଷକର ସାଥୀ ଥିଲା
ସେହି ବର୍ଷା ଆଜି କୃଷକର ବଇରୀ ସାଜିଲା।
ଏହି ଶୀତ ଋତୁରେ ଅଦିନିଆ ବର୍ଷା ଆସିଲା
ଚାରିଆଡେ ଶୋକର ଛାୟା ଖେଳିଗଲା।
ଯେଉଁ କ୍ଷେତରେ ଚାଷୀ ସୁନାର ଫସଲ କରିଥିଲା
ସେହିସବୁ ଆଜି ଉଜୁଡି ଗଲା।
କେଉଁଠି ଚାଷୀ ଫସଲକୁ ଧରି କାନ୍ଦୁଛି
ପୁଣି ଆଉ କେଉଁଠି ଉଜୁଡା ଫସଲକୁ
ଦେଖି ଚାଷୀର ସବୁ ଖୁସି ଉଜୁଡୁଛି।
କେଉଁଠି ଫସଲରୁ ପାଣି କାଢିବା ପାଇଁ ଚାଷୀ
ସେହି ଫସଲ ଉପରେ ଗଡିଯାଉଛି
ତ ଆଉ କେହି ଫସଲକୁ ବାଡିକୁ ନ ଆଣିପାରି
ନିଜ ଭାଗ୍ୟକୁ ଦୋଷ ଦେଉଛି।
ଆଉ କେଉଁଠି ଚାଷୀ ଏହି ସହିନପାରି
ନିଜ ଜୀବନ ହାରିବା ପାଇଁ ବସିଛି।
ହେ! ବର୍ଷା ତୁ କ’ଣ କହୁ
କୃଷକର ଏତେ ପରିଶ୍ରମକୁ ଉଜାଡିଲୁ
ତାର ଭାତହାଣ୍ଡିକୁ ତୁ ଲାତ ମାରିଲୁ।
ହେ! ବର୍ଷା ତୁ ଏଡେ ଦଗାଦିଆ
ତୁ ଏ କ’ଣ କଲୁ?
ଯେଉଁ କୃଷକର ସୁଖର ସାଥୀ ଥିଲୁ
ଏବେ ତାର ଦୁଃଖର କାରଣ ପାଲଟିଲୁ
ହେ! ଦଗାଦିଆ ବର୍ଷା ତୁ କ’ଣ କଲୁ
ତୁ କ’ଣ କଲୁ?

❖❖❖

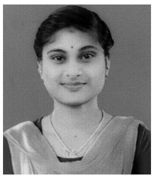

ଦୁନିଆ

✍ ପ୍ରିୟଙ୍କା ପ୍ରିୟଦର୍ଶିନୀ ସ୍ୱାଇଁ
ଛାତ୍ରୀ, ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ

ପୁଅଟି ଭୁଲ୍ କଲେ ଦୁନିଆ ଆଗରେ ଚଳିଯିବ
ହେଲେ ଗୋଟେ ଝିଅ ଭୁଲ କଲେ ସମାଜ ତା’କୁ ଖରାପ କୁହେ।
ଏଇଟା ହିଁ ଆଜିର ଦୁନିଆ!
ପୁଅ ଟି ନାଚି ଲେ ଠିକ୍ ଅଛି ସେ ନାଚିପାରିବ
ହେଲେ ଗୋଟେ ଝିଅ ନାଚିଲେ ସମାଜ ତା’କୁ ବେଶ୍ୟା କୁହେ।
ଏଇଟା ହିଁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଦୁନିଆ!
ଜଣେ ପୁଅ ଝିଅକୁ ଭଲ ପାଇବ
ତ ସମାଜ କୁହେ ସେ ଅଭିନୟ କରୁଛି,
ହେଲେ ଝିଅଟି ସାଙ୍ଗ ହେଲେ ମଧ ସେ ଖରାପ ଚରିତ୍ର।
ଏଇଟା ହିଁ ଆଜିର ଦୁନିଆ!
ପରିବାରରେ ସମସ୍ତେ ପୁତ୍ର ସନ୍ତାନ ଚାହିଁଥାନ୍ତି
ହେଲେ ଝିଅଟି ହେଲେ ସମସ୍ତେ ମନ ଦୁଃଖ କରନ୍ତି।
ଏଇଟା ହିଁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଦୁନିଆ!
ପୁଅ ଭାଗରେ ଘରର ଧନ, ସମ୍ପତ୍ତି ଭାଗ ପଡିଲା ବେଳେ,
ଗୋଟେ ଝିଅ ଭାଗରେ ପଡିଥଏ ଘରର ସମ୍ମାନ, ଇଜ୍ଜତ।
ଏଇଟା ହିଁ ଆଜିର ଦୁନିଆଁ।
ଝିଅ ଟି ସିଧା ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯିବ କାରଣ,
ଆଢିର ସମାଜ ତା’ ପାଇଁ ବିଷାକ୍ତ ପାଲଟିଛି
ଆଉ ଆଜିର ଦୁନିଆ ସାଜିଛି ତା ପାଇଁ ନର୍କ।

❖❖❖

ପ୍ରକୃତି ମା’

✍ ପୂଜାରାଣୀ ବେହେରା
ଛାତ୍ରୀ, ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ

ପ୍ରକୃତି ମା ଆମ ଜୀବନ ଧାରା,
ତା’ ବିନା ଏ ଜୀବ ଜଗତ ଶୂନ୍ୟ ସାର ।
ଗଛ ଲଗାଇ ସେ ଆମକୁ ଦେଉଛି ଛାୟା,
ସେହି ଗଛରୁ ଫୁଲ ଫୁଟି ଆମକୁ,
ଦେଇଥାଏ ସୁଗନ୍ଧର ବାସ୍ନା ।

ଏଠି ନଦୀ ଆଉ ଝରଣା ଗାଆନ୍ତି ଗୀତ,
ମେଘର ଗରଜ ଏଠି ଶୁଭ ସଙ୍ଗୀତ
ଭଳି ଲାଗେ ।
ପକ୍ଷୀ ଓ ମଣିଷ ଏଠି ଏକାଠି ମିଳିମିଶି କରି ରହନ୍ତି,
ପ୍ରକୃତି ଏଠି ମା’ ପରି ଲାଗେ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେଉଛି ଆମକୁ ଦିନରେ ଆଲୋକ,
ଚନ୍ଦ୍ରମା ଦେଉଛି ଆମକୁ ରାତିରେ ଶୀତଳ ଜୋସ୍ନା ।
ମାଟି ମା ଦେଉଛି ଧାନ ଓ ଫଳ,
ପ୍ରକୃତି ମା ଆମ ସବୁ ଆଶାର ଆଲୋକ !

ତା’କୁ ଧରି ରଖିବା ଆମର ଧର୍ମ,
ପ୍ରକୃତି ମା’ ହେଉଛନ୍ତି ଜୀବନର ଗୋଟିଏ ଜ୍ୟୋତି ।
ସେଥିପାଇଁ ମା ହେଉଛି ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଅମର,
ପ୍ରକୃତି ମା ଆମ ଭାରି ସୁନ୍ଦର ।

❖❖❖

ଜୀବନର ଅଭିନୟ

✍ ଅଳକା ପ୍ରିୟଦର୍ଶିନି ମାଝୀ
ଛାତ୍ରୀ, +୩ ୨ୟ ବର୍ଷ କଳା

ଆଖି ତଳେ ଲୁଚିଥିବା କୋହର କୁହୁଡିରେ
ପୋଡିଯାଏ ସପ୍ନର ବଉଳ
ଅନ୍ୟମନସ୍କ ମନ ବାରମ୍ବାର ପଚାରୁଥାଏ
ଉତ୍ତର ବିହୀନ ପ୍ରଶ୍ନ ।
ନିରୁତ୍ତର ଆଖିରୁ ଝରିପଡେ ଦୁଇଧାର ଲୁହ
ଉତ୍ତର ନଥାଇ ଥାଏ ଖାଲି କୋହ ।
ପାହାଡର ଆରପାରିରେ ରକ୍ତିମ ଆଭାମୟ ହୋଇ
ଲୁଚି ଯାଆନ୍ତି ସୂର୍ଯ୍ୟ
ଘେରି ଆସେ କାଳିମା ଘେରା ରଜନୀ
ନିସ୍ତବ୍ଧ ପରିବେଶ ଭିତରେ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସ୍ୱର
ନିହାତି ଅଚିହ୍ନା ହୋଇଥାଏ
ନାଁ ଥାଏ ଖୁସି ଆଉ ନାଁ ଥାଏ ଆଶା ।
ଭରସା ବି ନଥାଏ ଯେ,
ପୁଣି ସକାଳ ହେବ ଆଉ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆସିବ ।
ମଥାରେ ହାତ ଦେଇ ବସି ପଡୁ ପଡୁ,
ଜୀବନ ମତେ ବାଧ କରେ ଚାଲିବାକୁ
ପୁଣି ଅଭିନୟ କରିବାକୁ
ଶୁଖି ନଥାଏ ଆଖିର ଲୁହ ।
ସରିନଥାଏ ଛାତିର କୋହ
କିନ୍ତୁ ରାତି ପାହିଯାଏ,
ପୁଣି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଏ ଜୀବନର ଅଭିନୟ ।

❖❖❖

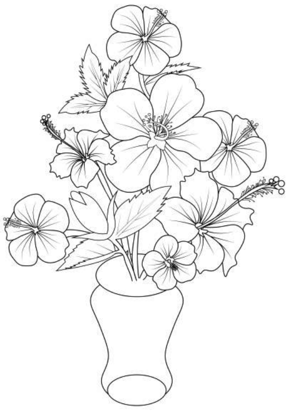

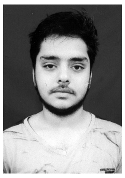

ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ

✍ ଦୁର୍ଗା ପ୍ରସାଦ ମିଶ୍ର
ଛାତ୍ର, ସଂସ୍କୃତ ବିଭାଗ

ଜଗତର ନାଥ ତୁମେ ପ୍ରଭୁ ବଡ ଦୟାବନ୍ତ
ତୁମରି ମହିମା ଜାଗେ ଏ ସାରା ଜଗତ
ମୋହ ମାୟା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏହି ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପଦ
କେମିତି ପୂଜିବି ନାଥ ତୁମ ପଦ୍ମପାଦ
ବରଷକୁ ଥରେ ତୁମ ଗଜାନନ ବେଶ
ଦେଖିକରି ସେ ରୂପକୁ ମେଣ୍ଟିଯାଏ ଶୋଷ
ନଅଦିନ ପାଇଁ ଆସୁ ମାଉସୀ ଘରକୁ
ତୋ ଲିଳା ଦେଖାଇଥାଉ ବିଶ୍ୱବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡକୁ
ଚାହିଁ ରହିଥାନ୍ତି ତତେ ବାଇ ଠାକୁରାଣୀ
ରସଗୋଲା ଦେଇ ତାଙ୍କ ମନ ଜିଣୁ ପୁଣି
ଅବଢା ନୁହେଁ ତ ସେତ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହାତରନ୍ଧା
ଖାଇ ସାରି ଆତ୍ମା ସାଙ୍ଗେ ତୃପ୍ତି ହୁଏ ବନ୍ଧା
ଗର୍ବ ଅହଙ୍କାର ପୂର୍ଣ୍ଣଏହି ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନ
ଛାଡି ନିଜ ସବୁ କର୍ମ ଶୁଣ ତାଙ୍କରି ଭଜନ
ତୋବିନା କାଳିଆରେ ଚାଲେ ନାହିଁ ଏ ସଂସାର
ହଲେ ନାହିଁ ଡାଳପତ୍ର ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ ଚିତ୍କାର
ନ ମାଗିଣ ତତେ କିଛି ସବୁ ଦେଇଥାଉ ତୁହି
ଭକ୍ତର ମଙ୍ଗଳ କରୁ ଆହେ ଭାବଗ୍ରାହୀ
ତୁମରି କରୁଣା ପ୍ରଭୁ ତୁମରି ଆଶିଷ
ଆଣି ଦିଏ ମୋ ମନରେ ଶତ ସିଂହର ସାହସ
ଆସୁ ନବଦିନ ପାଇଁ କରୁ କେତେ ଲୀଳା
ତୋ ପାଦେ ଜୀବନ ଯାଉ ଆହେ ଚକାଡୋଳା ॥

❖❖❖

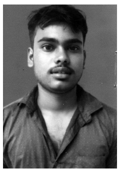

ମନର ବାଣୀ

✍ ବିଷ୍ଣୁ ଚରଣ ମହାନ୍ତି
ଛାତ୍ର, ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ

ମାନସିକ କୋହ ଯୁକ୍ତ ଚିନ୍ତା ଓ ଚେତନ
ମନେ ଭରେ ଉନ୍ମାଦନା !
ଅହଂବାଣୀ ଯୁକ୍ତି ମନ ମୋର
କୁହେ ଯେ ମନ ବେଦନା
ଚାର୍ଲସ୍ ଦେଭିୟର ପରି ବାଣୀଗୁଡିକ
ମନକୁ ମୋର ଅବ୍ୟର୍ଥ କରେ
ବୁଡିଯାଉଥିବା ମନକୁ ମୋର
ଟାଣିକି ତ ସେ ଧରେ
ଚଳଚଞ୍ଚଳ ମନ ମୋର ସ୍ଥିର ଜମା ହୁଏନା
ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ ପ୍ରିୟେ
ହେଲେ ମନେ ପଡିଯାଏ ତୁମ୍ଭ ବେଦନା
ବହୁ ଆକାଂକ୍ଷାରେ ଦିନେ ମୁଁ
ପାଇଥିଲି ଭଲ
ଭଲକୁ ଖରାପ କହି ତୁମେ
ପ୍ରତାରଣା କରିଦେଲ
ତୁମକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରକେ ମନ ମୋର
ଉଲ୍ଲାସିତ ହୋଇଉଠେ
ହେଲେ କଣ ହେବ ତୁମେ ରୁହ ତୁମ ଦେଶେ
ମୁଁ ରୁହେ ମୋ ଦେଶେ

❖❖❖

ମୋ ହୃଦୟର ଜଗନ୍ନାଥ

✍ ଅଙ୍କିତା ଗ୍ରହାଚାର୍ଯ୍ୟ
ଛାତ୍ରୀ, ସଂସ୍କୃତ ବିଭାଗ

ପୁରୀ ଧାମର ନୀଳଚକ୍ର ତଳେ
ବସିଛନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାବଳେ ।
ଚକା ଆଖି, ହସି ହସି ମୁହଁ
ତାଙ୍କ ଦର୍ଶନେ ଶାନ୍ତି ମିଳେ ସହସ୍ର ଶୁଭ ।।

ସାଗର ପବନେ ତାଙ୍କ ନାମ ଗୁଞ୍ଜେ
ଭକ୍ତ ହୃଦୟେ ଭକ୍ତ ରସ ବହେ ।
ରଥ ଦେଖି ନୟନେ ଆସେ ଆଖି
ସେହି ମହିମା ଅପରିମିତ ଶାଶ୍ୱତ ଶାନ୍ତି ।।

ସୁଭଦ୍ରା ଭଉଣୀ, ବଳଭଦ୍ର ଭାଇ
ତିନିଜଣ ମିଶି ଦେଇଥାନ୍ତି ଭବେ ମହାମାୟୀ ।
ଚିତ୍ତ ଯେତେବେଳେ ହୁଏ ଭିତି
ସେଇ ନାମେ ମିଳେ ଅସୀମ ଶକ୍ତି ।।

ରଥଯାତ୍ରା ଦିନେ ମହାଉତ୍ସବ
ଭକ୍ତ ଭାବେ ମିଳେ ଦିବ୍ୟ ଅନୁଭବ ।
ସେ ନୁହେଁ ଦେବ, ସେ ମୋ ଜୀବନ
ତାଙ୍କ ଦୟାରେ ମିଳେ ଶାନ୍ତି ନିରନ୍ତର ।।

ସମୁଦ୍ର ତୀରେ ବସି ମଧ୍ୟେ
ସେ ଦେଖୁଛନ୍ତି ସବୁ-ଜୀବନ ରହେ ତାଙ୍କ ନିୟନ୍ତ୍ରଣେ ।
ଚକା ଆଖିରେ ନାହିଁ ନିଦ୍ରା
ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ସେ ଦିଅନ୍ତି ସୁପ୍ତିର ସୀମା ।।

ହେ ପ୍ରଭୁ, ମୋ ଆଶା, ମୋ ଶକ୍ତି
ତୁମ ନାମେ ରହିଅଛି ମୋ ଜୀବନର ମୂଲ୍ୟ ଭକ୍ତି
ଜୀବନ ଯେତେବେଳେ ହୁଏ ଅନ୍ଧକାର
ତୁମ ଦର୍ଶନେ ମିଳେ ଜୀବନର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ପ୍ରଭାତ ।।

❖❖❖

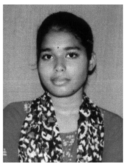

ବାପା ତୁମ ପାଇଁ

✍ ମାନସୀ ଖୁଣ୍ଟିଆ
ଛାତ୍ରୀ, ସଂସ୍କୃତ ବିଭାଗ

ମୁଁ ଯାଏନି କେବେ କୋଉ ମନ୍ଦିର
ତୁମ ଆଶୀର୍ବାଦ ମୋ ପାଇଁ ବଡ ।
ତୁମ କୋଳ ମୋ ପାଇଁ ସରଗର ସୁଖ
ସୁନାଝିଅ ଡାକ ଶୁଣିନେଲେ ଭୁଲେ ମୋ ଦୁଃଖ ।।୧।।
ତୁମ ହାତ ଯେବେଯାଏଁ ମୋ କପାଳରେ ରହିଥିବ
ତୁମ ପାଇଁ ମୋ ଦୁନିଆ ହସୁଥିବ ।
ଲୋଡା ନାହିଁ ମତେ କୋଉ ରାଜମହଲ
ତୁମ ସ୍ନେହ ମୋ ପାଇଁ ଭଲ ।।୨।।
କେବେ ଭାବେ ତୁମେ ଆକାଶ ଠାରୁ ବଡ
କେବେ ଭାବେ ତୁମେ ନଈ
କେବେ ପୁଣିଭାବେ ତୁମେ ଦିବାକର
ତୁମ ବିନା ଅନ୍ଧାର ଜୀବନ ମୋର ।।୩।।
ମୋର ଟିକେ ଖୁସି ପାଇଁ ବହୁରାତି ଥିଲ ଚେଇଁ
ତୁମ ବିନା ଏ ଦୁନିଆରେ ମୋର କେହି ନାହିଁ
ବାପା ଆଜି ମୁଁ ଯାହା କିଛି ତୁମ ପାଇଁ
ତୁମ ବିନା ବଞ୍ଚିପାରିବି ନାହିଁ ।।୪।।
କେହି ନୁହେଁ ଦୁନିଆରେ ବାପା ହିଁ ନିଜର
ତୁମ କଥା ଭାବିନେଲେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ମିଳେ ଜିଇଁବାର
ଯେତେ ଲେଖିଲେ ବାପା ତୁମ ପାଇଁ କମ ହେବ
ତୁମ ପରି ବାପା ଆଉ ଯେ କିଏ ହେବ ।।୫।।”

❖❖❖

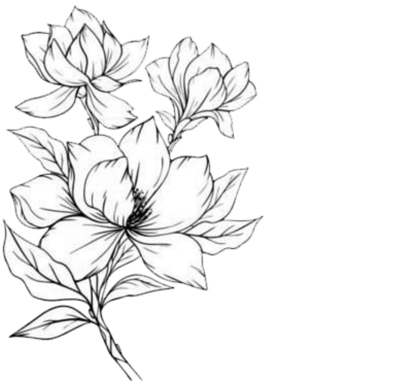

ଏକ ଝିଅର ଜୀବନ

✍ ସ୍ମିତିପ୍ରଜ୍ଞା ମିଶ୍ର
ଛାତ୍ରୀ, +୩ ୨ୟ ବର୍ଷ

ଶାନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ପ୍ରଭାତର ପ୍ରଥମ କିରଣ,
ମାଟିର ମମତା ପରି ଜନ୍ମ ନିଏ ଏକ ଝିଅ ଜୀବନ ।
ସରଳ ମନରେ ଭରେ ସଗନର ରଙ୍ଗ,
ପାଦ ଆପେ ଆଗକୁ, ସଂସାରର ଲୋଡା ଅଙ୍ଗ । (୧)
ବାପା-ମାଆଙ୍କ ଆଖିରେ ସେ ସୁନାର ତାରା,
ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କ ହସରେ ସେ ନିତି ଆଦରା ।
ପାଠପଢେ, ସଂସ୍କାର ଶିଖେ, ଭବିଷ୍ୟତ ଗଢେ,
ତାରି ସ୍ମିତ ହସରେ ପରିବାର ଆନନ୍ଦେ ବୁଡେ । (୨)
କିଶୋରୀ ବେଳେ ସେ ଲଜ୍ଜାର ପ୍ରତିମା,
ହୃଦୟରେ ଭରେ କେତେ ନୀରବର ସୀମା ।
ସାହିତ୍ୟର ସୁର, କଳାର କୁହୁକ ଜାଣେ,
ଜୀବନର ପ୍ରତି ପାହାଡେ ନିଜକୁ ସେ ଆଣେ । (୩)
ଯୌବନ ଆସିଲେ, ସେ ନିଏ ନୂଆ ରୂପ,
ହୁଏ କାହାର ପ୍ରେୟସୀ, କାହାର ସପ୍ନ ରୂପ ।
ତ୍ୟାଗର ମୂର୍ତ୍ତି ସାଜି ଘର କରେ ଆପଣାର,
ପୁଣି ସାଜେ ମାତା, ଦିଏ ନୂଆ ଜୀବନର ଆଧାର । (୪)
ଜୀବନ ଯୁଦ୍ଧରେ ସେ ନିତିଦିନ ଲଢେ,
କେବେ କୋମଳ ତ କେବେ ଶକ୍ତ ସାହାସରେ ବଢେ ।
ଜନନୀ, ଭଗିନୀ, ପତ୍ନୀ, କନ୍ୟାର ଭୂମିକା,
ସବୁତ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ତା'ର ଅସରନ୍ତି ନାମିକା । (୫)
ବୟସ ବଢିଲେ ବି ସେ କ୍ଳାନ୍ତ ହୁଏ ନାହିଁ,
ନୂଆ ପିଢି ପାଇଁ ଆଶୀର୍ବାଦର ସ୍ରୋତ ବୁହାଏ ସେଇ ।
ଏହିପରି ଏକ ଝିଅର ଜୀବନ ଯାତ୍ରା ଚାଲେ,
ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେ ମହାନତା ବଳେ । (୬)

❖❖❖

ବନ୍ଧୁତା

✍ ଗୀତା ସ୍ୱାଇଁ
ଛାତ୍ରୀ, +୩ ୨ୟ ବର୍ଷ

ବନ୍ଧୁତା ଏମିତିକା ଶବ୍ଦ ପ୍ରେମ ଶିଖାଇ ଦିଏ
ବନ୍ଧୁତ୍ୱକୁ ଯିଏ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଏ ପ୍ରକୃତ ମଣିଷ ସିଏ ।
ସମସ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ଯେ ଈଶ୍ୱର ଗଢନ୍ତି
ତାଙ୍କରି ଇଚ୍ଛାରେ
ହେଲେ ସୃଷ୍ଟି କରୁ ଆମେ ଏହି
ସମ୍ପର୍କଟି ଆସି ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ
ସବୁ ଆମକୁ ମିଳିଥାଏ, ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ମିଳେ ନାହିଁ
ଯାହା ପାଖରେ ବନ୍ଧୁ ଅଛି ସବୁଠୁ ସୁଖୀ ସେଇ ।
ବନ୍ଧୁକୁ ଚିହ୍ନିବ ବିପଦବେଳେ ଠିଆ ହୋଇ ଥିବ ପାଖେ
ପାଖେ ନଥିଲେ ବି ତାର ପଦେ କଥା ବଳ ବଢାଏ ସରାଗେ ।
ନିଜର ନିଜର କହି ବୁଲି ହେଲେ ନିଜର ହୁଏନା କେହି
ନିଜର ଯିଏ ଜଣା ପଡିଥାଏ ଦୁଃଖ ବେଳେ ଦିଏ ଛାଇ'
ଦ୍ୱାପର ଯୁଗରୁ ଅଛି ଯେ ପ୍ରମାଣ
କୃଷ୍ଣ ସୁଦାମାଙ୍କ କାହାଣୀ ବିଖ୍ୟାତ
ନାହିଁ ଛଳନା ନାହିଁ ଯେ ପ୍ରତାରଣା
ବନ୍ଧୁ ଚିରଦିନ ଯାଇଁ ଶାସତ ।
ଖୁସିର ଝଙ୍କାର ତରଙ୍ଗ ଖେଳାଏ
ଜୀବନ ହୋଇଯାଏ ରଙ୍ଗାୟିତ
ସଫଳତାର ସେ ଅନ୍ୟ ଏକ ନାମ ନାଁଟି ତାର ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ।

❖❖❖

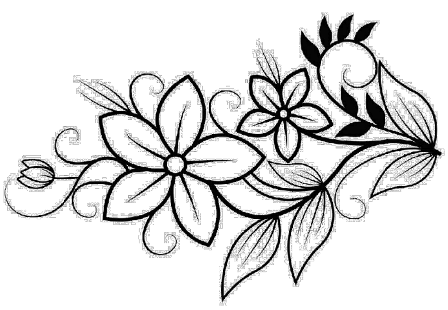

ସହର ପୋଷାକେ ମୋ ଗାଁ

ଜ୍ଞାନରଞ୍ଜନ ମାଝୀ
ଛାତ୍ର, ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ

ସହର ପୋଷାକେ ମୋ ଗାଁ
ବଦଳାଇ ଦେଉଛି ତାର ପୂର୍ବ ରୂପ
ହୋଇଯାଇଛି ସେ ଆଜି ନୂଆ
ସହର ପୋଷାକେ ମୋ ଗାଁ ।
ଚାଳ ଘର ଧାଡି ଧାଡିକି
ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ ମୋ ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ
ଲାଗେ ନେଇଗଲା କିଏ କାତିକି
ଶୁଭେ ନାହିଁ ଝାଞ୍ଜ ଧୁଡୁକୀ
ସକାଳୁ ଉଠିଲେ କାନ ଶୁଣୁଥାଇ
ଡାକ ବାଜି ଯନ୍ତ୍ର ରଡିକି ।
ଦୁଆରେ ବଡ ଅଗଣା
ନାହିଁ ମୋ ଗାଁର ସବୁ ଘର ଆଗେ
କୋଠାଛାତରେ ହୋଇଛି ଛାଉଣା ।
ସଜଗୋବରର ବାସନା
ବାଜେନାହିଁ ନାକେ ସକାଳୁ ଉଠିଲେ
ନାକ ଫାଟେ ଫିନାଇଲ୍ ଗନ୍ଧରେ ।
ଗାଁର ଶଗଡ ବଳଦ
ଦେଖେନାହିଁ ଆଉ ଏ ଦୁଇ ନୟନ
ଦେଖେବତେ ଯନ୍ତ୍ର ପାତି ଆବାଦ ।
ତୁଳସୀ ଚଉରା ଦାଣ୍ଡରେ
ନାହିଁ ମୋ ଗାଁର କେଉଁ ଘର ଆଗେ
ନାନା ଫୁଲ ଗଛ ଲାଗେ କୁଣ୍ଡରେ ।
ସହର ପୋଷାକେ ମୋ ଗାଁ
ବଦଳାଇ ଦେଇଛି ତାର ପୂର୍ବ ରୂପ
ହୋଇଯାଇଅଛି ଆଜି ନୂଆ ।
ଘର ପଛେ ଖଳା ବାରିକି
ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ନାହିଁ ମୋ ଗାଁରେ
ନାହିଁ ଧାନଗଦା ଧାଡି ଧାଡିକି ।
ମୋ ଗାଁର ମଝି ଦାଣ୍ଡରେ
ଲୋକେ ବସନ୍ତିନି ପଶା ଖେଳିବାକୁ
ମୋବାଇଲତ ସଭିଙ୍କ ହାତରେ
ମୋ ଗାଁର ଧାନ କ୍ଷେତରେ
ଶୁଭେ ନାହିଁ ଆଉ ହଳୁଆର ଗୀତ
ଶୁଭେନି ବଳଦ ଅଡିଆ ଡାକରେ
ପାଚିଲା ଧାନର ବାସରେ
ଉଲ୍ଲସିତ ହୁଏ ନାହିଁ ମୋର ମାନ
ନାକ ଫାଟେ କିଟନାଶକ ଗନ୍ଧରେ ।
ବାରମାସେ ତେରପରବ
ପାଳିବାକୁ କେହିମନେ ଭାବନ୍ତିନି
ସଭିଙ୍କ ପାଖରେ ସମୟ ଅଭାବ ।
ନାନା ଫଳ ନାନା କୋଳି
ମିଳେ ନାହିଁ ଆଉ ମୋ ଗାଁ ତୋଟାରେ
କାଟିଦେଲଣି ସବୁ ଉଜାଡି
ସହର ପୋଷାକେ ମୋ ଗାଁ
ବଦଳାଇ ଦେଇଛି ତାର ପୂର୍ବ ରୂପ
ଲାଗେ ଆଜି ନୂଆ ନୂଆ ।

❖❖❖

ନାରୀ

ନମିତା ଦାଶ
ଛାତ୍ରୀ, +୩ ତୃତୀୟ ବର୍ଷ

ନାରୀ, କିଏ କୁହେ ନାରାୟଣୀ,
ତ କିଏ କୁହେ ଚଣ୍ଡାଳୁଣୀ ।
ଆକାଂକ୍ଷାର ସପ୍ନ ନେଇ ଆସିଥାଏ ସିଏ,
ହେଲେ ଏହି କଳୁଷିତ ସମାଜ
ଆଉ ତାର ସେହି କଳଙ୍କିତ ଚକ୍ଷୁ
ଦିଗଭ୍ରାନ୍ତ କରିଦେଇଛି ଏହି ନାରୀଜାତିକୁ ।
ବୃଦ୍ଧାଠାରୁ ବାଳୁତ, ବାଳୁତଠାରୁ ବୃଦ୍ଧା,
ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାରୀ ହୋଇଯାଉଛନ୍ତି ଶିକାର,
ସେ ଡାକ୍ତର ହେଉକି, ସେ ଅଫିସର ।
ନିଜର ଯୌନସୁଖ ପୂରଣ ପାଇଁ ନେଇ ଯାଉଛି ଜୀବନ,
ହେଲେ ଭାବୁନାହାନ୍ତି ସେହି ଅଭାଗିନୀର ସୁଖମୟ ସଂସାର ।
କେବେ କେବେ ନାରୀର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ
ତା ପାଇଁ ଅଭିଶାପ ପାଲଟିଯାଏ,
ଯାହା ବିଷୟରେ ସେ କେବେ ଅବଗତ ନୁହେଁ ।
ଗାନ୍ଧାରୀର ଆଖିରେ ବନ୍ଧା ଥିଲା ସିନା ପଟି,
ହେଲେ ଏହି ସମାଜ ପଟି ବିନା ଅନ୍ଧ ସଜିଛି ।
ସବୁ ଶୁଣୁଛି, ହେଲେ ଜଡାପରି ଚାହିଁ ରହିଛି ।
ନୟନରୁ ଝରୁଥିବା ସେହି ରକ୍ତମୟ ଅଶ୍ରୁ
ହୁଏତ ଦୁନିଆକୁ ନକଲି ଲାଗୁଥାଏ,
କିନ୍ତୁ କେବଳ ସେ ହିଁ ଜାଣେ
ସେ କେତେ ଦୁଃଖ ଆଉ କଷ୍ଟ ସହିଛି ।
ଚାଲିଯିବାକୁ ସେ ଚାହୁଁଛି, ସେହି ସୁଦୂର ସ୍ଥାନକୁ,
ଯେଉଁଠି ପ୍ରକୃତିମାଆ ରହିଛନ୍ତି,
ଆଉ କୋଳେଇ କହୁଛନ୍ତି -
"ହେଇ ଦେଖ, ସେହି ପୂଜନୀୟ ନାରୀକୁ,
ଯିଏ ଦିନେ ନିର୍ବାସିତ ଅବହେଳିତ ହୋଇ
ଚାଲିଯାଇଥିଲା ପ୍ରକୃତିମାତାର କୋଳକୁ ।"

❖❖❖

ମୋ ମାଟିର ସୁଗନ୍ଧ

✍ ସଙ୍ଗୀତା ସାହୁ
ଛାତ୍ରୀ, +୩ ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷ

ମୋ ଗାଁ ମୋ ମାଟି ମୋ ମନର ପ୍ରାଣ,
ପାଳ ତଳେ ଶୁଏ ସେ ଦ୍ୱପ୍ନର ଗାନ।
ମୋ ଗାଁ ମୋ ମାଟି ମୋ ମନର ପ୍ରାଣ,
ପିଲାମାନେ ଜଣାନ୍ତି ତାଙ୍କ ଜୀବନ ଜଣାନ ॥

ସକାଳ ସକାଳ ଘଟି ହାଣେ ମନ୍ଦିର ଦୁଆରେ,
ଧୂଆଁ ଉଠେ ଚୁଲିରୁ, ହାସି ମିଶେ ପବନ ଭିତରେ।
ପିଲାମାନେ ହାସି, ପାଠଶାଳାକୁ ଯାନ୍ତି,
ମା' ହାତର ଖିଚୁଡ଼ି, ଗାଁ ଗୋଟେ ପ୍ରାଣ ହୁଏ ତାନ୍ତି ॥

ଆମ ଗାଁ ସୁଗନ୍ଧରେ ବାସିଯାଏରେ ଜଙ୍ଗଲ,
ସେଠି ରହିଅଛି ନାନା ପ୍ରକାର ଫୁଲ।
ଧାନ ମାଡ ମଧରେ ନାଚେ ପବନ,
କୋଇଲି ଡାକେ ଗାଛ ଶିରାତଳେ ଅଭିମନ ॥

ଦେଖେ ଯେବେ ଏହି ଆମ ସୁନ୍ଦର ପରିବେଶ,
କେବେ ଲିଭିବନି ତମ ମନରୁ ତାର ଝାଶ।
କିଏ କହେ ତାକୁ ସେ ତ ସୁନ୍ଦରି ଲିଳିମା,
ତା ରୂପରେ ମନ ଡେଇଁଯାଏ କେତେ ସୀମା ॥

ଆକାଶର ପାଣି ଯେବେ ତା ଦେହକୁ ଛୁହେଁ,
ଜିବିତ ହୋଇଇକି ସେତ ସବୁରି ମନ ଛୁଏଁ।
ସନ୍ଧ୍ୟା ଲାଗିଲେ ଗାଁ ହୁଏ ଏତେ ଶାନ୍ତ,
ଗୋଆଳେ ଫେରେ ଗୋ, ଚୁଲି ଜଳେ ମା'ର ହାତ ॥

❖❖❖

ଜୀବନ

✍ ଗୌତମ ମାହାରି
ଛାତ୍ର, ଇତିହାସ ବିଭାଗ

କ'ଣ ଏ ଜୀବନ ?
କାହା ପାଇଁ ଏଠି ବୈଶାଖର ତାତି
କାହା ପାଇଁ ପୁଣି ଜହ୍ନ ରାତି।
କେବେ ସେ ହସାଏ କେବେ ସେ କନ୍ଦାଏ
ବୁଝି ହୁଏ ନାହିଁ କିଛି।
କାହା ପାଇଁ ଏଠି ଶୀତ ସକାଳର କଅଁଳ ଖରାର ତାତି
କାହା ପାଇଁ ପୁଣି ଶ୍ରାବଣର ଭିଜା ମାଟି।
କେବେ ଦେଇ ଯାଏ ଅନେକ ଆନନ୍ଦ
ହାତ ପାପୁଲିରେ ଆସି
କେବେ ଦେଇ ଯାଏ ଦୁଃଖିର ମନେରେ
ଖୁସିର ସେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି।
ଜୀବନ ଆମକୁ କେତେବେଳେ ହସାଏ
ଓ ପୁଣି କେତେ ବେଳେ କନ୍ଦାଏ,
କେତେ ବେଳେ ଆମେ ଜିତିଥାଉ
ପୁଣି କେତେ ବେଳେ ହାରି ଥାଉ।
ଜୀବନରେ ସବୁ କିଚି ମିଳେନି।
ଯାହା ମିଳେ ସେଥିରେ ଖୁସୀ ହେବା ଦରକାର
କାରଣ ଆଗକୁ ଯଦି ଅଧିକ ଦୁଃଖ ଆସିବା
ସେଥିପାଇଁ ଯାହା ଅଛି ସେଥିରେ ଖୁସୀ ହୁଏ
ଏବଂ ନିଜ ସହ ଓ ଅନ୍ୟକୁ ବି ହସାଅ।

❖❖❖

THE SECRET LIVES OF URBAN WILDLIFE: NATURE'S SURVIVORS IN THE CONCRETE JUNGLE

✍ **Pradeep Kumar Dash**
Reader and Head of the Department of Zoology

When you think of wildlife, you might picture dense rainforests, sweeping savannas, or icy polar landscapes. But there's an often-overlooked habitat teeming with animal life — our cities. Urban areas, with all their concrete, chaos, and crowds, might seem like the last place you'd find wildlife. Yet, these environments are home to a surprising array of animals that have not only survived but thrived alongside humans.

Masters of Adaptation

From raccoons raiding trash bins to peregrine falcons nesting on skyscrapers, urban wildlife are masters of adaptation. Take the red fox, for example. Once strictly a woodland dweller, it now roams city parks and suburban gardens, using its cunning to navigate a world full of cars, fences, and people.

Pigeons, often dubbed as "rats with wings," are actually descendants of cliff-dwelling birds. Tall buildings mimic their natural nesting sites, while city dwellers unknowingly provide a constant food supply. Similarly, rats, squirrels, and even coyotes have found niches in urban ecosystems, taking advantage of the resources (and neglect) of human environments.

Unlikely Neighbours

Some cities boast even more exotic residents. In parts of India, leopards slip silently through the outskirts of urban sprawl. In Tokyo, tanuki (Japanese raccoon dogs) are a common sight. And in Chicago, a stable population of coyotes has been tracked for years, some of which have learned to use crosswalks and wait for traffic lights.

What's most remarkable is how these animals adapt their behaviours. Nocturnal habits help them avoid human contact. Modified diets let them eat everything from discarded pizza to garden plants. Even social structures shift — some birds sing at different frequencies to be heard over city noise.

The Risks and Rewards

Urban life isn't easy. Wildlife face dangers from cars, pollution, and shrinking green spaces. But cities also offer warmth, abundant food, and fewer natural predators. For many species, the risk is worth the reward.

There are ecological benefits too. Urban birds help control insect populations. Bats and bees pollinate plants in gardens and green roofs. Even scavengers like crows and opossums play a role in waste management.

Living Together

As cities grow, coexistence is key. This means building wildlife corridors, planting

native vegetation, and managing waste responsibly. It also means changing our mindset- seeing wild animals not as pests, but as fellow inhabitants of our shared environment.

The secret lives of urban wildlife are unfolding all around us, often unseen but deeply fascinating. By understanding and respecting these animals, we open a window into nature's resilience and ingenuity — even in the most unlikely places.

❖❖❖

Dream is no that which you see while sleeping,
It is something that does not let you sleep.
Dr. A.P.J Kalam

SIGNIFICANCE OF LESSON PLANNING FOR A TEACHER

✍ **Mrs. Swapnarani Mishra**
Reader in Education

Planning is essential not only in teaching but in all spheres of human activity. But teaching is probably the area where poor planning can have the most disastruous consequences, in terms of long-term repercussions. A famous childrens' author, robert louis stevenson , once said, "to every teacher i would say "always plan out your lesson beforehand but do not be a slave to it. Barely put it thus u "however able and experienced the teacher, he could never do without his preliminary preparation."

I.k. Davis was perfectly right when he said "lessons must be prepared, for there is nothing so fatal to a teacher's progress as unpreparedness."

Every intelligent worker plans out his work to maximise his efficiency and effectiveness a surgeon makes a careful diagnosis as he approaches the decision to operate or not. A good architect prepares detailed blueprints before he actually begins construction activity. An experienced military commander is no less thorough in his planning of a campaign, nothing is left to chance. So also, a teacher must plan and prepare his lessons well in advance.

A lesson plan indicates the aims to be realised by teaching a lesson, the methods to be employed, the charts / displays needed and the activities to be undertaken in the lass so that the students are kept fully focussed on the topic. A lesson plan is actually a plan of action. It includes:

1. The working philosophy of the teacher
2. His/her information on, and understanding of his pupils.
3. His/her comprehension of the overarching objectives of education.
4. His/her knowledge of the material to be taught.
5. His/her ability to use effective/diverse method's of education.

A lesson plan is

1. A blue print
2. A guide map for action
3. A creative piece of work.
4. A comprehensive chart of classroom teaching.
5. An elastic but systematic, approach for teaching concepts, skills & under-standings.
6. The teacher's mental and emotional visualization of the classroom experience as he plans it to happen.

Why it is necessary for a teacher?

Lesson planning is one of the most essential aspects of effective teaching. It serves as a roadmap that guides teachers in delivering lessons systematically and purposefully. A well prepared lesson plan ensures that learning objectives are achieved within a specific time frame and helps

maintain the flow and structure of the teaching-learning process. It is not merely a written document but a thoughtful process that reflects a teacher's understanding of the subject he needs of students & the best methods to achieve educational goals.

Firstly, lesson planning provides clarity of objectives. It helps the teacher define what students are expected to learn by the end of the class. These objectives are often framed in terms of knowledge skills and attitudes, which give a clear direction to both teaching & learning. When teachers know what they aim to accomplish, they can select appropriate teaching aids methods and assessment techniques to provide that learning outcomes are effectively achieved.

Secondly, lesson planning provides better organization & time management. In the absence of a plan a teacher may spend too much time on one topic while neglecting others. A good lesson plan allocates specific time to each activity introduction, presentation, practice and evaluation - so that the class proceeds smoothly & efficiently. This structured approach minimizes confusion and maximizes productive learning time. Thirdly, lesson planning enhances teacher confidence and competence. When a teacher is well-prepared, it reduces anxiety and hesitation during classroom instruction, the teacher becomes more confident in handling unexpected situations, answering students querries and managing classroom behaviour. A confident teacher, in turn, inspires students and creates a positive learning atmosphere.

Another significant aspect of lesson planning is that it allows for individualization action and differentiation in instruction. Every classroom has students with diverse learning needs, abilities and interests. A thoughtful lesson plan helps the teacher anticipate these differences and plan strategies to accomodate them such as using visual aids for visual learner’s, discussions for auditory learners or activities for kinesthetic learner's. This provides inclusivity & equal participation of all students.

Moreover, lesson planning helps in maintaining continuity and progression in learning. each lesson is linked to the previous one & paves the way for the next.

This logical sequence prevents gaps or overlaps in content coverage and provides that students build their knowledge step bey step. It also helps substitute or new teachers understand the course progression if they need to take over a class.

From an administrative perspective, lesson plans serve as a record of acountability. They reflect a teacher's professional preparation and can be used for supervision, evaluation and feedback by heads of institutions or education inspectors. Lesson plans also act as a reference for future teaching, allowing teachers to review and improve their methods based on past experiences.

Lesson planning is the backbone of effective teaching. It provides purposeful learning, organized instruction and positive classroom management. A well-designed lesson plan not only benefits the teacher by providing clarity and direction but also enriches the learning experience of students. Therefore, lesson planning should be viewed not as a formal requirement but as a dynamic and creative process that enhances overall quality of education.

❖❖❖

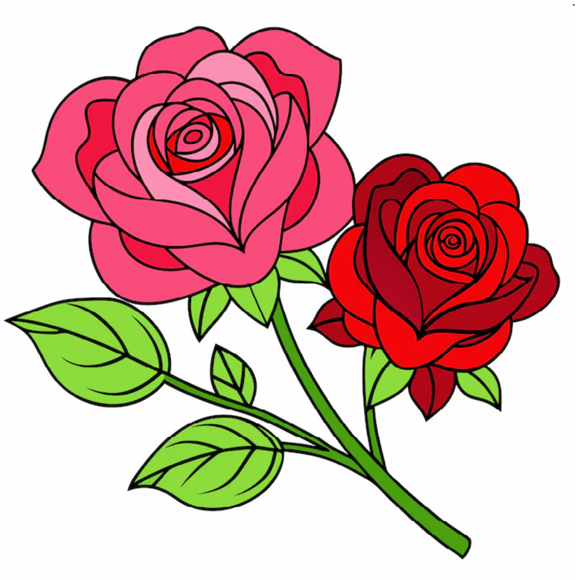

"The problems of the human heart in conflict with itself alone can make good writing because only that is worth writing about, worth the agony and the sweat."
- William Faulkner

THE ART OF LOVE

✍ **Jyotirmayee Acharya**
Student, BBA Dept.

In a quiet Kingdom nestled between silver mountains and fields of golden wheat, there lived a prince named Aarion and a princess named Lyria. Their kingdoms were neighbours, divided not by war or disfance, but simply by time. Aarion was a boy of laughter and dawnlight, while Lyria was a girl of calm skies and soft song. They had heard of eachother in tales told at palace gatherings, yet they had never met.

One spring, when the orchards were heavy with blossoms, a grand festival was held in the valley between their lands. Lantern glowed Like fireflies on the dusk and music swayed like warm wind. If that Aarion first saw Lyria; beneath a flowering pear tree, humming a melody so gentle that even the petals falling from the branches slowed to listen.

Aarion didnot speak at first. He simply sat nearby, letting her song fill the quiet spaces in his heart. when she finally noticed him, she smiled-not a smile of surprise or recognition as if she had always known he would be there. Their love didnot grow loud or fast. It grew like dawn spreads-softly, steadily, under the pear tree, speaking of dreams rather than kingdoms, of kindness rather than crowns. They exchanged no jewels only pressed petals and heartfelt promises."

Soon, their kingdom noticed. And to everyone's wonder, there was no opposition. fore their Love was gentle, humble and pure. and even rulers could see that if brought peace like spring rain to thirsty earth.

In time the two kingdome joined as one, not through treaties on conquest, a bond sincerce and unforced. but through When Aarion and Lyria wed, the pear tree under which they first met, rained blossoms Like blessings from heaven.

And so the prince and princess ruled-never seeking to be adoned, only to be kind, and to Love eachother as quietly and deeply as roots hold the earth.

Their story was not sung as a fale of grand passion, but of gentle constancy. for their kingdom, they proved that true Love doesnot need to dazzle.

If simply needs to bloom.

❖❖❖

ESCAPING THE MIDDLE-INCOME TRAP: INDIA'S RACE AGAINST ECONOMIC STAGNATION

✍ **Mrs. Silpika Moharana**
Lecturer and Head of the Department of Economics

India stands at an economic crossroads. The World Bank has laid down an ambitious challenge: for the nation to achieve high-income status by 2047, it must sustain an average annual growth rate of 7.8 percent over the next 22 years. While this target is achievable, it demands far more than business-as-usual approaches. The real threat lies not in missing growth targets, but in falling into what economists call the "middle-income trap"—a phenomenon that has ensnared over 100 countries and threatens to stall India's development aspirations just as they approach realization.

Understanding this trap and India's specific vulnerabilities is not merely an academic exercise. It is essential for policymakers, investors, and citizens to grasp the structural challenges ahead and the transformative reforms required navigating them successfully. Since the 1990s, only 34 middle-income economies have successfully transitioned to high-income status, a sobering statistic that underscores the difficulty of the climb ahead.

The Nature of the Trap

The World Bank defines the middle-income trap as a situation where countries experiencing rapid growth eventually stagnate at middle-income levels and fail to graduate to high-income status. Currently, the World Bank classifies middle-income countries as those with per capita Gross National Income between 1,135 and 13,846 US dollars. This trap typically materializes when economies reach approximately 10 percent of the United States' per capita income-around 8,000 US dollars-after which growth momentum falters significantly.

The mechanism behind this trap is intuitive yet powerful. Low-income countries enjoy rapid growth because they possess competitive advantages: cheap labor, low wages, and the ability to adopt existing technologies developed elsewhere. As these countries grow and wages rise, their initial competitive edge erodes. Simultaneously, they begin competing directly with wealthy, established economies that possess superior technology, innovation capabilities, and institutional frameworks. Caught between low-cost producers and advanced innovators, middle-income economies lose their niche and struggle to find a new one.

The past decade has witnessed worsening prospects for middle-income countries escaping this situation. Rapidly aging populations reduce labor supply and increase public spending pressures. Burgeoning debt levels constrain policy flexibility. Geopolitical tensions and trade frictions disrupt global commerce. Environmental concerns impose new

constraints on growth models previously built on resource extraction and heavy pollution. For India, each of these global headwinds adds pressure to an already complex domestic situation.

India's Specific Vulnerabilities

Why should India worry? The nation is neither complacent nor unprepared, yet several structural weaknesses place it at risk. The most critical of these center on human capital, structural transformation, inequality, and investment patterns.

India's education system, despite serving hundreds of millions of students, suffers from a profound employability crisis. According to the Economic Survey 2023–24, only approximately 51 percent of Indian graduates are deemed employable. This massive skills mismatch between education and industry needs represents a drag on productivity and innovation. Moreover, India's investment in research and development stands at just 0.64 percent of GDP—far below China's 2.4 percent and the United States' 3.47 percent. Without adequate R&D investment, India cannot develop home-grown innovations critical for competing in global markets and moving up the value chain.

The second vulnerability relates to India's peculiar growth trajectory. Unlike most countries that industrialized sequentially—moving from agriculture to manufacturing to services—India has essentially leapfrogged from agriculture directly to services. The manufacturing sector, which should serve as the employment backbone and productivity engine for middle-income growth, has never commanded more than 20 percent of output and employment. This incomplete structural transformation creates a fundamental problem: millions of workers migrating out of agriculture find limited formal employment opportunities and often settle for low-productivity, low-wage service work. A robust manufacturing sector could absorb this labor and upgrade it to semi-skilled employment, but the opportunity has been partially missed.

Income inequality further complicates the picture. The World Inequality Lab reports that India's top 1 percent now earns 22.6 percent of total income. Such disparities have profound economic consequences. High inequality restricts domestic consumption among lower-income households, limiting the market size for domestically produced goods. It hampers social mobility, reducing the meritocratic nature of economic opportunity. More broadly, persistent inequality erodes social cohesion and political stability—both essential foundations for continuous economic advancement and institutional reform.

Private investment, once the engine of post-reform growth, has slowed considerably. After surging through the 1990s and 2000s, private investment has fallen as a percentage of GDP, particularly since the 2008 global financial crisis. Corporate debt burdens, regulatory uncertainty, and infrastructure gaps have

made entrepreneurs cautious. Meanwhile, India's external debt rose by 6.4 percent in March 2024 compared to the previous year, increasing vulnerability to external shocks. A nation dependent on foreign investment cannot afford currency volatility or sudden capital flight.

The Path Forward: Investment, Infusion, and Innovation

The World Bank's framework for escaping the middle-income trap hinges on a three-stage progression called the "3i strategy." Understanding this framework is essential for recognizing the policies India must prioritize.

For lower-income countries, the focus must be Investment—in physical infrastructure, human capital, and basic institutions that enable productivity growth. Lower-middle-income economies like India, however, require a second component: Infusion. This means importing technologies, business practices, and ideas from abroad and systematically diffusing them across the economy. An improved investment climate becomes critical here. Simplifying business regulations, ensuring policy consistency, protecting property rights, and facilitating foreign direct investment allow technologies and management practices to flow into the economy and reach entrepreneurs and firms beyond the initial recipients.

Upper-middle-income countries must increasingly rely on Innovation—the creation of new technologies and ideas domestically. While India is not yet at this stage, transitioning to innovation-driven growth will eventually be necessary. This requires investing heavily in research institutions, supporting entrepreneurship and startups, protecting intellectual property, and fostering collaboration between universities and industry.

For India right now, the transition from investment-focused to infusion-focused policies is critical. The nation must attract foreign direct investment in manufacturing, promote technology transfer through joint ventures and industrial parks, and ensure that imported technologies reach small and medium enterprises, not just multinational corporations. Simultaneously, efforts to boost domestic innovation—through increased R&D spending, better university infrastructure and startup ecosystems—must accelerate.

Accelerated Reform as the Solution

The World Bank's India Country Economic Memorandum emphasizes that reaching high-income status by 2047 is possible only through an "accelerated reforms" package. Business as usual will not suffice. India has already proven it can achieve 7.2 percent average growth over the past three fiscal years, suggesting that 7.8 percent is within reach. However, this demands coordinated action on multiple fronts.

First, skill development must be transformed. Vocational education must be expanded, quality improved, and linked directly to industry needs. Second, private investment must be revived through

infrastructure development, regulatory reform, and greater certainty on policy direction. Third, the manufacturing sector must receive renewed attention. The government's Production-Linked Incentive scheme is a step in the right direction, but more comprehensive support—addressing land access, power reliability, and logistics—is needed. Fourth, female labor force participation must increase from its current 35.6 percent to 50 percent by 2047, effectively doubling the productive labor force.

Environmental considerations cannot be afterthoughts. Climate action is not a constraint to growth but a driver of innovation—clean energy, sustainable agriculture, and green manufacturing will create new industries and jobs. However, this transition requires upfront investment and policy support to help workers and firms adapt.

Conclusion

The middle-income trap represents a test of adaptability and vision. Nations escape it when they successfully reinvent their growth model—shifting from cost-based competition to value-based innovation, from asset depletion to sustainability, and from unequal growth to broad-based prosperity. India possesses genuine strengths: a large domestic market, a young population with significant untapped potential, growing technological capabilities, and demonstrated policy innovation.

Yet these strengths alone are insufficient. The next 22 years will determine whether India joins the select club of successful middle-income graduates or becomes another statistic in the trap. The path is well-mapped; what remains is political will, institutional capability, and sustained commitment to transformation. India's 2047 aspiration is not merely an economic target but a civilizational statement—that a nation of 1.4 billion people can transcend poverty collectively and build a prosperous, innovative, and equitable society. That journey begins now.

❖❖❖

REIMAGINING INDIA'S HIGHER EDUCATION UNDER NEP 2020

✍ **Mrs. Diptimayee Dash**
Lecturer in Education

NEP 2020 is India's National Education Policy, approved in July 2020, that aims to transform the country's education system by making it more holistic, flexible, and multidisciplinary. The key goals of NEP 2020 include achieving 100% enrollment in school education by 2030 and 50% in higher education by 2035. It also reforms the curriculum with a 5+3+3+4 structure and emphasizes foundational literacy, numeracy, and critical thinking.

The concept of Higher Education encompasses more than just a degree; it includes personal development, critical thinking, and preparation for the workforce through various institutions like Universities, colleges, and stand-alone vocational schools. Higher Education is a multifaceted concept involving the pursuit of specialized knowledge and research, while also contributing to societal advancement and individual well-being.

The concept of Higher Education under NEP 2020 emphasizes a multidisciplinary, learner-centric ecosystem that is flexible and aims to improve access, equity, and quality.

Key Concepts of Higher Education under NEP 2020

Multidisciplinarity and Flexibility:

It breaks down rigid barriers between arts, sciences, and vocational streams, allowing students to combine different subjects.

Degree programmes will be of 3 or 4 years with a flexible structure that allows for multiple entry and exit points with certifications at each stage.

New Institutional Architecture:

Phasing out the college affiliation system to grant colleges autonomy over 15 years.

Institutions will be categorized as research-intensive, teaching-intensive, or autonomous degree-granting colleges.

NEP 2020 aims to create large, multidisciplinary "Knowledge Hubs" with a minimum of 3,000 students each by 2040.

Focus on Skill Development and Research:

Emphasis is given to vocational education and skill development to prepare students for meaningful careers.

Creation of a National Research Foundation to boost research culture.

It aims to make India a "global knowledge superpower".

Technology Integration:

NEP 2020 promotes online and blended learning to enhance accessibility.

The policy establishes the National Educational Technology Forum (NETF) to guide the integration of technology.

Establishment of an Academic Bank of Credits (ABC) to digitally store academic credits, allowing students to resume studies from where they left off.

Increased Access and Equity:

NEP 2020 aims to increase the Gross Enrolment Ratio (GER) in higher education from 26.3% to 50% by 2035.

Specific measures are planned to support historically marginalized and disadvantaged groups.

Internationalization:

Aims to position India as a global hub for higher education through collaborative research and academic exchange.

Promotes two-way international student mobility and allows high-ranked foreign universities to establish campuses in India.

Holistic Assessment:

Establishment of PARAKH (Performance Assessment, Review, and Analysis of Knowledge for Holistic Development) as a National Assessment Centre for competency-based evaluation.

Challenges of Higher Education under NEP 2020

Inadequate Infrastructure and Resources:

Inadequate infrastructure: Many institutions, particularly in rural areas, lack the necessary infrastructure to support new programmes and digital learning.

Financial Constraints:

Implementing the policy requires significant funding; the current budget increase may not be enough.

Faculty and Curriculum:

Faculty training and readiness: Educators need extensive training to adapt to multidisciplinary and experiential learning methods.

Curriculum Development:

Designing a flexible, multidisciplinary curriculum while ensuring quality is a significant challenge.

Workload and Subject depth: Some faculty are concerned about increased workloads and the potential dilution of subject depth with structures like open electives.

Technology and Equity:

Digital Divide: A significant digital divide exists, which can hinder technology integration, especially in underserved areas.

Equity and Access:

Barriers like poverty, discrimination, and lack of infrastructure remain concerns despite accessibility goals.

Governance and Implementation:

Transitioning to a new regulatory structure like the Higher Education Commission of India (HECI) presents implementation challenges.

Establishing effective monitoring and accountability mechanisms for new policies is difficult.

Existing institutional systems need extensive updates to align with NEP goals, from course design to administration.

Conclusion:

The National Education Policy (NEP) 2020 stands as a defining moment in India's journey towards revitalising its higher

education landscape, marking a comprehensive overhaul of the education system. It is a visionary blueprint aimed at repositioning India among the leading higher education hubs of the world.

Anchored in the guiding principles of access, equity, quality, affordability, and accountability, NEP 2020 seeks to redefine both the structure and substance of education. While school reforms focus on foundational learning and curriculum renewal, the higher education agenda emphasizes flexible multidisciplinary learning, institutional autonomy, quality research, and global integration.

For higher education specifically, the policy proposes a systemic shift from rigid to flexible, learner-centric models, and from content-heavy instruction to critical thinking and research, moving toward a streamlined and empowered governance architecture.

❖❖❖

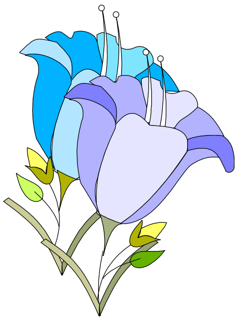

'Start Early,
Go Slowly
And
Reach Safely' -Sri Satya Saibaba

GENDERED INTERPRETATIONS OF MYTH IN INDIAN LITERATURE

Sahista Parween
Lecturer in English

A myth is a traditional narrative or a story passed down through generations, often featuring supernatural beings, deities, and larger than life characters that provide explanations for cultural beliefs, natural phenomena, or human experience. Myths have long served as a vital tool for humanity, propagating crucial moral, philosophical, spiritual and social truths. Literature has consistently drawn upon its rich myths and folklore to derive valuable inspiration and insights. In Indian literature, myths often derive from ancient texts such as the Vedas, Puranas, Mahabharata, and Ramayana. They provide narratives that weaves together the divine and human, the abstract and physical, offering insights into human behavior, societal conducts, and the laws of the cosmos. Mythological stories often contain moral lessons, emphasizing values like duty (dharma), righteousness, and justice. For example, the Ramayana explores the concept of ideal relationships, devotion, and sacrifice, while the Mahabharata delves into ethical dilemmas. Reinterpretation of mythological tales and revising historical perspectives of myths and its mythical characters have now emerged as a new promising genre in Indian literature. Writers have successfully mastered this genre by examining mythological stories through feminist, cultural, social, gendered, post-colonial and psychological lenses. KavitaKané's Tara's Truce challenges prevailing ideologies and offer alternative perspective. The novel features mythical protagonist Tara, Vali's wife; Sugriv's queen; and the woman behind Rama's curse. Kané often delves into the lesser-known female characters of the Mahabharata and Ramayana, whose existence, voices and roles have been overlooked, suppressed, and underappreciated. Kané has re-imagined, redefined, and recreated female characters who were often overshadowed by their monomaniacal male counterparts. Tara's Truce explores a range of themes, including feminist reinterpretations of myth, ecofeminist perspective, and the representation of third gender identities and gender inclusivity. Tara's life serves as an inspiration to women everywhere, showcasing her remarkable intellect, foresight, and determination in the face of adversity.

Fiction and storytelling have always played a key role in shaping the society. It not only fulfills the role of entertainment but also shapes individual's moral values and character development by offering immersive experience that foster empathy, ethical reflection, and personal growth. Throughout human civilization, myths have functioned as cultural touchstones, enabling

people to adopt and internalize the ideals represented by their characters. The study of mythology is no longer regarded as a flight from reality into a world of fantasy, but rather as a pursuit of deeper understanding about the universe. In India, epics like Mahabharata and Ramayana are revered as sacred texts guiding principles and moral values. The characters presented in the epics are mainly gods, goddesses and sages like Ram, Sita, Laxman, Ravan, the Pandavas, the Kauravas, Draupadi and many others. However, the stories and roles of other characters, especially female characters, affiliated to the main storyline merely act as a catalyst for the main plot. Female characters in subordinate roles are deserving of more attention and research, as their stories and experiences are currently underrepresented and not well understood. Unfortunately, they often remain overshadowed by their male counterparts, which hinders their valuable contributions and sacrifices. Re-imagining and retelling mythologies allows us to rediscover and appreciate the significant roles and contributions of female characters that have been overlooked. KavitaKané, an Indian journalist turned author is known for her contributions to mythological fiction. Kané's literary oeuvre is distinguished by its focus on retelling Indian mythology from the perspectives of often overlooked female characters. Her novels delve into the lives of these women, providing them with depth and agency that traditional narratives frequently omit. Kané made her debut with the novel Karna's Wife in 2013, which explores the story of Uruvi, an accomplished Kshatriya princess who falls in love with Karna and chooses him over the mighty Arjun, shedding light on her sacrifices during the Mahabharata. Her later novels Sita's Sister, Lanka's Princess, The Fisher Queen's Dynasty, Ahalya's Awakening, Tara's Truce and others likewise sheds new light on the often-overlooked female characters in these epics, reinterpreting and reimagining their stories from a contemporary perspective. In one of her interviews Kané says, "I think mythology is extremely palpable, in the sense that we see mythology in literature, arts…; we live in it. It is not just our culture; it is a part of our daily existence. It is everywhere…"

Mythology serves as the foundation for numerous cultures, traditions, and civilizations. In India, it remains a relevant documentation across ages, as it captures human emotions and states at various points. What distinguishes Indian mythology from others is its continued presence in the living culture, being adapted by people from all walks of society. However, these myths are patriarchal and shows women as of little to no significance. Many a times the women are often overlooked and their role underestimated. Their voices and actions are usually unheard and unseen. KavitaKané in her novel Tara's

Truce talks of one such marginalized woman, Tara, who plays a significant role in the main plot of Ramayana.

The novel begins with a comparison between the protagonist Tara and her namesake, the Star Goddess, lamenting over their lost love and embracing duty and sacrifice, making truce their ultimate purpose. As Tara is struggling to accept the societal implications of marrying her brother-in-law, Sugriv, the one who killed his brother her one and only love, Vali, she hopelessly questions her namesake "Do we mean anything?" (Kané xii)

Tara, renowned for her exceptional beauty, also possessed immense intellect and foresight. Being Sushen's daughter, she too had gathered the power of a healer with abundance of knowledge in medicine. Tara is a strong-willed and outspoken woman who isn't afraid to express her opinions and stand up for herself. One such incident occurs when Tara asserts her refusal to be defined by the roles imposed on her. In a moment of quiet defiance, she declares, "I refuse to be a mere echo of the destiny others have written for me." By rejecting the expectations and limitations set by tradition, she redefines herself on her own terms.

Tara gets married to Vali, the king of Kishkindha. They make a formidable pair with Vali associated with strength and Tara with intelligence. Tara often serves as Vali's trusted advisor thereby showcasing her political mastery. She constantly pushes Vali in achieving the dream of making the vanaras proud and making Kishkindh an empire in all its glory; "Be a fighter Vali, and do a warrior's work."(Kané 72) She rejects his marriage proposal by saying, "you once were ambitious, a man of action. But what have you done till date…. I shan't marry you till you prove yourself."(Kané 70)Vali is the powerful and charismatic king and his prowess in battle is unparalleled, but it is Tara who challenges and questions Vali to become a better version of himself. In one of the couples' intimate moments Vali confesses to Tara, "I love you because you're unafraid. You take risks and gamble with your whole heart…. but more importantly, you challenge me to do the same. I don't think I could have defeated Ravan if it wasn't for you." (Kané 126)Kané has emphasized the strength and agency of its female protagonist, highlighting her contributions to her kingdom and her navigation of personal and political challenges.

In Tara's Truce, KavitaKané extends her re-imagining of mythological narratives by incorporating representations of gender that go beyond the traditional male- female binary. This inclusion of third gender is significant both thematically and culturally, as it challenges long-held assumptions about identity and societal roles in classical Indian epics. Vriksharaj, was both father and mother of the two brothers Vali and Sugriv. Throughout the novel Vriksharaj is addressed as "they" as they were both the

father and mother. By incorporating the character of Vriksharaj, Kané marks a deliberate departure from conventional gender portrayals. Through Vriksharaj, readers gain a deeper understanding of the plights and challenges faced by the third gender, including identity crisis and societal discrimination. This inclusion serves as a critique of the rigid gender binaries that have long dominated mythological retelling. Kané uses the presence of the third gender as a literary device to question and destabilize normative constructions of identity. Traditional Indian literature and historical records often acknowledge the existence of third gender, most notably in the forms of Hijras or Aravanis, who have held unique social and ritual roles. By weaving this element into Tara's Truce, Kané reclaims and re-validates these ancient traditions, bringing them into contemporary discourse. Tara's father Sushen plays a crucial role in making Vriksharaj accept his identity when they themselves was struggling to do so. Being born as a transgender, it was difficult for Vriksharaj to accept their identity and to maintain their position as the chief of Kishkindh. It was Sushen, a worthy doctor and friend, who dissuaded them saying there is no cure as it is not a disease. In a conversation with his daughter, he says "That was the least I could do to break the cruel stigma. If our literature and grammar mention more than two genders, why can't we as individuals and society accommodate the same?"(Kané 85) By giving space to third-gender representations, Kané implicitly advocates for a more inclusive understanding of society. Kané breaks the contemporary societal stigma when her character Sushen says, "why even gods change sex or manifest as an avatar of the opposite sex in order to challenge sexual convention! Lord Shiva in the form of Ardhnarishvara- half man and half woman- who we worship here in Kishkindh and all around the country. And then there's also the story of Buddh, the supposed illegitimate son of Tara and Chandra…" (Kané 85) This inclusion also serves as a social commentary, reflecting contemporary struggles for recognition and rights by non-binary and third gender community in India. In doing so, Kané's work resonates with ongoing debates about gender fluidity and inclusivity in modern Indian society.

Another overlooked female character that Kané sheds lights on is that of Ruma, Sugriv's wife and Tara's confidante and bearer of quiet strength. She provides emotional support to Tara and represents the often-overlooked voices in the epic. Ruma is in love with Sugriv and eventually marries him. But as Sugriv doesn't feel the same for her, their marriage is but a sham. Ruma is aware of the feelings of Sugriv, yet she let no on in her immediate circle know about the realization of her humiliation and her subordinate position. Ruma is more than just a supporting character; she symbolizes the often-overlooked emotional labor that women contribute to sustaining familial and

social bonds. After Vali's death, it was decided by the realm that Tara will marry Sugriv when he takes up the role as the king of Kishkindh. Even though it was a political marriage, it was unfair on part of Ruma as she is the first wife of Sugriv. However, she never once blamed Tara for this blasphemy but Sugriv, who never once took her feelings and opinions into consideration. Through her relationship with Tara, Ruma's character serves as a commentary on the power of female solidarity. Ruma's empathy and reflective nature towards Tara is seen when she says, "you are the true power of Kishkindh; everyone knows and respects that.... but you are cleverer than Sugriv- and even Vali.... Tara, you deserve the throne, and I know it will be you who will truly rule Kishkindh."(Kané 268) Her presence in the novel reinforces Kané's broader aim of retelling mythological narratives with a feminist perspective- one that acknowledges and values the inner lives and contributions of women who are frequently relegated to the background in traditional epics.

Mainstream myth-makers like Valmiki and Tulsidas have traditionally portrayed Tara as a helpless and grieving widow of Vali. And it was Tara's charm that led Sugriv to neglect his royal duties in Kishkindh and forget his promise to Ram to rescue Sita. Some adaptations of Ramayan also hint at the presence of a polyandrous relationship between Tara, Vali and Sugriv. In sharp contrast to this Kané has portrayed Tara as solely devoted to Vali. Right from the beginning of the novel, Tara has only loved Vali and even after his demise she remains faithful to her deceased husband. Even after getting married to Vali and becoming the queen of Kishkindh, she refuses to live in the shadow of her husband. She ensures that her individual identity as a healer and nurturer is maintained. She is not afraid to criticize Vali and openly objects and rejects his decisions and actions. When Vali is engrossed in the hunger for power, Tara retorts him by saying, "Have you taken half of Ravan's power only to become a different person? Are you like him now- thirsting for blood and violence in the name of power, glory and honor?"(Kané 158)

Tara confronts Ram and vehemently criticizes his ethical values upon learning that he blindly united with Sugriv in bringing the demise of Vali. Ram was hiding in the nearby bushes when his arrow hit an unarmed Vali who fought like a warrior. She states, "You committed a dishonorable deed, Ram- more dishonorable than the death you bestowed upon Vali! Because you killed Vali while hiding behind a tree, because you shot an arrow on an unarmed, vulnerable person, may you all be killed the same way- helpless and defenseless.... You robbed him of a hero's death he deserved, instead killing him by treachery."(Kané 248) She further curses Ram, saying that just as he killed the defenseless Vali, he will meet a similar end. She also declares that just as Ram took Vali away from her, Sita will leave

him, and she will return to Mother Earth forever. Tara further projects her accusation towards Laxman, who for his own brother made immense sacrifices and yet stood with Sugriv despite knowing his treachery against his elder brother. At the end, when she has lost her husband and had to confirm to society's demands, she remains stoic and forbearing. Despite her wishes, she agrees to marry Sugriv, thereby securing her political rights as the queen of Kishkindh and her son Angad's claim as the future king.

To conclude by negotiating a truce with her past, Tara's story becomes a metaphor for the possibility of rewriting traditional narratives to include voices that were once silenced. "The truce I strike is with the shadows of my history, a quiet promise to no longer be their captive." The traditional narration of Tara as a submissive and passive character is dismissed by KavitaKané, as she retells the narrative from a new perspective in which Tara comes out as an empowered and politically wise woman.

❖❖❖

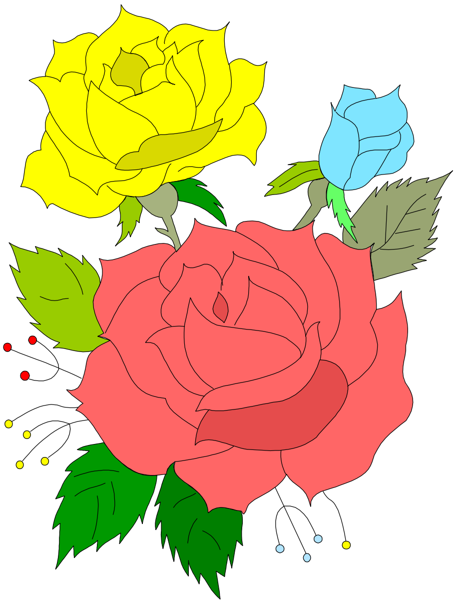

EFFECT OF MARINE TRANSGRESSION IN COASTAL AREA PURI

✍ **Mrs. Mamata Rani Swain**
Lecturer in Geology

Marine transgression is a geological process where the sea advances inland due to relative rise in sea level or land subsidence, submerging coastal and low laying areas, marine transgression in the puri coastal area leads to landward shoreline shifts, Primarily through coastal erosion which is intensified by sea level rise and storms.

Effect:

Marine transgression effects on the puri costal area include significant coastal erosion. Landward shoreline retreat and saltwater intrusion into freshwater aquifers. These effects are exacerbated by natural factors like monsoon storms and human activities such as dam construction and coastal development. This leads to environmental and economic challenges including agricultural damage, threats to infrastructure and impact on local communities.

Environmental effect (coastal erosion): Marine transgression combined with monsoon high tides and strong waves is a major driver of coastal erosion. This erodes the shoreline with sediments being moved both along and perpendicular to the coast.

Saltwater intrusion:

As sea level rise saltwater can move inland. Contaminating freshwater sources. This happen as storm surges high tides overtopping low laying areas, and by saltwater infiltrating freshwater aquifers, especially where ground water resources are over exploited by deeper wells

Habitat and ecosystem impacts:

The erosion and saltwater intrusion threaten coastal ecosystem and human activities can further alter or impact these fragile environment.

Socio-economic effects:

Threat to infrastructure - the loss of land and the impact on freshwater resource pose risks to coastal infrastructure and development.

Damage to agriculture:

Saltwater intrusion makes agricultural land less productive, harming local livelihoods that depend on farming .

Impact on communities:

Many households are at high risk from coastal erosion, which can displace communities and lead to the loss of homes and livelihoods.

Conclusion:

Preserved rocks and vegetation which naturally occur along the shoreline, Prevent surface run off from yards, patios and driveways from flowing to shoreline, especially bluff areas. One Should Avoid construction within 100 feet of shoreline or the edge of nearshore bluffs.

❖❖❖

THE CRIMSON DREAM: 68 YEARS OF GREEN SERENITY

✍ **Subhransu Sekhar Sahoo**
Student, Department of English

Step into a legacy. For 68 years, this cherished campus has stood, its stately walls a rich maroon, a bold hue against an ocean of green.

This is a sanctuary where wisdom is rooted deep. Ancient, towering trees are the silent sentinels, blanketing the grounds in a vibrant, cool shade that whispers of continuity and peace. At the heart of it all rests a beautiful pond, a mirror of the sky, offering moments of still, deep reflection. Nearby, a sun-dappled sitting area becomes the stage for fellowship and intellectual spark. What truly defines this institution is the quality of its human connections. The best faculties are the true lifeblood of the college-mentors who see potential in every glance and guide with genuine warmth. Their presence ensures the atmosphere is always supportive, turning challenging subjects into engaging journeys of growth. They embody the belief that education is a deeply personal exchange.

This college is more than brick and mortar; it is a profound ecosystem of learning, where the rich, 68-year history provides a solid foundation, and nature constantly nurtures the mind. It's a place where the deep red of tradition meets the fresh green of innovation, creating an environment that inspires the soul. A crimson legacy, eternally green.

❖❖❖

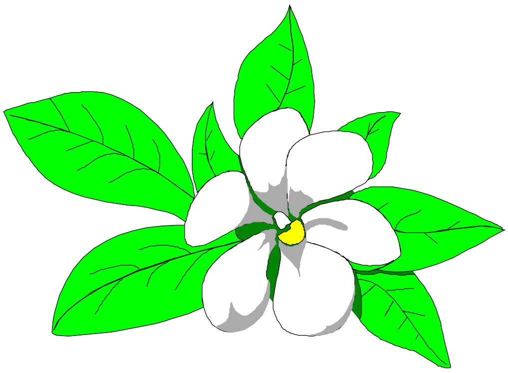

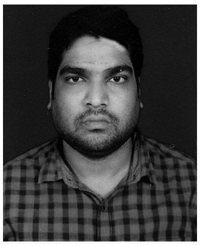

ROOTS OF WISDOM: INDIAN KNOWLEDGE SYSTEM AND STUDENT MORALITY

✍ **Jnana Ranjan Mohanty**
Faculty of Professional courses

In the rapidly changing world of education, where information is abundant but wisdom is scarce, the Indian Knowledge System (IKS) offers a powerful framework to nurture moral and ethical development among students. The IKS embodies India's timeless philosophies, integrating knowledge (Jnana) with righteous conduct (Dharma) and self-realization (moksha). True learning is not confined to the intellect but extends to the heart and character of the learner.Indian traditional wisdom, highlights that the Indian Knowledge System is not just about ancient scriptures-it is a living philosophy that connects past values with present realities. He believes that incorporating IKS into modern education helps students develop critical thinking grounded in ethics, ensuring that progress does not come at the cost of humanity. IKS-Inspired Moral Education in Practice.

Integrating IKS-inspired moral education can help address the ethical challenges faced by youth in a fast-paced digital society. The experiential learning methods such as storytelling, meditation, environmental awareness, and community engagement to make moral education meaningful and relevant.

Storytelling: Indian epics like the Ramayana and Mahabharata can be powerful tools for value education. When students explore the courage of Rama, the dilemmas of Arjuna, or the wisdom of Krishna, they learn empathy, integrity, and balance. Such stories act as moral mirrors, allowing students to reflect on their own lives.

Meditation and Mindfulness: Rooted in Indian spiritual traditions, meditation teaches self-control, patience, and self-awareness. The mindfulness should be an integral part of classrooms, helping students manage stress, build focus, and act with compassion.

Environmental Awareness: IKS sees nature as sacred-Prakriti is not a resource but a living entity. When students engage in environmental projects, tree planting, or sustainability initiatives, they practice respect for life and understand the concept of Vasudhaiva Kutumbakam-"the world is one family."

Community Engagement: Values like seva (selfless service) and sangha (community spirit) can be instilled through volunteering and social service. Students learn ethics not from lectures but through action-helping others, showing empathy, and participating in positive social change.

Through storytelling, for instance, timeless epics like the Ramayana, Mahabharata, or Jataka tales can be used to illustrate the complexities of human choices,

encouraging students to interpret moral lessons in the context of their own lives. Stories act as emotional mirrors that help learners internalize values like honesty, courage, and compassion.

In conclusion, the roots of wisdom found in the Indian Knowledge System provides an essential moral compass for students today. By blending traditional wisdom with modern learning, education can once again become a journey of self-discovery, empathy, and ethical awareness. So "Wisdom is not about being right-it's about being aware." When awareness meets action, education fulfills its truest purpose: shaping good human beings along with great minds.

❖❖❖

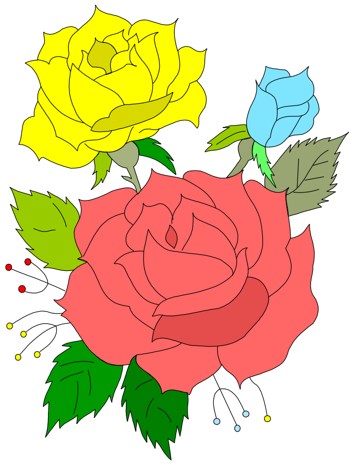

"You can always edit a bad page.
You can't edit a blank page."
-Jodi Picoult

IRON METALLOGENY RELATED TO IRON ORE SUPERGROUP OF ORISSA

✍ **Mr. Manas Ranjan Swain**
Lecturer in Geology, PG deputy Cordinator

The iron ore basin of north Orissa has contributed in totality to the metallogenies considering the salient features such as ore fonn, composition and associated litho types. The iron formations of Precambrian Iron Ore Supergroup (IOSG) of north Orissa are not all of one age; at least three definite horizons can be recognised.

The iron ore basins of Precambrian schistose formation are bounded by granites. The banded iron formation (BIF) exposed in three principal belts cncircling the north Orissa craton (Singhbhum granite complex). Based on lithostratigraphy, mineral chemistry, structural patterns, grade of metamorphism and associated ore deposits supplemented by chemical equilibrium (thermodynamic) data document that the significant isolated exposer of BIFs and associated rocks of the terrane have been grouped into three type localities as well as into three independent litho units in space and time.

The iron-formations associated with amphibolite are the oldest and this castem most exposer crop out in an arcuate shaped hill range. The sequence is seen in Badampahar-Sulaipat-Gorumahisani greenstone (schist) belt. The belt composes of mafic- ultramafic rocks with banded iron formation (minor sediments) and the cngulfing Singhbhum granite together constitutes granite greenstone sequence. The amphibolite is overlain by iron-formation. The formation is multiply folded into a series of anticline and syncline pitching northeast. A horizon of conglomerate striking N-S for about 1.5 km has been noted at the eastern base of the Sulaipat hill. The conglomerate lies bellow the basal quartzite and contains pebbles and fmgments1 of quartzite and OMG. The BIF at places near igneous intrusive has been metamorphosed to a quartz magnetite grunerite rock. The BIP comprises of primary magnetite and chert. The magnetite quartzite is deep brown in colour and friable up to a depth of 30 metres.

The second horizon, the southernmost exposure, is E-W trending Tomka Daitari belt (Sukinda valley). Iron formation is mainly martite magnetite and it is in close association with distinct sediments of the character of phyllites and schists. The BIF is intruded by chromiferous ultramafic rocks and dolerite dykes. Magnetite and chert constitute the primary minerals in the BIF. This region reveals three phases of co-axial folding broadly trending towards southeast. The rocks have undergone little metamorphism. On the southern foothills coarse grain sandstone with thin conglomerate zone is traced. This younger quartzite exposure is significant in order to draw stratigraphic correlation. The third in sequence, the western most deposits, is the NNE trending Bonai- Keonjhar belt (horse shoe- Jones). The lavas, shale and volcanics are found to under lie the BIF and at places by sand stone and/or lithic wacke. The phyllite and shale/ chert of carbonaceous nature have been observed. It is documented that hematite and jasper are the primary constituent of BIF.

Manganese ore content is predominant. BMnF (banded manganese formation) unit comprises of rhythmic bands of manganese oxide and shale even in micro-scale and is embellished with syn and postdepositional sedimentary features.

The litho assemblages of the IOSG have distinct mechano-chemical sedimentary signatures and they retain depositional features despite subsequent geological phenomenon. They have undergone modification through diagenesis and are incipiently metamorphosed. The deposition of this metal also depends on a particular tectonic condition related to basin development and an optimum build up oxygen in the atmosphere and hydrosphere. The BIF and iron ore of the group, along with the associated litho assemblages, were all concentrated in shallow water stable shelf The basin assumed to be idealised within the framework of the volcanics and was partially restricted chemically; this can be inferred from the practically non-existent of the coarse clastics in sediments. Substantially large-scale iron deposit started to develop in shallow sinking marine basin that act as a depositories of thick sedimentary piles away from volcanic activity in space and time. Field observations show that large-scale solution, transport and reprecipitation processes led to supergene concentration of Fe in the Iron Ore Formation. Various types of primary features and soft sediment deformational structures are noted in the BIF zones as well as co-deformed features indicate simultaneous deposition thereby attesting its syn-sedimentary character. The detailed geological mapping, field relationship and microscopic examination of iron ore deposits has amply brought to light that the iron deposit is primarily a syngenetic chemical sediment Iron and manganese, though neighbours in the periodic table, behave rather differently in their fixation in nature. The metallogenic development of these two metals follows opposite trends in respect of time. The Fe metallogenesis was started in early Proterozoic (mid-Archaean). Iron ores have been deposited in atleast three generations separated by time gaps. Manganese ores are preferentially restricted mainly to a particular period. The tectonic setting in which the large iron and manganese deposits are being developed on shallow continental margin shelves with offshore tectonic and volcanic activity that was related to deep-seated fault and rift system during the separation of the craton from other plates

or continental land masses. The laterally continuous banding of these deposits also supports a stable tectonic setting. Iron ore basin, on the basis of metal associations, has been defined as a 'metallogen' due to discernible parameters as consistency of ore composition, association with specific lithofacies, related form, intensity of mineralisation and tectonic setting. The Fe metallogenesis was started in early Proterozoic (mid- Archaean). Environments intracratonic basin. The sedimentation began during marine transgression in which chemical precipitates and fine clastics were laid down on an extensive stable shelf.

❖❖❖

WHISPERS OF HOPE

✍ **Mrs. Puspita Rajaguru**
Retired Principal, Nimapada Autonomous college

I have no time to pray,
Between nibbling for breath,
And scavenging for water.

I have no time to pray,
Between a broken roof,
and shattered glass windows.

I have no time to pray,
Between the dastardly heat
and paralyzed breeze.

I have no time to pray,
Between eerie silences
and resounding uncertainty.

I have no time to pray.
For it's scary out here
and no sign of relief,
in sight. For I still see
no end to this tunnel.
There's darkness and
a big blank oozing out of
nowhere and everywhere.

So, universe, if you're listening,
I have finally found a moment to spare.
The thing is, we're
Lost, and how?
The magnanimity of
Green is gone, thatched
roofs dismayed.
There's a little too much light all around,
So much, it hurts the eyes.

If you're listening, we don't need
consolations, neither the modesty
of your sympathies.
We need hope,
and hope
is all we need.

Let us have just ounces of that.
If you're listening, keep
listening. Listen to the words,
left unspoken.
For none here,
has the time to pray.

❖❖❖

> "Be yourself; everyone else is already taken."
> - Oscar Wilde

ECHOES OF KARMA

✍ **Smruti Ranjan Paikaray**
Reader in Commerce

In life's grand stage we play our parts
Each actions a ripple within the heart.
good or bad, it echoes though time,
Karma's call, a steady, divine rhyme.

We read what we sow, a universed truth,
Our deeds return, bearing the mark of youth
A lesson learned, A path we choose,
to walk the line, where love and justice muse.

Kindness and compassion show the way,
A path that leads to a brighter day.
When empathy and understanding reign,
The world becomes a more loving domain.

But when we stray and darkness takes hold,
Our actions return, a story untold.
A mirror to the soul, a truth revealed,
Karma's call, a message newly sealed.

The universe remembers every deed and thoutht,
A balance kept, a justice brought,
So let us strive to be our every best,
And sow the seeds of love and rest.

In every moment, a choice we make,
A path that untolds, a future we Partake,
Let us choose wisely, with hearts aglow,
And reap the rewards of a life well-you know.
The world is a miror reflecting our face,
A canvas of Karma, a story to trace.
Let us paint it bright with Clours bold,
And create a masterpiece of love untold.

As we jurney through life with each step and stride,
May our actions reflect a heart full of pride.
For in the End it is not what we gain,
But the love we share and the hearts we sustain.

In the grand book of karma each page is turned,
A story of our lives, a legacy that yearns.
To be written with Love, Kindness and Care,
And a heart that beats with compassions repair.

So let us live with intentions and might
And make our mark upon the world in sight
With every breath, a chance to begin,
To write a new chapter and let love win,

The power of Karma, a universal law,
A reminder to live with love and awe
For every actions, a reaction we face,
A reflection of our hearts in every place.

May we learn form our mistake and grow each day
And may our hearts be filled with love in every way,
For in the end, it is love that wins the fight,
And brings us peace in the dark of night.

In the dance of life we sway and spin,
A rhythm of karma, a melody within.
Let us harmonize with Love and kindness true,
And create a symphony of hearts a new.

The World needs love, a message, clear,
A call to action, to banish fear,
Let us be the change we wish to see,
And Spread Love and Kindness, Wild and Free.

With every step, a journey we take,
May our hearts be guided by loves gentle make,
May our actions reflect the love we hold,
And bring joy and peace to the young and old.

In the end, it is not the years we live
But the love we share and the hearts we give
So let us live with love and kindness true
And reap the rewards of a life well-lived anew.

Karma's call, a message so grand,
A reminder to live with love in hands,
Let us lead the call and make a change,
And create a world where love and peace reign.

❖❖❖

BE A PUPIL

✍ **Asit Kumar Mohanty**
Lect. in English

Be a pupil of the morning,
When the sky first learns to blush,
When the sun peeks over the rooftops
Like a child afraid to rush.
See how the light does not boast,
How it grows a little each day
So gently, so quietly,
Lighting up the world on its way.
Be a pupil of the river
That never forgets to flow,
Though rocks may try to halt it,
It only learns new ways to go.
It bends, it breaks, it deepens,
It carries silence and song;
It teaches us without speaking
How to move, yet still belong.
Be a pupil of the book,
Not just the printed page
But of every soul you meet in life,
Of the wise and of the sage.
For every heart is a library
Of stories untold, unheard;
Sometimes the deepest lessons
Live beyond the spoken word.
Be a pupil of your failures,
Let them sit beside your bed;
Ask them what they came to teach
Before you turn your head.
For victories speak of sunlight,
But losses speak of rain
And both are needed equally
To ripen human grain.
Be a pupil of your sadness,
Of the tears you try to hide;
Let grief become a gentle friend
Who sits with you inside.
For sorrow sharpens vision
It makes the spirit see
That love is fragile, time is brief,
Yet infinitely free.
Be a pupil of the teacher
Who lives in every hour
In the ant that lifts a mountain,
In the seed that splits a flower.
Be a pupil of the silence
That hums beneath the noise;
Be a pupil of the ordinary
In small things, find your joys.
Do not graduate from wonder,
Do not leave curiosity behind;
Wear humility like a lantern
In the corridors of the mind.
The proud may hold their trophies,
Raised high above the crowd
But the pupil holds a candle
That no storm can disavow.
To be a pupil is to soften,
To kneel before the True,
To say, "The world is vast,
And I have much to do."
To be a pupil is to listen
More than you dare to speak,

To search the sky of knowledge
Yet remain forever meek.
So when your hair grows silver,
And your book of days grows thin,
May you still be taking notes
On the wonders tucked within.
For the wisest souls among us
Are not the ones who know,
But those who keep on learning
As the seasons come and go.
Always be a pupil
Of the earth, the heart, the air;
Of the laughter of a stranger,
Of a whispered, quiet prayer.
For life itself's a classroom,
And death is not the end
Just another door of learning
Where mystery waits, like a friend.
And if one asks your title,
Or what you've grown to be
Say softly, with a shining eye,
"I am still a student of life,
And that is enough for me."

❖❖❖

"I'm selfish, impatient and a little insecure. I make mistakes, I am out of control and at times hard to handle. But if you can't handle me at my worst, then you sure as hell don't deserve me at my best."
- Marilyn Monroe

SCREEN AND STUDY

✍ **Dikshya Mohapatra**
DEO, SAMS(P.G)

The screen is bright, a helpful gate,
where all the world's facts wait.
quick answers flow, the lessons clear,
technilogy ends doubt and fear,
No Heavy books, no travel far,
the perfect tutor, like aster,
but often,scrolling steals the time,
distraction stops the mental climb.
the mind gets quick,the focus weak,
the mind patience that deep wisdom seeks,
we talk to apps more than to friends,
on digital screens,the feeling bends,
the simple meanning is the key:
use the tool wisely, and be free,
find quite time to think and pause,
beyound the sceen's electric laws,
let tech assist into rule the day,
to learn the truth in a balanced way.

❖❖❖

"Be who you are and say what you feel, because those who mind don't matter, and those who matter don't mind."
- Bernard M. Baruch

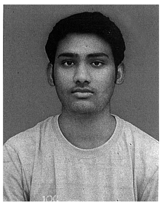

THE FIRE CALLED MOTHER

✍ **Gopal Dhanuka**
Asst. Prof. Department of BBA

She asked for nothing, yet gave her all,
She stood so firm, she would never fall.
Through endless storms and sleepless years,
She shaped our dreams, she hid her tears.
Her hands grew rough, her feet grew sore,
Yet love kept giving more and more.
Her strength was quiet, her voice so mild,
But mountains moved when she simply smiled.
Hard work was her sacred art,
Persistence beat within her heart.
Through sacrifice she lit our way,
And turned our nights to golden day.
She taught us how to rise again,
To stand through loss, to smile in pain.
For every scar her soul has known,
She built our world with faith alone.
So when you speak of strength or grace,
Of battles won, of dreams we chase
Remember first, the light that shone...
The fire called Mother our very own.

❖❖❖

"You only live once, but if you do it right, once is enough."
-Mae West

NIMAPARA AUTONOMOUS COLLEGE

Nimapara, NAAC ACCREDITED

Name of the Principal :- Smt. Amita Mahanayak
Mob. No. :- 9348172240
Mail. Id. :- nimaparacollege@gmail.com
Website :- www.nimaparacollege.ac.in

- ♦ +2 Science :- 512 Seats
- ♦ +2 Arts :- 512 Seats
- ♦ +2 Commerce :- 224 Seats
- ♦ +3 Science NEP 2020 384 Seats
- ♦ +3 Arts NEP 2020 384 Seats
- ♦ +3 Commerce NEP 2020 256 Seats
- ♦ P.G. Odia 32 Seats
- ♦ P.G. Geology 16 Seats
- ♦ P.G. Commerce 32 Seats
- ♦ P.G. Chemistry 16 Seats
- ♦ P.G. Mathematics 16 Seats
- ♦ Professional Study Course - B.B.A 64 Seats, B.C.A. 64 Seats M.F.C 32 Seats
- ♦ Hostel for Girl Student - 70 Seats
- ♦ Proposed Hostel for Girl Student - 200 Seats
- ♦ Hostel for SC/ST Boys students- 40 Seats

♦ OSOU Sambalpur Study Centre, PG in Odia, Hindi, Sanskrit, English, Rural Developement, Sociology, Journalism, & Mass Communication, Public Administration, Economics, History, Pol. Science, Commerce & MBA in Disaster Management.

♦ UG Course in Odia, Hindi, English, History, Economics, Pol. Science.

Sd/-

Smt. Amita Mahanayak

PRINCIPAL

Nimapara Autonomous College Nimapara, Puri

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ମୁକ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ

ODISHA STATE OPEN UNIVERSITY

SAMBALPUR

Calls for Admission

ADMISSIONS OPEN

ACADEMIC SESSION JULY-2025

ONLINE ADMISSION CLOSES ON

31ST AUGUST 2025

BACHELOR DEGREE PROGRAMMES

Eligibility: +2 Pass/Equivalent *Duration: Min 4 Years*

- **Bachelor of Arts (Hons) (Odia)**
- **Bachelor of Arts (Hons) (Hindi)**
- **Bachelor of Arts (Hons) (English)**
- **Bachelor of Arts (Hons) (History)**
- **Bachelor of Arts (Hons) (Economics)**
- **Bachelor of Arts (Hons) (Political Science)**

Key Features for UG

- Multiple Entry and Exit
- Programmes Under NEP 2020 Guidelines
- Scholarship Facility
- Admission Fees: 5500/- Only (400+100 one time fees)

MASTER DEGREE PROGRAMMES

Eligibility: +3 Pass/Equivalent *Duration: Min 2 Years*

- **Master of Arts (Odia)**
- **Master of Arts (Hindi)**
- **Master of Arts (Sanskrit)**
- **Master of Arts (English)**
- **Master of Arts (Rural Development)**
- **Master of Arts (Sociology)**
- **Master of Arts (Journalism & Mass Comm.)**
- **Master of Arts (Public Administration)**
- **Master of Arts (Economics)**
- **Master of Arts (History)**
- **Master of Arts (Political Science)**
- **Master of Commerce**
- **MBA in Disaster Management***

Key Features for PG

- Multiple Entry and Exit
- Programmes Under NEP 2020 Guidelines
- Scholarship Facility
- Admission Fees: 7500/- Only (400+100 one time fees)

ACCREDITED WITH GRADE B++ NAAC

*VISIT OUR WEBSITE FOR MORE DETAILS:

www.osou.ac.in

https://x.com/OsouOdisha

www.youtube.com/c/OSOUSambalpur

www.facebook.com/OSOUOdisha

[Age: No Bar]

GET IT ON Google Play

Scan to Download 'OSOU' Mobile App

OSOU LMS

Learning Management System

https://lms.osou.ac.in

Contact Address:

Phone: **0663-2521600**

0663-2521700

Whatsapp: **8895903525**

Regional Centres:

Bhubaneswar **(0674-2970779)**

Berhampur **(0680-2222169)**

Jeypore **(06854-230213)**

Balasore **(06782-263871)**

Sambalpur **(0663-2548132)**